Flores

V
B J
C
37695
I

Laudetur JESUS CHRISTUS, MARIA, JOSEPH, Amen.

ZDOBYCZ FORTUNNA

z Nieprzyiaciela Duſznego, w Skárbie Kármelitáńſkim

ZNALEZIONA.

Dla Duchownego pożytku Bráći y Sioſtr

SZKAPLERZA SWIĘTEGO,

Obiáśnieniem Fundácyi, Przywileiow, Kondycyi, y Odpuſtow, Koronka Szkáplerzna, Litániámi, Hymnámi nowemi, y innym Nabożeńſtwem

w *KLEYNOTACH*

REPREZENTOWANA;

A

Ná wieczna Pámiatke Nabożeńſtwá Szkáplerznego,

w Kośćiele Fárnym Stráwczyńſkim.

Od X. JOZEFA ANTONIEGO OLSZEWSKIEGO, Filozofij Doktorá, Kuſztoſzá Kurzelowſkiego, Dziekáná Małogoſkiego, Proboſzczá Stráwczyńſkiego,

ZAWIESZONA.

Roku, ktorego, LEW z pokolenia Iudy tryumfował,

1736. Dniá 24 Miesiącá.

W KRAKOWIE w Drukárni Kollegium Większego, Akádemij Krákowſkiey.

Ná Záſzczyt Prześwietnych Domow Iáśnie Wielmożnych Ich Mćiow Páńſtwá Stároſtwá Goſzczyńſkich.

I.

Znáć, iż roziáśniał Stárza w Oyczyſtym Honorze, (żorze.
Gdy mu Szeligi Mieśiąc rozpośćiera

II.

Topor Tárłowſki w Polſzcze záwſze (tryumfuie, (buduie.
Ktorym Cnotá wyſokie Godnośći
Fortuná mu hołduiąc, Krzyz zwyćięſki ſtáwia, (kſze odnawia.
Nie dźiw że ſię w Tytuły tym więIII.

Czemu STARZA Tárłowſki znácznie wygorował, (minował.
Bo Mierzeiewſkich Xiężyc on illu-
Kiedy ſię z Kolligował Krzyz z Toporem wiecznie,
Szczęśćie z błogosłáwieńſtwem gośći tu beſpiecznie.
Niechże w tyśiączne wieki, Sármácką Koronę (go obronę.
Zdobi; Fortunna Zdobycz ma Ie-

IASNIE WIELMOZNEMU IEGOMOSCI PANU,

P. ADAMOWI
z Czekarzowic

TARŁOWI,

HRABI ná TĘCZYNIE, Goſzczyńſkiemu, Brzegowſkiemu, Skálſkiemu, &c.

STAROSCIE,

PUŁKOWNIKOWI Infanteryi, Woysk J. K. Mciy Rzeczypoſpolitey, Pánu Miłośćiwemu, y oſobliwemu Dobrodzieiowi.

K*Torą z rożnie koncertuiących wyrozumiałem opinij,* & ex ab-

a ſcon-

ſcondita claritáte *wydobyłem, tę Fortunną Zdobycz, pod ſtraż Twego konſekruię STARZY.* Jáśnie Wielmożny Mći Dobrodźieiu. *Nie mogłá bowiem iść służących pod znákiem MARYI Pánny* pulcherrima merces *gdźieindźiey* in depoſitum, *iák tu, gdźie y ſámá Znáku Tego Pryncypáłká, ſwoię práwie ma repártycyą, zkąd* in decore *ſwych Swiątnic ma dobre znáki,* ſigna manifeſta favoris. *Tá wydobyta fortuna, ktorą przez nie fundámentálne Szkáplerzá powinnośći obſerwy, w niewiádomośći ćieniách* ſepelivit popularitas, *nie ma lepſego wyniść* in lucem medi-

medium, *iák po Mieśiącu z pośrod Prześwietnego* Stárzy, *ktory ſam, rad oźiębłe windykuie dewocye, y w Honoru Boſkiego promocyi,* micat inter omnes. *Owßem Zdobycz Fortunna, w lichey moiey pracy, bydź gdźieindziey wolnieyßa od tey nie może napáśći, ktorey* interpretari dextra ſiniſtriùs, una ſapit genialis eſca, *iák tu, gdźie przy Prześwietnym* Stárzy, *Polſka piße práktyká:* hic pax. *Zgołá nie mogłem ináczey, w ludzkich zruynowáne pámięćiách Przywileie y powinnośći reſtaurowáć Szkáplerzá, tylko pod Prześwietnego protekcyą* Stárzy; *ktorego doſkonáłą znáć w Pol-*

 ßcze

ſcze pracą, zá ktorego operą y obrotem w ſwoich intentách Oyczyzná non patitur lapſum. Stárzy, *wſzyſtkę Dobrá ſwego fábrykę powinná Koroná. Ten rodzącemu ſię práwie dopiero Kroleſtwu* cunabula ſtruxit ; *z niego miáło podraſtáiące* levamina, *z niego* præſidium *do ſwoiey, przychodzące pory. Popárł Topor upadáiące w ſwoich nádźieiách Kroleſtwo, o gdźie fátálne ſobie po śmierći Lechá ſminowáło Nowiny, tám ſtánął zá berło między dwunaſtu Woiewodow* Stárza, *ná Polſkiego elewácyą ſczęśćia, nieprzyiaćielowi ná odśiecz; przy ktorym záraz w ſwoich ſpadáły zámysłách,*

słách, in terram Capita multorum ; *á dobrowolnie kárk ſwoy* lub Jugum Civium *poddawáłá Fortuná; gdźie kray* in habitationem lætantium *formowáłá* Aſcia Dominatrix. *Chybá iedyny bolał ná głowę nieprzyiaćiel, gdźie Bolesław Chrabry, ſwey Korony ſukceſsá ná głowę polećił* Siećiechá; *ktory wielki Krakowſki Kâſtellan, iednym ſwoim ſenſem* diſſipabat Conſilia gentium, *ná to práwie iedynie Togę Senatorſką noſząc, żeby z niey wygodę* Concives *mieli* à fulgore & tempeſtate. *Iákby ná rekognicyą* Siećiecha *Godnośći;, Hetmáná ná ten czás Wielkiego,*

ſchy-

ſchyláły ſię choć po niewoli Nieprzyiaćielſkie kárki & bellacem teſtata Virum numeroſa Cicatrix; *gdźie pierzchał przed* Chabrym *nieprzyiaćiel, tám záwſze* tremuit ſecures: *gdźie w czterdźieſtu y pięciu tryumfách, Polſká zbierálá Pálmy, tám* Siećiechá *o nie uwijał ſię Topor,* defendens Patriam ictu, & in hoſtem edocens militiam. *Robił* Stárza *w* Siećiechu, *y BOGU ná honor, práwie* initiantis plantator Fidei, *y* Siećiechowſkiego Aſceterium *Fundator; y kiedy ieſzcze* ſuum paſſum Religij *w części támowáły Idolá drogę,* Stárza *y to wyrobił*

bił, że ingreſſus in Templum Dominus, *rowno z Angielſkiego Henryká prácowity, mieczem* pro Ara & Cuſtodia Regni. *wieki ſobie ná ſłáwę zniewolił, ktory y Nieprzyiaćielá krępował,* eſto *Toporeyczyk* ſæculorum & hoſtium Victor. *Pierwſzy* in Czekarzowice Comes, Aſciæ tinnitu *Nieprzyiaćielá głuſzył, ták dálece, że odtąd o nim* ſine verecundia *nie może ſłyſzeć. Ziednał pole* pro Aurea Virorum ſemente, *ználazł* fæcundum ſuis Comitibus ſolum, *z ktorego teraz pośiłkuie ſię Oyczyzná, gdźie roſną dla Nieprzyiaćielá kupreſſy, gdźie* in Comitibus

tibus, *ná Polſkich intentow Koronę*
fert omnia tellus. *Tey ná ſwoich ſkroniách niechćiał ináczey ápprecyowáć* Jagiełło, *iáko gdy obrał ſobie zá drugiego Epheſtiona Záklikę; zá ktorego powodem, kiedy powſtáłá* tempeſtas ardua belli, *Woienny Pan*, dabat carbaſa ventis, *Eſtymuiąc go ſobie* ut Theſeus Pirrythoum. *Y dał* Zakliká *dobrą ná Kámieńcu probę; gdźie* ad pænitentiam *zákámiáłych Exorbitántow* Cynæas Sarmaticus, *mowiąc: to wyrobił, że wbił kámieńcem w ſercá* ſuis Comitibus, pro tuitione Majeſtatu, quam dulce pati. *A ták co więkßa záwße prácował*

cował

cował Stárza! *Czy* in duriori ſorte pro bono publico, *to ſię záwße* ad ædificationem *inßych ſtáwił, czy* in quavis opportunitate, *iákby ná zápalenie w inßych ochoty*, ipſo ſplendeſcebat ab uſu. *Słycháć w káżdym* ſubſellium decoros labores Stárzy; revolvũt *káżdemu* Præſulum Vittæ, *zkąd ieſt?* Concives, quod vitam habeant; in Palatinis decoribus, *y wßelkich preeminencyách* palam eſt, *iák w Domu Tego Hektorách*, fortuna Poloniæ Comes. *Ukoronował* fidei & libertatis de ſe expectationem *STEFAN TARŁO* Arcybiſkup *Gnieźnieńſki, ktory rázem*

zem

zem Idola *ruynował* hærentia, & pro culpa *przywodził do kontrycyi, gdy* cedere ſede juſſit, *rázem o-* mnem movebat lapideum, *ná więkßy Koronie ßácunek. Formował* ferreos in meliores eventus *STE-FANOWY* Stárza; Conſiliorum O-raculo *ſupplementował poſtronnych* meditationes nocivas, *wyſtáwiał ná oczy*, quæ ſibi cavere deberet Polonia, pro Aris & focis *iákby* Natus Legatus. *Ießcze dotąd* meminiſſe dulce *PAWŁA* Arcybiſkupá *Lwowſkiego, STANISŁAWA Przemyſkiego*, ſpectacula Orbis: *Támten piorem, y Ięzykiem drugi* Do-

ctor

ctor Gentium, *co ná Polſkiego Dobrá wyrzekł ſtronę*, nec dignius Roma meminit dixiſſe Quirites. *Ten ná to záwße wotował, w ſwoiey Polſká, żeby nie ſtániáłá ſławie, nieuſtánnie*, à prima planta, in hoc mari magno Domo Heroum, *ßczęście ſwoie pośila*, & ultimam ſitim *Oyczyzna; co zgruntowáć*, Viribus non convenit. *Trudno mowię* ad calculũ *zgromádźić*, hac de ſtirpe Viros, *ále nie mniey y ćięßko zámilczeć PANA Sendomirſkiego* Woiewodę meritis & operâ *o Oyczyzny ſukceßá, záwße* vocem clamantis, *záwße Ten Oyczyzny ſwey pokazał ſię*

 Pro-

Prekursorem prágnienia, usługę u-biegáiąc potrzeby; rázem z słodką pły-nącą mową, Polszcze ludit gratias, *gdy Nieprzyiaciela,* ad Baptismum *przywiodł* pænitentiæ. Præterire *nie można, ktorych* Fama loquax o-mnes accepit in annos, *PIOTRA Lubelskiego, JANA Sendomirskiego,* Woiewodow; *Tám ten* Patritij, plebeiq; sangvinis diluvia, *sam* sub sole bellico sudans *zgásił, Ten Lwá,* qui circuit ut devoret, *skręcił;* uterq; Scipiadæ, *tyle w sobie szczęśliwości w Polszcze przynieśli, ile* ab Appijs Curijs, tota Hesperia vidit. *Rádá byłá Polská JANOWI Ká-*

Káſztellánowi Rádomskiemu, ktorey ták rádził w Senacie, Nieprzyiaciela ták ráził ná plácu, że similem vix protulit ætas, consilio vel Marte Virum. *Torował Koronie do fortu-ny drogę w STEFANIE BATORYM, ktorego z Tránsylwánij,* eloquio potens, in Vota Poloniæ traxit. *Zá-stáwił Oyczyznę od rázu, gdy Máxi-miliáná ná ránę Oyczyzny mierzącego,* tanto repressit conatu, *iák Metellus* tumentem Tygranis animum. *Swiát sobie ná sławę z kápto-wał, ktory godnośćią nápełnił. ZY-GMUNT Káſztellan Bełski, ktory probuiąc w Imięniu* erga Patriam can-

candorem, *nie ustánnym* in virtutum Olympijs *emundowáł się potem, práwie* sexcentis pro bono publico laboribus commendatus. *Sustentowáł* Athlante humero *y Religią potem, dla Oyczyzny, ná Synow ubogiego FRANCISZKA száfuiąc fortuną: ktorych* Strictioris observantiæ Reformatos, *pierwszy* Religionis amator *z Sląská do Zakliczyná sprowadził,* loco & cœnobio excepit, *y w ktorych Seráfickiego Pátryárchy Rękách ma teraz Polská w niefortunie zakład, tym do nas nieśmiertelny mánuduktorem ZYGMUNT. Wystáwił* Stárza Soli Justi-

stitiæ Regiam, *ále y sobie wyrobił* regnare cum Sanctis; *wszák w JANIE TARLE Swiętym Bernárdinie swey Fámilij ná zarobek dostał się* in domum Patris. *Ten JAN Klasztorne sobie záſmákowáwszy* desertum, *bárdziey niż* Consangvineam Arborem, *czy z exemplárnego żyćia, czy* ex fulgente in Vultu Sanctitate, erat Ille Lux. *Lubił kursoryą z JANEM, sam czyniąc y ucząc* rectas facere semitas; *ták* coram Domino magnus, *że nád Syońskie (pod czás Ierozolimskiey peregrynácyi pogrzebiony) wygorowáwszy págorki, Niebá się dotknął, z liczby* Comitum,

tum, *w kátálog* qui ſeqvuntur Agnum *doſtáwſzy ſię. Iáśnie Oświeconego Domu, czy* in Viatorum, *iák w JANIE* radijs, *czy w Kośćielnych luſtrách* pietas ſpectatur per ignes, *á Polſzcze* pro ſecuritate omnes Troes & Arcades hic ſunt. *Ktorych wyliczáć* omne tantis eloquium ſuperatur actis. *Jednák zápomnieć tych nie można,* Quos vidit recentior ætas. *Głośny ieſt w ſercách* Concivium *BARTŁOMIEY TARŁO, Biſkup Poznánſki, Dziad Twoy* Mecænas Illuſtriſſime, *ktory* ſublimatæ ſapientiæ luminibus auctus, *wielki* pro Domo DEI & Patria

Patria *Zelánt, z Oyczyſtych progow, publicznemi po Ambonách y Kátedrách Kazániámi, grube iáwnych grzechow ćiemnośći wyświecał, y Swiát Sármácki żárliwą pobożnośćią y pobożną zelożyą oświecał, y ſercá Wiernych zápalał. Nie dbał Swięty Biſkup ná odgrażáiące* Aquilæ Polonæ fulmina, pellem pro pelle, *gotow był dáć y Duſzę,* ut lucri faceret animas. *Prawdziwy z Niego Apoſtoł!* Domum Miſſionis *ták kochał, że tám* Apoſtolicæ Vitæ Inſtitutum *przyiąwſzy,* in doctrina, in integritate, in gravitate, irreprehenſibilem *pokazał ſię,* & in omnibus ſeipſum,

c bo-

bonorũ operum præbuit exemplum. *Wieczność tego nie zruynuie w pámięći, iák ßczęśćie swoie fundowáłá Polska* super Petra *w PIOTRZE TARLE*, Biskupie *tákże Poznáńskim, z ktorego gdźie Oyczyżnę konjunktury iákiey*, pressit intensiùs langvor, *z ktorego mowię, w tenczás* dulcius, quam de petra Israel, *pomyslne sobie czerpáłá* vota, *y gdźie* in sorte dubia, *błąkáłá się w swoich nádźieiách wolność, tám ią, ták Swięty piástował Senator*, ne offenderet, etiam super lapidem. *Mile dotąd dyßkurowáć o IANIE*, Quis & Quantus erat? successivè Biskupie

pie *Poznáńskim, ktory był w káżdey swey ákcyi*, Ecclesiæ Delicium *w káżdym sensie* præsidium, columenq; rerum. *Praw Boskich* propugnator, *o ktorych ták* æstuabat *krzywdę, że iuż miał mu iść ná wygodę Kárdynálski Kápeluß*, si esse non desijsset, *á ná Polskie ták ewiscerował się potrzeby*, tanquam Cordi Patriæ donatus. *Znáczna Iego pokázáłá się* in Ecclesiam pietas; *kiedy nie chćiał wprzod oczu swoich śmiertelnym mrokiem mrużyć, poki* officiosâ reverentiâ *Swiętey Apostolskiey nie widźiał y ádorował Stolice; w ten czás* Gratiosus Viator *w Rzymskiey*

 skiey

ſkiey podroży wáledykuie Orbi Lechico, *gdy łáſkáwą od KLEMENSA XII. odebráwßy Benedykcyą, pewnym ſtáie ſię Comprehenſorem; nie bez Grácyi iednák IAN umiera, bo* Vniverſalem *w Polßcze y Litwie* Eccleſiam *uproßoną Swiąt Niepokálánego Poczęćia MARYI y o Nayświętßym SAKRAMENCIE Auxezyą, dáruie y łáſkáwie kontentuie. Ma Polſká guſt dotąd w Wielkim Kuchmiſtrzu Koronnym STANISŁAWIE, ktory* quidquid condijt aut condidit, *iedyną Oyczyſtey cáłośći pachnęło konſerwácyą. Nie wſpominam KAROLA, Káncłerzá Wielkiego Koronnego, ktorego hero-*

heroiczne Cnoty Swiátu Polſkiemu głoßą, merita in Patriam *publikują, Wielkiego y Pobożnego Pieczentárzá* Acta probant. *Ták on wiernie Máyeſtatowi ſłużył, że mu* in præmium ceſſit *naywyżßy honor; káżde ſłowo od Thronu ſłowo, złotem odważyć?* auro cedroq; notandum; *Drugi, ále prawdźiwßy Apollo* oracula dabat. *Ná Seymách ná Wálnych Rádách, ták wotował, że ná ſwoię ſentencyą* trahebat, *y práwie* ſollicitabat Corda Virorum. *w Aſſeßoryi, ták ná ſądách záśiádał; że Go ſámá* Aſtræa *áttentuiąc,* inter aſtra *zdáłá ſię kollokowáć, y pewnie zná-*

znałaby ſię ná obligácyi ſwoiey Sprá- wiadliwość, gdyby była Pobożność Zacnego Senátorá, do Celi Reformackiey ſprowádziwßy in requiem, per pias preces Oycow ad Cælum nie wyniosłá. Nie wſpominam ADAMA TARŁA, Woiewodę Lubelſkiego, ktorego przypomina StároPolſka Cnotá, Iemu purpuratus honor winien wßelką weneracyą, wyſoka Godność demiſsyą. Ten Pan plenus meritorũ będąc, wßelką Dom Prześwietny nápełniał konſolácyą, w tym tylko nie dopełnił, że w młodych látách doſkonáłych Cnot konſummat, explevit tempora ſua. Nie wſpominam KAZIMIE-

ZIMIERZA TARŁA, Cześniká Wielkiego Xięſtwá Litewſkiego, ktoremu były magna merita do wyſokich godności otworzyły wrota, gdyby ich nienawiſtne Párki wcześniey nie zámknęły. Umiał ſobie káreßowáć in officio Urzędu ſwoiego honor, żeby in vanum tytułu nie nośił. Záwße u Niego dla Przyiaciol menſa aperta, cor patens: áby ſámą rzeczą pokazał, czym był. Gośći ießcze w Polſkich do tąd ſercách KAZIMIERZ Stároſtá Goßczyńſki, Dziad Twoy immediatus, Illuſtriſſime Mecænas, ktory wßelkie w ſobie maximorum etiam zkompen-

dyo-

dyował quálifikátywy; Animum Re-
gium Nomini junxit, godźien ze-
lo in omni Korony, ktorą Polſzcze
náwſzelkie deſideria wyrabiał. Przy-
zná káżdy Oyczyżnie, quæ gloria
crevit? w Iáśnie Wielmożnym JO-
ZEFIE TARLE, Stárośćie Goſzczyń-
ſkim, Oycu Nayukocháńſzym Twoim,
Mecænas Illuſtriſſime! przyzna, ják
zgłodniáła pomyślnego ſukceſzu ivit
ad Joſeph, ſwego mu w publicznych
funkcyách powierzyłá ſzczęśćia. Do-
tąd ieſzcze ſcintillat Iego & in Aris
pietas, y gdźie w Piekoſzowſkim Obrá-
źie mizerye ludzkie petunt & ac-
cipiunt, gdźie in Gratiarum Ma-

ri, więdnieiące odżywáią ſię nádźie-
ie, tám wlewek Práwá ná Iozefá,
tám mu fundantur gratiæ, że pu-
bliczney pociechy expoſuit fontem.
Ale nie ruſzam świętych prochow, nie
przeſzkádzam Hectoris exuvias,
Priamiq; quieſcere manes, w przy-
tomne Prześwietnego Domu, doſyć
rzućić źrzenice luminaria, ieſt co
venerari w Iáśnie Wielmożnym IA-
NIE Comite à Tęczyn TARLE,
Woiewodźie Sendomirſkim, u kto-
rego wſzyſtkie práwie Grácye ſwoie
záłożyły domicilium, y czy to in
proſperis, czy in adverſis, Grati-
oſum & Conſtantem Virum wi-

działá Go Polſká: prawdziwy Pater Patriæ! w nießczęśliwych zoſtáiącą konjunkturách, życia y fortuny ázárdem ſublewował, y od śmiertelnego rázu nie raz obronił. Przy Wierze Propugnátor, w Senácie Apollo, á Præcurſor záwße, gdzie tylko malevolæ forti, lub ſpießącey do ruyny, páſy należy zálegáć cáłośći. Sequentibus Oyczyżná porriget ſeclis, in turbido Portyerá ſwego Iáśnie Wielmożnego Iego-Mośći Páná ADAMA z Tęczyná TARŁA, Woiewodę Lubelſkiego, Iáſielſkiego, &c. Stároſtę; w ktorym káżda qualitas Paradiſus Voluptatis, prudencya y kolory nátury ante alios pulcherrimi omnes, męſtwo y żełożya, agere & pati fortia gotowe. W káżdey Ten publiczney funkcyi tutela præſens Italiæ Dominæq; Romæ; ná ßali Trybunálſkiey Aſtrey Deputat niegdy, ſupra pretium; gdzie judicans terram świętą przywiodł ná oczy y ſtymę Themidę; ſontium judex, innocentium vindex. W Márſowym polu Konfederácyi Generálny Márßałek, in galea portabat nives, w káżdey okkurencyi vitæ prodigus, w káżdey odwadze, belli fulmen, Carthaginis terror. Adoruię ßczęśćia

ſwego Vniverſitatē, *w Wielkim Woyſk Jego Krolewſkiey Mości y Rzeczypoſpolitey Generale KAROLU TARLE, Stęzyckim, &c. Stároście, mierzyć w nim* promptitudinem ad maxima, ſingulis votis *korreſponduie; Oyczyżny ádumbrowáć* Comitatem morum, velut ad pumicem politi. *Gdy ſwoie* rebus arduis *produkuie zdánie*, os populi meretur; *gdy w plácu wielki prezentuie ſię Generał,* ſunt membra accomoda bellis. *Ma w Wáßym Prześwietnym Oyczyzná STARZY*, quidquid in Orbe micat; *iednákże* virtus alios, Tua præterit omnes *Jáśnie*

śnie

śnie Wielmozny Mości Pánie STAROSTO, Pánie y Dobrodzieiu moy. Y dla tego wßyſtkich TARŁOWSKIEGO Domu Antenatow nie liczę, bo mi Doſyć wſpomnieć Te Comitem *wßyſtkich, ktorych w ſobie przekopiowáne* oſtentas decora, *ták* Patriæ & æternitati laborans, *iákby* inter omnes primus. Teneriorem Tuam ætatem *nie wſpominam, w ktorey* Ingenium Cæleſte, erat velocius Annis; *nie ſtáwiam* in teſtimonium ſapientiæ Domum, *iák* ſalutaria! *práwie* tranſitu rapuiſti, doctæ prima gloria turbæ. *Widzieć było, iák* Starzy *Twemu*

mu

mu, ſámo Porfiryuſzá Drzewo, ſinuabatur in arcus, *ktory w Twoiey ſubtelnośći ták wſzelkie záwiłośći dyſtyngwował, że* mucrone, nec ipſe dexteriùs Macedo valeret. *Zbudowáłá ſię z Niego Pállády Kátedrá, gdźie Filozof* Vmbras Logicas ſub Auſpicijs *Dźiádá ſwego, ták* elucidaſti, *że pewnie w ten czás przy Tobie, zgáſłby był Aryſtoteles; w káżdym kroku* dulce decus Gentis. *Wzniećiłeś przeto ku ſobie* inter Exoticos ſoles reverentiā & amorem, *y wſzędy Twoie* veſtigia proni adorabant; *wſzędy ſercá ná przyięćie otwieráli, wſzyſcy widząc ſię wprzod w Twoiey perycyi*

rycyi

rycyi concluſos. *Przyiął Cię* Reducem expanſis alis *Orzeł Polſki, záraz piorá niby gotuiąc, ná wpiſánie Cię w Honoryuſzow komput, czyli w przyśćiu Twym* exultans, *że ſię ma z czym w Tobie popiſáć,* ſtetit obviam *z Prześwietną Párentelą* Starza, *w Tobie* in altius gloriæ *erygowáć ſię máiący. Ani Tę expektácyą* ſucceſſus fefellit. *Záraz ſię prawie wſzyſtkiego* ſacrificaſti in obſequium Patriæ, *záraz* fervebas, *by nayprędzey* in utilitatem *wolnośći* deſudare, *honorowi Imienia y* Starzy *nie pozwaláiący* quieſcere ab opere. Ceſsit ætas ani-

ni-

animo; *intentá Twoie ießcze* in juniori juventa, *do tego iuż* aſpirabant, *co* vix pauci meruere ſenes; *y gdzie tylko* in facie, *zá Oyczyſte Dobrá* fortiter *ſtánąłeś,* invidiam coxit in medullis, Avita virtus. *A Niebá widząc* animum magnorum capacem, præluxere, *y dáły krzyżyk w* Szelidze, ad ulteriores pro Patria paſſus, *zkolligowáwßy z Tobą Jáśnie Wielmożną JeyMość Pánią SALOMEĄ z MIERZEIEWSKICH, Káßellánkę Zakroczymſką; z wdzięczney czołá klemencyi Polſką Iunonę* ex inſidente ori venuſtate, *żywą Grácyą; z Kolligo-*

ligowáły mowię z Tobą Mecænas Illuſtriſſime *Pándorę, nád ktorą* nulla nituit plus fronte decoris, *w ktorey gorę biorą Tálentá, á eláćyi nie máß; ktora pobożnośćią ku Niebu* accendit Lucernas, *ále* ſub modio; *zgołá nád ktorą*, ulla non fuit gratior. *Zywy to prototypon náyukochánßych Rodźicow ſwoich, Jáśnie Wielmożnych KAZIMIERZA MIERZEIEWSKIEGO, y AGNIESZKI z Brzeźia LANCKORONSKIEY, Káßtelánſtwá Zakroczymſkich, w ktorych Cnotá, álbo w Imieniu Liliowym* redolet, *gdźie* fœdere conjugali paſcitur inter lilia

e agnus

Agnus; *álbo o honor Boſki świętą żelozyą tchnie płomieniſty ZADORA. A raczey Niebá dáły Ci Szeligę; w Mieśiącu* ad inſomnes pro Patria *zápaláiąc* Curas, *w Krzyżu* pro Aris, *w Tobie* erigendo zelum. *Ani dáremne w tym Boſkiey dyſpozycyi* omina, *gdźie ſię do tąd y dla Oyczyzny* Victimas, *y dla Boſkiego Honoru* profundis. *Tryumfowáłá w Tobie Woyſkowa ſpráwá, gdy Cię z pośrod* Caſtra ſequentium *práwie przez głoſow Konfederácyą, ná Rádomſką Kommiſſyą* evicit *Deputatem, gdźie* Jura clamoſi litigioſa fori, *ták godźiłeś, że Márſowi*

wi záwijáiąc rány, rázem ligabas licentiam. *Przyznáłá Ci Trybunálſkiey Themidy Wagá* gloriæ ſummum, *gdźie ták Twoię wáżyłá prudencyą, że ſentymentá, Wielkiego z Woiewodztwá Mázowieckiego Deputatá, ákceptowáłá* pro æquilibrio rerum. *Dopiero* in plateis veritatem collapſam, *STARZA Twoy w dobrą* ſublimavit *nádźieię y* fregit *práwie* nubem veritas, ad Tuæ *ASCIÆ* tinnitum, *wyrabiáiąc w Areopágu* miſeris aſylum, *á* recta *záś* deviantibus locum pænitentiæ; *ták dálece, że* omni opere, Fabricios, conſumma-

 tosq;

tosq; Camillos, *zwyciężyłeś.* Z *Czerskiey Ziemie* ad Generalia Regni Comitia Legatus, *stánąłeś* pro Majestate & Reipublicæ, commodo, *inszych swym sentymentem* captivando intellectum, *zá Wolność STARZĄ swym prácuiąc*, ne Ius laberetur vetandi; *y gdyś co wyrzekł, wszystkich byłá decyzya*, hoc Superos ore solere loqui. *A do tego*, sonitu *prácuiącego STARZY*, moves *wszystkich* ad devotionem, *á nie z drogi rzekę*, *Te* coli jubes *ná Swiątnice Páńskie* Operarium. *Ważyłeś* Mecænas Illustrissime Bonorum dimidium,

Pá-

Pátronizuiącego in Sanctorum plenitudine *KAIETANA*, *chcąc pospolitey w Piekoszowskim Kościele*, *insynuowáć go Dewocyi*, *áby ták ná Opátrzności Boskiey Twoy funduiąc się STARZA*, immortalis Gloriæ *Prześwietnemu Domowi wystáwiał Kolossy. Złotem ozdobiłeś Swiętemu mieysce*, *w sercách go ludzkich áprecyowáć máiący*, Plenariam Indulgentiam *wprowádziłeś chcąc* in toto satiare *Dewotow konkursy*, *y ile tryumfálnych nięciłeś ogniow*, tot fomites *w pátrzących zostáwiłeś sercách* erga Sanctos Ejus. Vltro Honor *Twoie* vestigia ambit, *ktoreś*

res in Via Crucis emensus *w Chełmieckim Ią Kościele*, devoto populo *otworzywszy*, *osłodziłeś wszystkim* Passionem amaram, suavitèr profusis; *ná to wielkie Nabożeństwo* impensis *záchęciłeś w tę podroż* (*Páńskiey* pro Christo *zápomniáwszy reputácyi*) suis passibus, *ták święty ádoruiąc tryumf*, sint sidera testes, *iák gąsły przy lustrách*; Crux in testimonium, *iák go w przytomney* exaltasti *Dewocyi*, Ipse Cælum opere tangens. *Obowiązána* Tuis meritis *Wolność, ále y Kościelna* Immunitas, *z Twoiey nie excypuie się liberályi*; *ták* Patriam ornas

nas, *że y* Sponsam CHRISTI dotare *nie przestáieß*; hunc erga superos candorem, *iákbyś* cum lacte *odebrał od Jáśnie Wielmożney Jey-Mości Páni MARYANNY z Kurozwęk z Domu MĘCINSKIEY Mátki Ukocháney*, *ktora swym* Poraiem, pari zelo *z Tobą Indulgencye Koronuie Kościelne*, Sponsam condecorat. *Herbowney ROZY nie wystárczyłyby* folia, *gdybym* magnitudinem *Iey chćiał wyráźić*, *ktorych káżde*, *álbo świętemi áspirácyámi pachnie*, *álbo Mieysc świętych protekcyą. Nowy Ray przy swoim PORAIU wystáwiłá w Kościele Piekoßowskim*

wſkim plántowáwſzy ná więkſzą Chwałę JEZUSA y MARYI Rożániec, ktory quaſi plantatio Roſæ in Jericho w pobożney Fundácyi. Flores Prześwietnego PORAIU dederunt odorem y w moim Kościele Stráwczyńſkim, kiedy ná Koronę Szkáplerzá Swiętego pięknie ſię udáły, dáwſzy inceptę świętym ſumptem do pobożney, przez Wielmożną Jey-Mość Pánią ROZALIĄ z ŁĄCKICH PIEGŁOWSKĄ, Káſztellánicową Oświećimſką, Teyże Korony ſpiewánia, Fundácyi. Nie máſz tu żadnych przy PORAIU punktur, chybá ná obronę Kościelną, á kolor wſzyſtek z RO-

ZY

ZY wyſzáfowány in Gratioſam Imaginem. Nie trzebá po Grecyi Polſzcze ſzukáć, kiedy ma w Domu TARŁOWSKIM Drugą HELENĘ Iáśnie Wielmożną Iey-Mość Pánnę TARŁOWNĘ Stárościankę Goſzczyńſką Rodzoną Ciotkę Twoię, Jáśnie Wielmożny Mości Pánie STAROSTO y Dobrodzieiu. Oná, pietate religioſa, Veſtales Virgines przeſzłá Pánieńſtwo ſwoie, rzadkiem przykłádem, Swiętſza Wándá Xięzna Polſka, BOGU konſekrowáwſzy in Hecatumben, Dom ſwoy, niby w Zakonną przemięniłá Cellę. Dawnych tá Polſka Heroiná pochwał aciem zwyciężyłá,

U

U ktorey, kándor w życiu, uprzeymość polerowna w mowie, wdźięczność w obyczáiách, wysoki rozum w rádźie, pieśćzoność w Cnoćie, ná Domy y Sługi Boskie rzeská ſczodrotá, dziedzictwo ſobie záłożyły. Heroicznych Cnot, y osobliwych quálitetow Tey Zacney Dámy foliuſze, pánegirycznym zostáwuię piorom, ktorychby tá ſczupła poiąc nie mogłá págellá. Pewnie erga Superos amorem *zfomentował w Tobie ſwego Pátryárchy Pochodnią, Nayprzewielebnieyſzy IegoMść Xiądz TOMASZ Rodzony Twoy* Mecænas Illuſtriſſime, in Prædicatorum Ordine, *świątobliwośćią y erudycyą* præ-

prædicamentum primum, *ktory Domowym uczyniwſzy abrenuncyácyą ſplendorom, teraz* affinis Cælô gloriâ, *między Dominiká Gwiazdą, á Tomaſzowym Febem* cohabitans, *poleruie* in Phæbo Scholaſtico dignum Infulis Caput, *zbiera* radios, ſuper candelabrum Eccleſiæ, expoſiturus lucem. *Dodáie ſplendoru Prześwietnemu Domowi Twemu* Illuſtriſſime Domine, *y Rayſkiemi práwie rokoſzámi Serce kontentuie ADAMOWE EWA, Naymilſza Twoiá* Virago, Flos Innocentiæ, *Nayukocháńſza Corá; ktora zápewne Imieniem ſwoim* non decipiet *wiel-*

kich

kich nádźiei Rodźicow swoich. Faxint Superi! *áby tá w młodych látách Amázonká,* secula vincat, coronetq; solatia Parentum. *Ale bez tych impulsow z swoiey ochoty* charismata meliora æmularis Illustrissime Domine, *sam práwie inszym* in exemplum positus. Vivis Patriæ *bez cudzych inspirácyi,* alluces Ecclesiæ; *bez cudzych ákcensyi,* ubiq; magnus *bez wszelkiey addycyi. Máią w Tobie* superbiam sæculorum *Kolligáckie Domy IASNIE OSWIECONYCH, IASNIE WIELMOZNYCH, XIĄZĄT KORYBUTOW WISNIOWIE-*

CKICH,

CKICH, CZARTORYISKICH, LUBOMIRSKICH, POTOCKICH, SAPIEHOW, RZEWUSKICH, WARSZYCKICH, MĘCYNSKICH, MIERZEIEWSKICH, LANCKORONSKICH, OGIENSKICH, CHOMĘNTOWSKICH, IABŁONOWSKICH, DZIAŁYNSKICH, OSSOLINSKICH, SZEMBEKOW, SIENIAWSKICH, PRAZMOWSKICH, PREPENDOWSKICH, &c. y Swiát ádoruie in tanto non parvum pectore Numen. *Kościoły y* Mystæ replentur in bonis Domus Tuæ; Bonus amor, *u Cie-*

bie

bie ratione valentior omni ; *nád Ciebie u wßyſtkich* nec melior quisquam, nec amantior æqui. *Trudno wßyſtkim* Tuam magnitudinem metiri, *á mnie tym bárdźiey ćięßko*, quas non capit Orbis, Tuas intra exiguos margines *zámknąć* qualitates. *Więc kondonuy* Mecænas Illuſtiſſime, *że* Tuos ſplendores, *ták* exili *ádumbruię* ſtylo, ignoſcas laudibus Ipſe Tuis, *Sam tylko naylepiey, mogłbyś o ſobie mowić, gdyby pozwoliłá pokorá, bo tylko ſam ſiebie* comprehendis. *A ia gdym* impar *Honorowi Twemu, áby FORTUNNĄ*

we-

wetuię ZDOBYCZĄ lokuiąc o-nę in ſinum *Protekcyi Páńſkiey, ktorá* Aras facit fortunatas. *Nie pátrzay* in exiguitatem Operis, *ktore między poważnemi Gratulácyámi* Natalis Tui & Tutelaris ADAMI, in applauſum *reponuię, ále tylko* in animum offerentis, *ktory ważąc*, etiam parvo coronat ſe munere DEUS. *Przymiy* nudam narrationem *o Protekcyi MARYI, á Tá*, Votis Tuis, *niech źiedna u Niebá Indulgencyą, z ſwoiey Sukienki, o ktorey tu powinnośćiách mowię*, evolvat Tibi Senatoriam

To-

Togam, *STARZY* indefessum laborem, successibus in Regno coronet; *nie ia tylko sam, ále* mecum populi Vota precantur. Idem

Jáśnie Wielmożnego Páná y Nayosobliwszego Dobrodzieiá moiego,

nayniższy sługá

X. JOZEF ANTONI OLSZEWSKI, K. K. D. M. P. P. S.

PRZEDMOWA

Do Łáskáwego Czytelniká.

Ak rozumiem łáskáwy y pobożny Czytelniku, że front tey Kśiążki obaczywszy y Cyrcumstáncye teráźnieyszego opłákánego czásu, Domowey między swoiemi, y postronney między cudzemi Narodámi woyny zwáżywszy, á Zdobycz fortunną przeczytáwszy, iákiego z woyny spoliału lub też Nowálij záwsze u ludźi popłacáiącey spodźiewáć się możesz? Záwsze álbowiem według Rzymskiego Krásomowcy Tulliuszá, u Woyskowych w naypierwszey apprehensyi zdobycz, profitowáć z Woyny. *Omnes experimur utilitatem, ad eamq; rapimur.* 3. Offic: Káżdy práwie dla swoiego áwántázu y prywatnych honorow, zkądby miał korzyść, woiuie; á iákie ná-

ſtąpią woyny konſequencye, y Rzeczypoſpolitey zamieſzánia bynaymniey nie ápprehenduie. Náuczyćby ſię lepiey eſtymowáć Oyczyznę ſwoię z Cyceroná, ktory bárdźiey miał ſtáránie, iákoby ią *in flore* w potomnych wiekách widźiał, niżeli teraz: *Mihi autem non minori curæ eſt, qualis Reſp: poſt mortem futura ſit, quàm qualis hodie.* Nie chcęć ia tu z Márlowego polá fortunney czy niefortunney zdobyczy zbieráć, y oną Konfratrow Szkáplerzá S. kontentowáć, bo tákowa zdobycz, wielki bicz ná Zołnierzá (według S. Auguſtyná) ieżeli dla tego woynę ſłuży, żeby profitował! *Militare non eſt delictum, ſed propter prædam militare peccatum eſt.* Ani też iákiey nowálij myślę wprowadzáć, ktoraby mogłá nie iednego ućieſzyć czytáiącego według zdánia Poety:

Cic. de Amicit.

S. Auguſt. De Ver. Dis.

Ovid. l. 3. de Pont.

Eſt quoq; cunctarum novitas gratiſsima rerum.

Y Lubo te nowálie nie iednego zwykły kontentowáć, *Populus novorum avidus:* iáko był ná tákowe łákomy Hieronim Wierzbowſki, Woiewodá Sierádzki, ktorego Kochowſkiego Klimákter opiſał: *Novellarum*

Tacitus.

rum amans. Jaki Rok był, ktorego Jan Káźimierz Krol Polſki, rzadkiem przykłádem Purpurę y Koronę Krolewſką w ręce Rzeczypoſpolitey oddał, *Annus novaliorum.* Ktory nie ták Rokiem, iáko nowym czáſem, mowiący od Tronu Andrzey Olſzowſki Podkánclerzy Koronny názwał *novum iminere tempus, nunquam quod ſciam à condita Gente Polona in Patria noſtra auditum.* Przećieſz to ſtára nowiná, że niemáſz nic nowego pod Słońcem: *Nihil eſt novi ſub Sole.* To co było, teraz ieſt, co ieſt teraz, w przyſzłym czáśie zá wielką nowália mieć będą ludźie. *Quid eſt quod factum fuit! ipſum quod facturum eſt. Quid eſt quod factum eſt? ipſum quod faciendum eſt.* Ani może kto prawdźiwą názwáć nowália. *Nec valet quisquam dicere: Ecce hoc recens eſt.* Dla tegoć ia tu nie nowália iákiego Nabożeńſtwá, ále dawny początek, y naypierwſzy fundáment Szkáplerzá S. Przywiley oſobliwy Nayświętſzey Pánny, *Bulla Sabbathina* od Oycow SS. názwány, Indulgencye Naywyżſzych Biſkupow Rzymſkich, cudowne łáſki Nayświętſzey

Cim. Kochow.

Andreas Olſzowſki ſerm. in Comitijs.

Eccleſ: 1. v. 10.

Ibid: v. 9.

Ibid.

ſzey Pánny Konfratrom ſwoim świádczone, kondycye Szkáplerzá uprzywileiowáne y przy nich niektore *Dubia* z doſtáteczną rezolucyą: Koronkę Szkáplerza S. *ad normam* Rożáńcá złożoną z Litániámi y inſzym nabożeńſtwem. Przy tym Jozefá S. Oblubieńcá Nayświętſzey Pánny y SS. Klemenſá y Feliciſſima Męczennikow, nowe Himny w Kośćiele Stráwczyńſkim śpiewáne, z Addytámentem Informácyi w piſowánia Bráctwá Szkáplerzá y Jozefá S. krotko zebráne.

Zdobyczą fortunną názwałem, żem ſzczęśćiem ználasł w Skárbie Kármelitáńſkim (Kśiąſzká ſię ták tytułuie łáćińſka) y zdobyłem wiele potrzebnych do wiedzenia Duchownego rzeczy, miánowićie proſtakom (aczći y z mądrych nie káżdy pámięta) *Homo non omnibus horis ſapit.* Plin: Tey Zdobyczy czynię ćię łáſkáwy y pobożny Czytelniku Uczęſtnikiem. Wielkąć to Zdobyczą może ſię názwáć Nabożeńſtwo Szkáplerzá Sw. Nayświętſzey Pánny, od ktorey B. Szymon Stokcyuſz Generał Zakonu Kármelitáńſkiego w koſztowney y

A3 nie-

nieoſzácowáney ſzáćie, ná znák prawdźiwey opieki y zbáwienia z rąk Jey Pánieńſkich odebráwſzy, ná okryćie náſzey chudoby, y ná záſtáwienie ſię przećiw potędze nieprzyiaćioł duſznych, Bráći y Sioſtrom Szkáplerzá S. kommunikował. Szátá tá bogáta y potężna, w ktorą ſwoich Kiryśierow Konfratrow Nayświętſza Pánná ſtroi. *Fortitudo & decor indumentum ejus.* Prov: 31. v. 8. W tey złotolitey ſzáćie prezentuie ſię przed Tronem Boſkim Nayiáśnieyſza Niebá y źiemie Krolowa Nayświętſza MARYA y zá ſwoimi mowi Klientámi: *Aſtitit Regina à dextris Tuis in veſtitu deaurato.* Ps. 44. v. 8. Stánęłá Krolowa po práwicy Twoiey w złotym odźieniu, áby ſpraw ludzkich byłá Pátronką y Gwárrántką między BOGIEM y Człowiekiem, dokłáda Sylveirá: *Stabat ut hominum cauſam ageret, ut omnium Mediatrix & Reconciliatrix.* Sylveira in loc. cit. Záprawdę tym odźieniem záſłánia nas y iáko kocháiąca MATKA, *Mater pulchræ dilectionis.* Sukienka Szkáplerzá S. dźieći ſwoie, Konfratrow ſwoich okrywa. To ieſt pewna, że Rodźicy, ktorego bárdźiey kocháią Syná, temu piękniey-

knieyſze ſpráwuią ſukienki. Ták Rebeká
uſtroiłá Syná ſwego Jákobá w ſzáty bárdzo
dobre Ezáowe, áby tym łatwiey Oycow-
ſkie błogosłáwieńſtwo dla niego otrzymá-
Gen: 27. łá. *Et veſtibus Esau valdè bonis induit e-*
v. 15. *um.* Jákub Pátryárchá nád innych ſynow
kocháiąc Jozefá, oſobliwą mu ſukienkę
Gen: 34. kazał zrobić: *Fecit ei tunicam polymitam.*
v. 7 Tenże Jozef w Egipćie będąc w wielkich
reſpektách Krolá Fáráoná, ná znák wiel-
kiego kochánia Purpurą Krolewſką odźia-
Gen: 41. ny. *Veſtivitq; eum Stolâ byſsinâ.* Ow már-
v. 42. notrawny ſyn po uczynioney deprekácyi,
z miłośći Oycowſkiey nayprzednieyſzą od-
Luc: 15. biera ſzátę: *Citò proferte ſtolam primam.* Co
v. 22. Rebeká Iákubowi, Iákob y Fáráo Iozefowi,
Oćiec Ewángeliczny márnotrawnemu Sy-
nowi; to Nayświętſza Pánná ſwoim Konfra-
trom, ná znák miłośći Máćierzyńſkiey, Szká-
plerzá Swiętego Sukienkę konſeruie, y iá-
ko domowych ſwoich dwoiſtą okrywa. *O-*
Prov: 31. *mnes enim domeſtici ejus veſtiti ſunt duplici-*
v. 21. *bus.* Piękną ma reflexyą uczony Sylwei-
Exod: 28. rá; Czemu Pan BOG przykazał Zydom;
áby wſtęgámi iákiemiś y płateczkámi Nie-
bieſkiemi ſuknie ſwoie z przodku y z tyłu
zá-

záwięzywáli? y to *dubium* ſolwuie; áby
powiáda, tym ſámym ſtroiem rożnieli ſię
od Pogánow. *Ut in illo ſigno Populus electus* Syl: in
DEI, à cæteris mundi nationibus diſtinguere- Mat. c. 9.
tur. Coś podobnego w nowym Teſtámen-
ćie widzę. Lubo wſzyſtkich BOG zbá-
wienie kocha, y wſzyſtkim rowno Niebá
życzy; według Páwłá S. *Omnes vult ſal-* 1. Tim: 2.
vos fieri. przećięż ma niektorych nád in- v. 4.
ſzych kocháńſzych, ktorych ſobie oſobli-
wym ſtroiem znáczy, to ieſt według po-
mienionego Sylweiry Bráćia y Sioſtry Szká-
plerzá Nayświętſzey Pánny, áby ſię od
innych rożnieli. *Hoc lanæ vellus conceditur* Sylv.
ſuis peculiáliter electis & dilectis. Doyźrał
tey ſzáty ukoronowány Prorok y uczuł
wdźięczną wonność łáſk Bożych ná niey
Myrrha & Gutta & Caßia à veſtimentis Pſ. 44.
tuis. O iák wielki zápách z ſzat Two- v. 9.
ich? Mirrhey y z Niey dyſtyllowány Ole-
iek, Lewándę y inne czuię frágráncye? Tę
troiáką wonność ſzáty Szkáplerzá święte- Caſſ. Am.
go, Doktorowie S. Cáſſiodorus, Arnob, S. Remi.
S. Remigiuſz, S. Tomaſz Doktor Anielſki, S. Th: a-
apud Sylveiram probuiąc rozmáite dáry pud Sylv.
Nie-

Niebieſkie, Łáſki y Cnoty y innych Duchá Swiętego Przywileiow, Sukience Szkáplerzá Swiętego przypiſuią: *Hac ergo uni-* in Apoc. c.22. v.3 *verſa bona Cæleſtia manant á veſtimentis Tuis ab hoc nempe Scapulari unde tot & tantis* Exod. 28. v. 2. *augmentis augetur & repletur.* Rozkazał BOG Máryi Sioſtrze Moyżeſzowey, áby Brátu ſwemu Ááronowi Sukienkę poświęconą zrobiłá ná pochwałę y ozdobę Iego: *Facies Veſtem ſacram Aaron Fratri tuo in gloriam & decorem.* Zkądże táka owey Ááronowey Sukience eſtymácya? zkąd pochwałá Piſmá Bożego? oto że miáłá formę Szkáplerzá Swiętego, Figurą byłá Szkáplerzá Sukienki Nayświętſzey Pánny, áż záraz *in decorem & gloriam* zrobiona; iáko Abulen. in loc. Cit. mowi Abulenſis: *Quæ erat juxta modum Scapularis.* Wypolerowánemu y złotem nábiiánemu Huſárſkiemu Kiryśowi, podpi- Mud. Sym. ſał Symboliſtá: *Ornat & armat.* Zdobi y broni. Słuſzniey dáleko y prawdźiwiey Prov. 31. v. 25. przyznáć należy Sukience Nayświętſzey Pánny, *Ornat & armat. Fortitudo & decor* Esther 5. v. 14. *indumentum Ejus*, moc y ozdobá Szátá Iey. *Eſter 5to*, Záwźięty ná zgubę Márdocheu-

ſzá

zſá Amán, wyſoką ná łokći 50. buduie ſzubienicę: *Juſſit excelſam parari trabem, habentem altitudinis cubitos 50.* Ktoż Márdocheuſzá obronił? ſzátá Eſtery. Drogim Eſtery Iedwabiom winien Márdocheuſz, że uſzedł powrozá y ſromotney śmierći. Stánełá przed pokoiem Aſwerá Eſter w ſzáty ubráná Krolewſkie, obaczył Krol zdáleká ſtroyną, przyſtąpić do Tronu kazał, dał weſołe boiáźliwey oko, dał słowo dobre, dał ſerce, dał ná coby chćiáłá y rękę, *Induta Eſter Regalibus ſtetit in atrio domus Regiæ, cumq; Rex vidiſſet ſtantem placuit oculis ejus, dixitq; quid vis Eſter Regina? etiamſi dimidiam partem Regni petieris dabitur tibi.* Ktoż z nas bez Amáná żyie? Amán iedno co napáśnik, co nieſpokoyny. *Aman turbulentus.* Turbátorow wewnętrznego pokoiu, mieſzáńcow Rzeczypoſpolitey, nieſpokoynych Amánow, teráźnieyſzych oſobliwie czáſow (gdy to piſzę) ktoż przeliczyć może! Co mieſzáiacy wewnętrznym pokoiem w Polſzcze, to okrutny Amán, ſromotną ſzubienicę ná zgubę miłey Oyczyzny, niewolnicze pętá, złotey wolno-

ści

ści, ná oppressya Wiáry świętey, ná konwulsya Praw Oyczystych, ná utrapienie, y ostátnią rúynę ubogich ludźi, gotuiący. Ledwo nie co człowiek, to Amán: nie ociesáne kłody wáli, ná krzyż honoru y fortuny sąśiedzkiey. Ktoż od tych niespokoynych Amanow, sławę, poczciwość, fortuny obroni násze? Szátá Swiętszey Esthery MARYI Pánny, Szátá to Krolewska, Szatá BOGU nayprzyięmnieysza, w tę przybránych gdy widźi, ná co chcemy, łatwe dáie serce, dáie nam y rękę. Y zgotowáne dla nas *trabes*, krzyże, szubienice, ná swoich obraca Amánow. ¡Cień Junony, ukochánego Turnusá od mieczá Eneaszowego ukrył. Płaszcz Swiętey Agáty od ogniá do śiebie nabożnych. Szátá Szkáplerzowá y od ran, y od upałow, y od wszystkich zásłánia krzyżow, *Scapulis suis obumbrabit tibi & sub pennis ejus sperabis.* Kroniká WW. OO. Reformatow świádczy. Iż ieden Brat rebellizuiącego ćiáłá, wielce strapiony pokusámi, płácząc przed Obrázem Antoniego Swiętego Pádewskiego, od tego Cudotworcy habit, odebrał,

Ps. 90. v. 4.

Annal. PP. Reform.

debrał, w ktory śię ubráwszy, ná potym od wszelkich pokus wolnym został. Jeżeliż tego Swiętego habit tákowey był mocy, dopieroż Szátá Nayświętszey Pánny, większey nie ma mieć prerogátywy? Przywodźi ná dowod prawdy Czeska Historya Jongen, pisząc o pewney Krolewnie Czeskiey, imieniem Angeli. Tá będąc w roskoszách, we wczáśách, y Páńskich wygodách, poczęłá świátowe swywole smákowáć, o wiecznych zápomináiąc delicyách, áż gdy udáłá śię do Nabożeństwá Nayświętszey Pánny, zá ráda Spowiedniká przyięłá Szkáplerz, wszystkie owe pokusy świátá y ćiáłá, ták ią opuśćiły, że zásmákowáwszy duchowne, Krolestwá Niebieskiego roskoszy, obłudny świát porzućiłá, y Krolewska szátę w Zakonny Hábit przemięniłá. Dayże BOZE! żebyśmy z nabożeństwá Szkáplerzá Swiętego, wielką Zdobycz łask y Dobrodźieystwá Boskiego odebráli, y tą nieprzyiaćioł nászych konfundowáli. Day Boże, żebyśmy y tych nieszczęśliwych czásow, táką Zdobycz z Wiktoryą otrzymáli, iáką opisuie Kołudzki Historyk

Jongen: hist:

Chronic. Polon. Kołudzki. náſz Polſki. Pod Bereſzteczkim widźiána byłá Krolowa Niebá y źiemie Polſkiey, MARYA Woyſko Polſkie, płaſzczem ſwoim okrywáiąca, y od nieprzyiaćioł broniąca; y pod płaſzczykiem N. Pánny widźieli zwyćięſtwo, y wielką Zdobycz z Nieprzyiaćielſkiego Woyſká Polacy. Stało Woyſká zbontowánego ſámego Kozáctwá ná dwákroć ſto tyśięcy, Tátárow y z Hánem ná ſto tyśięcy, Polſkiego Poſpolitego Ruſzenia y z Krolem Janem Káźimirzem czterdźieśći tyśięcy, Kwárćiánnego Zołnierzá trzydźieśći ſześć tyśięcy, przećięż po okrutney przez trzy dni bitwie otrzymáli Pole zwyćięſkie Polacy, woyſko ućiekáć muśiáło buntownicze, Oboz cáły zoſtáwiwſzy y trupá ná plácu, nátrzydźieśći tyśięcy. Piękna to byłá zdobycz Woyſku Polſkiemu, bo byłá zgodá y iedność Pánow y cáłey Rzeczypoſpolitey, y ták Szátá MARYI Pánny okrywáłá Polakow. Szátá Szkáplerzá Nayświętſzey Pánny żadney nie ćierpi ſcyſſyi, áni rozerwánia Bráterſkich áffektow, podobna Száćie Páná JEZUSOWEY Kośćioł Kátolicki wyrazáiący: *Veſtis inconſutilis deſuper*

Joan. 19. v. 22.

per contexta. Jáko tę dla naykocháńſzego Syná ſwego, ták y Szkáplerzá Swiętego, dla ſwych Synow Kármelitow, y nas Konfratrow Ręce Pánieńſkie wyrobiły. Tęć tedy Sukienkę MARYI, pobożny Czytelniku, w Zdobyczy oddáię, koſztownemi kleynotámi, drogiemi kámieniámi wyſádzona, y uſtroiona ná pewną obronę przećiwko nieprzyiaćiołom, iák duſznym, ták ćieleſnym. Sukienká tá, zá naypotężnieyſzy ſtánie ći Mur, zá niedobytą Fortecę. Wſzák Ia ták názywa Duch Przenayświętſzy: *Ego murus & ubera mea ſicut Turris.* Y niedźiwuy ſię ták probuiącemu; nie moie Cant. 8. v. 8.
to zdánie, ále uczonego Sylweiry: *Quamvis Sacrum Scapulare Carmelitarum, videatur protextum ex lana, tamen ad ſuos fideles & devotos cuſtodiendos, eſt tanquàm ſuper fortiſsima, ex multis lapidibus fabricata.* Lubo Sylveira.
Szkáplerz Kármelitáńſki widźi ſię bydź zrobiony z miękkiey máteryi, iednák ná obronę ku ſobie nabożnych, ſtáie ſię nieprzełamánym murem y naypotężnieyſzą ſkáłą, z wielu kámieni wyſtáwiona Maſz tedy Fortunną Zdobycz ták wielkich łaſk, fawo-

fáworow y dárow Bożych ná Szkaplérzu Swiętym záwieszona, Pobożny Czytelniku, przyimiy łáskáwa ręka, ná obronę y zbawienie duszy swoiey, á gdy wdźięcznie ákceptowáć tę bárdzo licha praca będźiesz, nie dopuszczay zoilowym zębom cudzey sławy szárpáć, ále *errata corrige* Bráterską miłośćia popraw, y pokryi defektá ludzkie, żebyś niebył onych czytáiac uczęstnikiem, według sentencyi Grzegorzà Swiętego: *Qui poteſt emendare & negligit, participem procul dubio ſe conſtituit.* Jeżeli zás tey pomożesz prace, swoiey pomożesz. *Qui alterius bonum juvat, ſuum facit.* Badź zdrow, *vale, & me ama.*

S. Gregorius lib. 33. Morat.

Idē Ibidē.

ZDOBYCZ FORTUNNA,

Dźieśiaćiu Kleynotow

z Skárbu Kármelitáńſkiego,

KLEYNOT PIERWSZY

Ktorym ſczyći ſię Poczatek Szkáplerzá Nayświętſzey PANNY, álbo DISKURS o Pierwſzym Poczatku Szkáplerzá S.

KAżdego tá iest náturálna ćiekáwość człowieká, áby zważywszy rzecz z fundámentu, kontentował wiádomośćia intentá swoie: *Omnis homo, naturaliter ſcire deſiderat.* Y lubo sa niektorzy, ktorych wytyka Miodopłynny Doktor S. Bernárd, ktorzy ta tylko intencya czytáia, álbo sie madrych pytáia, áby ćiekáwość swoię násyćiwszy, sáma wiádomośćia rzeczy ćieszyli się: *ſunt qui ſcire, volunt, eo fine*

Arist. Lib. Polit.

S. Bernárd sup. Cam. serm. 36.

ne tantum, ut sciant, turpis curiositas est. Tákowych Náturálistow do bezrozumnych zá sámym tylko przyrodzonym áppetytem idących bestyi, Apostoł kompáruie: *Quæcunq; naturaliter tanquam muta animalia norûnt in his corrumpuntur*: Niemász iednák ná świecie tákiego, żeby niemiał ochoty do wiádomośći.

Judæ Epi. stol. Cath.

Quis color? & quod sit causa genus, atq; ubi summa Quæstio? quæ veniant, diversa parte Sagittæ.
Co zá kolor y iáka rodzáiu przyczyná?
Kwestya między ludźmi; coli to zá winá?
Zelecą z rożnych świátá częśći, ná nas strzáły
Káżdy chce dośiec, wiedźieć; iákoż strách nie máły.

Ztądći owe Dworskie ále prożne pytánia o BOGU, o Nayświętszey Pánnie, o Swiętych Páńskich, z sámey tylko ćiekáwośći wiedzenia pochodzące, gáni Bázyli Swięty: *Hæc est cognitio DEI, observantia videlicet Præceptorum DEI, non inanis illa curiositas, non essentiæ DEI & supramundanorum investigatio? non rerum invisibilium consideratio.* Chcesz powieda poznáć BOGA y Iego Istotę? Obserwuyże Przykazánia Boże,

S. Basilius sup. Joan. a. 10.

że. Poznánie álbowiem BOGA, iest obserwáncya Przykazań Jego, nie owá dáremna ćiekáwość, Istoty Bożkiey y nádprzyrodzonych rzeczy inwestygácya, niewidomych rzeczy prozna konsyderácya. Nie potrzeba gánić pytánia o iáka rzecz Duchowna do zbáwienia duszy należąca, chcąc wiedźieć y náuczyć kogo, álbo náuczyć się; bo tákowa wiádomość, istna miłośćia y rostropna mądrośćia, Kláráwáleński Opát názywa: *Sed sunt quoq; qui scire volunt, ut ædificent, & charitas est, & sunt, qui scire volunt, ut ædificentur & prudentia est.* Otoż żebym dłużey ćiekáwego oraz pobożnego nie martwił Czytelniká, zbáwienna intencya chcącego wiedźieć, zkąd ten Kleynot, ktorym się záSzczycá początek Szkáplerzá Swiętego świátu Chrześćiáńskiemu pokazał się? y ubogáćił Kośćioł Chrystusow? podźmy do Fundámentu: przy ktorym stoiąc Augustyn Swięty do myśli moiey kieruie: *Cogitas magnam fabricam construere celsitudinis? de fundamento prius cogita humilitatis.* Zámyślasz powiáda tę ták wielką fábrykę do gory

S. Bernar. in loc. sup

S. August. ser. 10. de Verb. Dei

gory wyprowádźić? myślę w przod o głębokim fundámenćie. Ja o tym myslę, áż ukoronowány Prorok fundáment Nabożeństwá Szkáplerzá Nayświętszey Pánny ná
Ps. 86. świętych Gorách pokázuie: *Fundamenta ejus in montibus sanctis.* Y słusznie, bo sámá Nayświętsza Pánná, u Eklezyástyká Páńskiego, o mięszkániu swoim dáie Informá-
Eccl. 24. v. 7. cya: *Ego in altißimis habitavi.* Ja práwi ná wysokośćiách zwykłam mieszkáć. Wysokiey álbowiem godnośći, naywyższe się *subsellia* śćielą. Y Tron Krolewski, ná wysokich osadzáia gradusách; sam BOG Naywyższym będąc Pánem, ordynáryiny dla siebie obrał w Empireyskich Niebách Máiestat, ludźiom iáko poddánym, niżiny
Ps. 113. ziemskie zostáwiwszy, *Cælum cæli Domino, terram autem dedit filijs hominum.* Nayiáśnieysza Krolowa Niebá y źiemie MARYA, lubo ordynaryina przy Boku TROYCY Przenayświętszey, przyzwoita Honorowi swoiemu ośiádłá stolicę: *MARIA Virgo assumpta est ad athereum thalamum, in quo Rex*
Ant. Eccl. *Regum Stellato sedet Solio.* Iednák nayprzychylnieysza będąc źiemiánom, ná źiemskich

skich gorách obráłá sobie rezydencyą. Jákoż Łukasz Swięty opisuiąc wizytę w Domu Elzbiety Nayświętszey Pánny powiáda, że w gorne kráie zászłá: *abijt in montana.* I tám według komentu Orygenesá Luc. 1. v. 39.
mieszkánie sobie ná záwsze ulubiłá: *Oportebat quoq; MARIAM cum Prole DEI dignissima post alloquium DEI ad montana conscendere & in sublimioribus morari.* Potrzebá Origenes in loc. cit.
było tego, áby Nayświętsza Pánná po rozmowie z BOGIEM, ná gorzyste mieyscá z Naygodnieyszym Potomkiem Bożym poszłá, y tám ná wysokośći, swoię stáncyą lokowáłá. Aleć nie może mieć Nayświętsza Pánná milszego mieysca, nád Gorę Kármel názwána, ktora u Duchá Przenayświętszego w tákiey Estymie, że Głowę Bogárodźice MARYI do Kármelu przyrownywa: *Caput tuum ut Carmelus.* Jákoż kto w Cant. 7.
mistycznym sensie Gorę Kármel zlustruie, obaczy w niey fundáment pobożnośći, Głowę y Poczatek Nabożeństwá, modelusz chwalenia BOGA, Skárbiec naydroższych cnot, y wszelkich doskonáłośći. W tey tedy Mistyczney Gorze Kármelu, ználeźiony

ny ieſt Kleynot, naykoſztownieyſza Száta Nayświętſzey Pánny, dla Oycow Kármelitow, tudźieſz Bráci y Sioſtr Szkáplerzá S. ręką MARYI zrobiona. Albowiem gdy ná mieyſcu Gory Kármelu w Páleſtyńſkiey kráinie, po Eliaſzu y Elizeuſzu Prorokách, wielu pobożnych Mężow, náśláduiąc rzeczonych Prorokow, Oratorium ſobie budowáło, y tám po przyięćiu Duchá Nayświętſzego z Wiárą świętą Kátolicką, miłość ku Nayświętſzey Pánnie BOGA Rodźicy, y oſobliwą wenerácyą (ktorey widzeniem, konwerſácyą y towárzyſtwem ná ten czás, ſzczęśliwie ćieſzyć ſię mogli) złączywſzy, w Zakonney iedności mięſzkáłá, y tám naypierwśi ze wſzyſtkich ná tey Gorze Kármelu Kármelići názwáni, z ktorey Eliaſz Prorok wychodzący z Morzá Obłok, (o ktorym Literá świątą) *Ecce nubecula, quaſi vestigium hominis aſcendebat de mari.* figuruiący
3. Reg. 18 v. 44.
Nayświętſzą Pánnę obaczył; gdźie z Inſtynktu Duchá Swiętego, Káplicę Bogárodźicy MARYI Pannie wyſtáwili. Gdy tedy Nayświętſza MARYA Pánná ná świátá tego padoł płáczliwy záwitáwſzy, Anielſki ná źie-

miemi żywot prowádząc, w Názáreth Mieśćie mięſzkáłá, ná tę gorę Kármelu peregrynuiąc (ktora od Názárethu ná dwie mili w odległośći) według Mántuáná y Kronik Kármelitáńſkich, uſtáwicznym Nabożeńſtwem, owę Káplicę náwiedzáłá y tám Lib. 3.
Mieſzkáńcom Gory Kármelu chwalących uſtáwicznośćią BOGA, y nayoſobliwſzych Dewotow rozeznáłá, pobożnośćią onych zápalona, kazáłá ſobie ná boku Gory wyſtáwić *Oratorium*, gdźie wyſokiemi kontemplácyámi, y táiemnic Boſkich Medytácyámi, Pánieńſka myśl zábawiáłá. Owych záś Zakonnym Práwem mieſzkáiących Kármelitow w tákiey eſtymácyi miáłá, że ich zá Bráći ſwoich (iáko świádectwo dáie Swięty Cyryllus piſząc do Celeſtyná Pierwſzego Papieżá) miáłá, y oni też nie inſzym Tytułem, tylko iák ſwoię Sioſtrę Bogárodźicę Nayświętſzą Pánnę náżywáli. Dla czego áby cáłemu świátu MARYA Pánná oſobliwy Przywiley tego Zakonu oświádczyłá, ſwoim go Kármelitáńſkim Imięniem intytułowáłá y ozdobiłá; názywa ſię álbowiem, *Ordo Beatiſsimæ Virginis de Monte Carmelo*

melo. Krory Tytuł zá ſzczęśliwym czáſow ſukceſſem Celeſtyn Pierwſzy, potym Urban Szoſty przećiwko niezbożnemu Wikleffowi Herezyárſze, ktory go impugnował y bluźnił, potwierdźił, Słuſznie tedy Naywyżśi Biſkupi Rzymſcy, w ſwoich Bullách Nayświętſzą Pánnę nayoſobliwſzą Zakonu Kármelitáńſkiego Fundatorką názywáią, iáko Syxtus Czwarty *in Bulla*, ktora ſię záczyna *Dum attentá* ták mowi: *Dum attentá meditatione penſamus, quod glorioſiſsima DEI Genitrix MARIA produxit Sacrum Ordinem Beatæ MARIÆ de Monte Carmelo, quem ejusdem Virginis MARIÆ ſpeciali Titulo voluit inſigniri.* Gdy pilnym rozmyślániem uważamy, przyznáiemy, że Naychwalebnieyſza Bogárodźicá MARYA, wyprowádźiłá S. Zakon B. MARYI z Gory Kármelu, ktory Teyże Pánny MARYI, oſobliwym Tytułem chćiał bydź náznáczony, &c. poty ſą słowá Papieżkie. Y lubo Swięty Eliaſz Prorok, tego Zakonu nayprerwſze zdał ſię ſię rzućić Fundámentá, pokazáwſzy *Originem* iego ná Gorze Kármelu, przećięż według ſentymentu uczonego Kártágeny, uczynil

Bulla Sixti IV.

Carthag.

czynił Imięniem Nayświętſzey Pánny, ná część Iey y ná pámiątkę owego Obłoczku z morzá wychodzącego, widźiánego od Eliaſzá Proroká figuruiącego MARYA Pánnę, o czym wyżey námieniło ſię. Ten tedy Fundáment ználáżſzy, ſzukaymy w tey Gorze Kármelitáńſkiey Kleynotu, ktorym ſię záſzczycá pierwſzy Początek Szkáplerzá Nayświętſzey Pánny. Kiedy Zakon Kármelitáńſki pod Imieniem Nayświętſzey Pánny po cáłey Azyi rozſzerzył ſię, nie zápiſuiąc MARYA gránic łaſk ſwoim Kultorom, z Azyi grubych narodow w Europeyſkie wyprowádźiłá go kráie, y ták *in omnem terram exivit ſonus eorum.* Wſzyſtek świát práwie dowiedźiał ſię o godney uczćiwośći MARYI Mátki Boſkiey, od Kármelitáńſkich Synow. A iż káżda cnotá *marceſcit ſine adverſario*, uſycha bez ſwoiey ántágonij, ták ten S. Zakon w Europie pokazáwſzy ſię, rozmáitych Herezyi ná ſiebie obroćił Inſulty. W tákowych przećiwnośćiách ze wſząd impugny ponoſząc: nim ſiebie, wprzod nietykáney Mátki Boſkiey Honor naywyżſzą po BOGU cáłego świátá Mo-

tá Monárchinia. MARYA, *Domina* y wszystkich naypotężnieyszą Protektorkę, zaczął bronić; sprosne Heretykow, przeciw Nayświętszemu MARYI Imięniowi refutował dogmátá, niewstydliwe Bluźniercow konfundował ięzyki, potępiał pismá y mowy. A iáko Swięty Cyrylli Kármelitá w Azyi, nienáruszone Máćierzyństwo Bogárodźicy Pánny y żadnym grzechem niezmázáne Iey Pánieństwo od Nestoryuszá y iego Aśseklow, mocnemi dowodámi mężnie bronił, ták w Europie, gdy Herezya bezecne błędy rozśiawszy iászczorcym zębem Niepokálánie Poczętey y Mátki miłości wnętrzności szárpáłá, tego Zakonu Bráćia y Synowie MARYI z Kármelu, częśćia pisániem, częśćią Kazániem, exhortámi, iák publicznemi, ták prywatnemi: wszyscy záś goracemi modlitwámi y do BOGA supplikácyámi przećiwko Heretyckim monstrum, odważnie powstáli, Honor MARYI defendowáli, y ten iad zábijáiący Dusze wiernych, zgrontu wykorzenieli.

Tego czásu około Roku Páńskiego 1215. ziecháwszy się Bráćia Zakonni ná Generálną

ną Kápitułę, obráli z między siebie Przełożonego Generałá B. Szymoná Stokcyuszá Mężá, náuką, cnotámi, y pobożnośćią dosyć sławnego. Ten nim Zakonne *Institutú* przyiął, Anielskie prawie życie między ludźmi w Anglij prowádźił. Ażeby od świátowych oderwał się przeszkod, w gęstey y dźikiey pustyni obrał sobie zá Cellę y rezydencyą ieden pniak drzewá, ná ktorym dni y nocy, ná medytácyách, w ustáwicznych modlitwách, postách, mortyfikácyách przesiedźiał, y dni swoie ná pokućie, Anielską tylko konwersácyą, á z Niebá spadáiącą mánną posilony, prowádźił, od ktorego pniaká imię odebrał *Sthoc* álbo Stokcyusz. Ten tedy będąc wokácyą Boską powołány do Zakonu Kármelitáńskiego, ná ten czás do Anglij wprowádzonego, y obrány będąc wniedługim czáśie Zakonu swego Generałem, częstemi BOGA y Bogárodźicę Nayświętszą MARYĄ Pánnę zá grzechy ludzkie, zá wykorzenienie Herezyi, á miánowićie zá Zakon swoy błagał modlitwámi, cáłe nocy krzyżem przeleżał, dni przepośćił, do postu y gorącego Nabożeń-

żeństwá, przydawał dyscyplin, żeláznych pasków, y innych mortyfikácyi, áby tylko swoy Zakon Kármelitáński widźiał *in flore*, kwitnący w łáski osobliwe BOGA. A gdy pewnego dniá leżąc ná źiemi przed obrázem Mátki Boskiey, płákał y pobożnym westchnieniem do Nayświętszey Pánny, z pokorą mowił: *O Flos Carmeli! vitis florigera, splendor Cæli, Virgo puerpera, Singularis Mater mitis, sed Viri nescia, Carmelitis da Privilegia.* O śliczny Kwiateczku Kármelu, o kwitnąca látorośli winna! iásny promieniu Niebá Pánienko przeczysta, osobliwa Mátko ćicha, ále Męża nieznáiąca, Kármelitom day Przywileie. Te są włásne słowá B. Szymoná Stokcyuszá, ktoremi często prośił Nayświętszey Pánny, áby ten Zakon Swięty, iáko w Iey protekcyi osobliwey zostáiący, w łásce BOGA konserwowáłá, y iákim Przywileiem, álbo osobliwym znákiem udárowáłá, y włożywszy ná niego nomenklátur, Imieniem swoim utwierdźiłá y ugruntowáłá. Gdy táką supplikę czyni B. Szymon leżąc ná źiemi, y páwiment łzámi polewáiąc, áż oto Nayświętsza

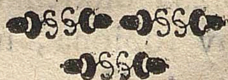
Thesau. Carmel.

Pánná z liczną y śliczną Niebiánow ássystencyą, w iásnośći wielkiey przyszedszy do niego, y podniozszy go z źiemie, wesołą Twarzą oddáiąc mu z rąk swoich nayświętszych Szkáplerzá Swiętego Hábit, rzecze do niego: *Dilectissime Fili, recipe Tui Ordinis Scapulare, meæ Confraternitatis signum Tibi & cunctis Carmelitis Privilegium: in quo quis moriens æternum non patietur incendium: ecce signum salutis, salus in periculis, fœdus pacis & pacti sempiterni.* Naymilszy Synu, weźmiy twego Zakonu Szkáplerz, znák mego Bráctwá, Twoy y wszystkich Kármelitow Przywiley, w ktorym kto umrze, wiecznego ćierpieć nie będźie ogniá. Oto znák zbáwienia, zdrowie w niebeśpieczeństwách, przymierze pokoiu, y wiecznych páktow. To rzekszy zniknęłá. A B. Stokcyusz w niewypowiedźiáne rozpływał się rádośći. Ledwo co ták nieoszácowány Kleynot, bo z Niebieskiego Skárbu konferowány od Nayświętszey Pánny odebrał, o kto wypowie! z iáką rádośćią do Bráći Zakonnych biezał! ták śliczną Sukienkę rękámi Nayświętszey Pánny robioną, nieskończonemi

Ibidem.

zasługámi naykochánszego Syná Iey ubogácona, bez szácunku prezentował! o iák ze wszystkich ánimował! áby podobne poświecone ná sobie záwsze nośili, czćili, szánowáli. Ten tedy nieoszácowány Kleynot, álbo ráczey Sukienkę Szkáplerzá Swiętego, w Skárbie Kármelitáńskim złożony, ktorego nam podźiśdźień WW. Oycowie Kármelići, Bráćiy Siostrom swoim kommunikuią, y Łask Boskich, á osobliwie Przywileiow Nayświętszey Pánny Uczestnikámi czynią. Otoż masz Kleynot Pierwszy Fortunney Zdobyczy pobożny Konfrátrze, ktorym się záłszczyca Początek Szkáplerzá Nayświętszey Pánny, ćieszże się z ták kosztowney Száty. Ia ći winszuię z Izáiaszem Xiążęcych Tytułow, bo masz nie prostą śiermięgę, nie pospolitą szátę, kiedy od Nayiáśnieyszey Krolowy Niebá y źiemie w prezenćie oddána: *Vestimentum Tibi est, Princeps esto noster.*

Páńska to Szátá od MARYI dána,
Niechże nie będźie też posponowána.

KLEY-

KLEYNOT DRUGI,

Ktory Sukienkę Szkáplerzá S. nie tylko WW. OO. Kármelitow, ále też Bráći y Siostr zdobi y właſną pokázuie.

NIech nikt nie rozumie, żeby ták wielki y nieoszácowány Kleynot, Znák nayosobliwszy zbáwienia, y łáski Boskiey pozyskánia w Szkáplerzu Nayświętszey Pánny, odebráwszy WW. OO. Kármelići, mieli go w Zakonnych tylko klauzurách chowáć, y ná świát niepokázywáć, bo to iest własność wszelkiego dobrego, káżdemu się kommunikowáć, y udźieláć, według Filozofá: *Omne bonum est sui ipsius communicativum & diffusivum.* Arist. lib. Ethic. Nie umie się cnotá z swoią kwáliteta ukryć; kopie się w nayglębsze źiemie kąty, złoty metall, á tym bárdźiey cáłemu kommunikuie się świátu. Naydroższy ukryway w ćiemnych lochách dyáment, przećięsz zákryta cnotá iego káżdemu się da widźieć, tryumfálne w sobie wzniećiwszy ognie; Krolestwo Niebieskie im bárdźiey do zákopánego w roli skárbu

kompá-

Matt. 13. v. 44. kompáruie śię: *Simile est regnum Cælorum thesauro abscondito in agro.* Tym więkſza kommunikácya do śiebie wiernych záchęca; S. Greg. Hom. 11. in Evan. *Thesaurus autem, cæleste est desiderium.* Otoż y ten Kleynot Szkáplerzá Nayświętſzey Pánny, lubo iest w Zakonnych Kármelitáńskich Cellách od Bogárodźicy MARYI inkludowány, iednák będąc *optimum & maximum bonum*, naywiększym y naylepſzym dobrym, nie może śię pod klauzurą zá Fortą Zakonną utrzymáć, ále *diffunditur & se communicat omnibus Christi fidelibus*, udźiela śię innym, y świát Chrześćiáńſki swoią dobroćią nápełnia. A lubo ten drogi Kleynot, Sukienká Szkáplerzá deponowána iest w Skárbie Kármelitáńſkim, ktorą máiąc WW. Oycowie Kármelići, większe zápewne odbieráią łaski Boſkie y influencye, iáko są bliżſzemi tey fortunney Zdobyczy, według zdánia Swiętego Tomaſzá Doktorá S.Th.Dy. 3. p. q.7. a. 14. Anielskiego: *Quantò aliquod receptivum est propinquius principio suo influenti, tantò magis de ipsius influentia participat*, iednák według rzeczoney Máxymy Filozoficzney, nie mogą być Konfratrowie Brácia y Siostry Szkáplerzá

plerzá Swiętego oddaleni, od tey cząstki dobrego, to iest od łáskáwych Przywileiow y zbáwiennych skutkow Szkáplerzá Swiętego. Prawdá iż WW. Oycowie Kármelići, *primo & principaliter* zászczycáią śię tym kleynotem z Niebá dánym, innym záś Wiernym Chrystusowym, *Secundariò ob naturam boni, jure merito* należy; ktorym rzeczoni Promotorowie Archikonfraternij Szkáplerzá Swiętego Łáski y Przywileiow udźieláią. Dosyćby nam było, ná Probę wźiąć zwyczay naydawnieyszy Kośćiołá Bożego, ktory *à tot retroactis sæculis in Ecclesia Orthodoxa viget.* Od tego álbowiem czásu, ktorego B. Szymon Stokcyusz, Sukienkę Szkáplerzá Swiętego, od Nayświętszey Pánny odebrał, on ták przezacny Kleynot nie tylko Bráći swoich Zakonnikom Kármelitom, ále też innym wiernym, ktorzy o tę Szátę prośili chętnie y z wielką ochotą udźielał, Bráći y Siostry, (ktorych Tercyárzámi áliás *Tertij Ordinis* zwał) wpisował, y wpisowáć w Bráckie Xięgi Szkáplerzá Swiętego kazał, á potym iego Nástępcy, tego nieprzebránego łáski Boskiey Skárbu innym ná świećie będą-

będącym udźieláli: z tych naypierwśi byli, ktorzy ſukienkę Szkáplerzá S. przez kommunikácyą WW. Oycow Kármelitow odebráli. Ludwik S. Krol Fráncuſki, Edwárdus Krol Angielſki, Henryk Xiążę Lankáſtryi, Henryk *Comes Nortumbricus.* W ſtronách záś Czeſkich, naypierwſza byłá Swięta Angelá, Ráymundá Krolá Czeſkiego Corá. A luboby mowię, dosyć było probácyi z dawnego Kośćiołá Bożego zwyczáiu, według S. Auguſtyná *in Epiſ: ad Caſ: Mos populi DEI, & Instituta majorùm pro lege tenenda ſunt.* Zwyczay ludu Bożego y inſtytutá ſtárſzych, źá práwo miáne bydź powinny; iednák áby tym więkſzego doſliśmy ſzácunku, tey nayświętſzey Száty, y oczywiſtey domácáć ſię prawdy mogliśmy, iáko ten kleynot, ktorym ſię WW. Oycowie Kármeliċi záſzczycáia y nam ná świećie, będącym wiernym poſpolity ieſt, podźmy do powagi Kośćiołá Bożego. Naprzod ſą ná to *Brevia Apoſtolica* y Bulle Papieſkie, ktorym Bráctwo Szkáplerzá Swiętego uſtánowione ieſt, Przywiley Syxtuſá Czwartego, dosyć obſzerny, y w ſobie iáſny, w tey máte-

Annal. Carmel.

S. Auguſt. Epiſt: ad Caſſiod.

máteryi, inſerowány w Księgę názywáiącą ſię *Monumenta Ordinis,* pod punktem *Tertiarij Fratres & Sorores,* o ktorym wſpomina Mirándá, *in Manuali Prælatorum,* gdźie wyráźnie pozwolono! y dáno władzą WW. Oycom Kármelitom, áby im było wolno kogo chćieć do Bráctwá Szkáplerzá Swiętego przyiąć, y wpiſowáć *in Album.*

Mirandá in manuali Prælat.

Jeſt tákże Bullá Oycá Swiętego Janá XXII. Papieżá. Item Alexándrá Piątego, Adryáná Wtorego, Klemenſá VII. Grzegorzá XIII. Stefáná V. Janá X. Papieżow, Naywyżſzych Kośćiołá Chryſtuſowego Rzadzcow, ktorzy w ſwoich Bullách, dosyć wyráźnie WW. Oycom Kármelitom dáli władzą, áby kommunikowáli tego Kleynotu, innym Bráći y Siostrom Szkáplerzá Swiętego, y Uczeſtnikámi ich czynili łáſk Boſkich y Przywileiow Kármelitáńſkich. A oſobliwie Bullá Páwłá V. y Klemenſá XIII. Naywyżſzych Biſkupow Rzymſkich, niechay nam prawdę obiáśni. Wſpomnę słowá Páwłá V. *in Bulla,* ktora ſię záczyna *Cùm certus &c. Data nobis millesimò ſexcenteſimò ſextò,* mowi: *De Omnipotentis DEI miſericordia ac BB. Petri*

BullaPauli V. A. 1606.

tri & Pauli Apostolorum ejus Authoritate confisi omnibus utriusq; sexûs Chisti fidelibus, qui dictam Confraternitatem (videlicet Beatissimæ Virginis de Monte Carmelo) ubivis locorum, tàm hactenus Canonicè, ut præfertur (scilicet, ut in alijs præcedentibus Pontificum Bullis ostenditur) institutam, quam deinceps ut infra instituendam de cætero ingredientur & habitum receperint, &c. Z Wszechmocnego BOGA miłosierdźia y Błogosłáwionych Piotrá y Páwłá Apostołow, Iego powadze ufáiąc, wszystkim oboygá płći Wiernym Chrystusowym, ktorzy w rzeczone Bráctwo (to iest Szkáplerzá Swiętego,) ná ktorymkolwiek mieyscu, ták teraz Kánonicznie, áliás według práwá, iák się námieniło (to iest iáko w innych wyżey wspomnionych Papieskich Bullách pokázuie się) ustánowione, iáko też ná potym, iáko niżey, máiące bydź ustánowione wstępowáliby, y Sukienkę Szkáplerzá Swiętego wźięliby &c. Tándem tenże Oćiec Swięty Páweł V. Papież, Nayprzewielebnieyszemu Oycu Generałowi Kármelitáńskiemu dáie *plenissimam facultatem,* zupełną władzą, to Bráctwo Szkáplerzá

rzá Swiętego erygowáć, fundowáć, promowowáć, Bráći y Siostrom Indulgencyi, Przywileiow, łásk Duchownych kommunikowáć y udźieláć; słowá są tey Bulli: *Ac Dilecto Filio nunc & pro tempore existenti Priori Generali dicti Ordinis Carmelitarum, vel illo absente, ejus Vicario Generali, ut hujusmodi Confraternitatem Beatæ MARIÆ de Monte Carmeli ubivis locorum extra Urbem erigere, & instituere, illisq; omnes supradictas Indulgentias & gratias Spirituales communicare, similiter liberè & licitè possit & valeat Authoritate Apostolicâ tenore præsentium facultatem concedimus & impartimur, non obstantibus Constitutionibus & Ordinationibus Apostolicis cæterisq; contrarijs quibuscunq; præsentibus perpetuis temporibus duraturis &c. Datum Romæ apud S. Petrum sub annulo Piscatoris; Die 30. Octobris 1606. Pontificatûs Nostri Anno Secundô.* Bulla Ejusdem Pauli V.

Więc z tych dowodow y probácyi wyżey położonych przyznáć káżdy muśi, że nie tylko tá nieoszácowána Sukienká, to iest Szkáplerz Nayświętszey Pánny włásna iest WW. Oycom Kármelitom, ále tym się też zászczycáią Kleynotem Bráćia y Siostry

rzeczonego Bráctwá. Dźiękuymyż pokornym ſercem Nayświętſzey Pánnie, zá prowidencyą oſobliwą łaſk Boſkich, ktore tego koſztownego Kleynotu nie tylko ná świát Kármelu Synow, ále też ná nas Konfratrow *per communicationem* obfićie ſpływáią. Dźiękuymy tey Nayświętſzey Mátce zá Máćierzyńſkie około ſwoich Klientow ſtáránie, ktora wſzelkiego Dobrá Dawczyną będąc, náwet y z własney Pánieńſkiey wyzuwa ſię ná okryćie náſzey nágo-
Cánt. 5. v. 3. ści Sukienki; *Expoliavi me tunicâ meâ.* A iáko Orzeł oſobliwą przećiwko innemu ptáſtwu zwykł wyświadczáć ſzczerość, ták dálece, że ledwo iákiego doſtánie połowu, záraz go ochotnie, między inne rozrzuca ptáſtwo, ktoremu dowćipny Symboliſtá, tá-
Mund. Symb. kową podpiſał Epigrafe: *Quod mihi, hoc alijs*, álbo według innego: *Non ſibi provida ſoli.* Ták Nayukocháńſza Mátká JEZUSOWA ſwoiego Máćierzyńſtwá, nie tylko ſwoiemu Naymilſzemu Synowi, y przyſpoſobionym Przeświętnego Kármelu Synom, ále też y nayniegodnieyſzym wyrodkom, naywiękſzym grzeſznikom, oſobliwie

bliwie Konfratrom Szkáplerzá Swiętego, zwykłá kommunikowáć: *Non ſibi provida Soli.*

Omnibus eſt datrix, nam non ſibi provida Soli,
Carmelo intentis hac pia Mater erit.

Wſzytkie tá Mátká Boſka ſługi kontentuie,
Lecz łáſki ná Kármelu, obfitſze funduie.

KLEYNOT TRZECI,

Ná ktorym Przywiley Nayświętſzey Pánny wybáwienia Duſz z Czyſcowych mak Konfratrow Szkáplerzá S. w pierwſzą po śmierći onych Sobotę, wyryty.

JEſt to prawdźiwa Grzegorzá Swiętego Aſſercya: iż kto kogo kocha, radby go iák w naywiękzym ſzczęśćiu, iák w naylepſzym widźiał powodzeniu: *Nemo aliquem amat, quem non vult eſſe meliorem.* Niewypowiedźiána miłość Nayświętſzey Pánny ku Konfratrom Szkáplerzá Swiętego, nie tylko tu żyiących wielkiemi udárowáłá Prerogátywámi, zbáwiennemi opátrzyłá Znákámi, wiecznym ubeśpieczyłá miłoſier- S.Gregor.

śierdźia Bośkiego przymierzem, *Ecce signum salutis salus in periculis, fœdus pacis & pacti sempiterni.* Ale też z tego świátá zeszłych Bráći y Siostr Szkáplerzá Swiętego Dusze, ktore ieszcze spráwiedliwośći Bośkiey nie uiśćiły się, w Czyścowych mękách zostáiące, zwykłá náwiedzáć, ćiesząc prezencyą swoią y pierwszey Soboty, po wypłáceniu się śmiertelnego długu, wybawiáć przyrzekłá; ná co, osobliwym Przywileiem (o ktorym niżey) Konfratrom Szkáplerzá Swiętego obowiązáłá się. O záprawdę ktoż nie widźi wielkiey miłośći Mátki Bośkiey, ku swoim klientom? dochodźćie z sámych skutkow. Argumentuie *ab effectu*, wielki Grzegorz Papież y Doktor Kośćiołá Bożego,
S.Gregbr. *Amor sentitur in donis.* Miłość doznáie się w podárunkách. Nayświętsza Pánná, y tu żyiących y po śmierći w Czyścowych mękách zostáiących Konfratrow Szkáplerzá Swiętego wiecznym Przywileiem udárowáłá. Toć się prawdźiwie MARYI wydáie kochánie. Niech kto chce iákie chce czyni przywileiowi offerty, pokázuie przyiaźni, serdeczne odkrywa áffektá, ieżeli przyiaćielskiego ser-

go sercá nie korrumpuie podárunkiem, zá máło tákowa wáża miłość: *Dilectio non tàm* Celada.
comprobatur affectibus, quàm muneribus, nápisał uczony Celádá. Jákoż sáma to rzeczą wyprobowáłá Nayświętsza Pánná: *Probatio dilectionis exhibitio est operis*, kiedy o- S.Gregor.
sobliwy á wieczny Przywiley Duszom Bráći y Siostr w Czyścowych mękách zostáiącym, po śmierći káżdego Konfratrá, w pierwszą Sobotę *per modum suffragij* wybáwienia ná ręce Oycá świętego Janá XXII. Papieżá dáłá, ktory iák się dostał, y Bráći y Siostr Szkáplerzá świętego doszedł, nástępuiąca náuczy káżdego Historya z kronik Kármelitáńskich wynotowána. Rok Páński był 1410.
1410. kiedy Naywyższy Biskup Kośćiołá Chrystusowego, Jan Dwudźiesty drugi w Kollegium Rzymskich Purpuratow ieszcze będąc, imięniem Didacus *Cartucensis* Kárdynał y Biskup Portuenski názwány, gdy po śmierći Klemensá piątego Papieżá ziecháwszy we Fráncyi do Lugdunu, ná Elekcyą inszego, Kárdynáli, z wielu przyczyn, wielkie trudnośći w Elektorskich pokoiách niepokoy y niezgodę zámieszáli, ták dálece,
iż

iż czás niemáły, *in Conclavibus* dármo ſtráwiwſzy, żadnego ſkutku owá Papieżka niewźięłá Elekcya. W tákim zámieſzániu długo Kośćioł Chryſtuſow bez Gubernatorá ośierociáły, Łodká Piotrá Swiętego bez ſwego Styrniká opuſzczona, Owieczki bez Páſterzá w niewypowiedźiánym żalu zoſtawáły, y iuż żadney práwie nádźieie nie było, do uſpokoienia owych burzliwych y publiczny pokoy mięſzáiących wichrow, gdyby nie ten, ktory wiátrom rozkázuie, y ſtáie ſię *tranquillitas magna*, wzbudźiwſzy gorącego prawdźiwey zelozyi y pobożnośći Duchá, ná oſtygłe y práwie bez miłośći Boſkiey okrzepłe ſercá Elektorow Papieſkich, w przerzeczonym Kárdynale Dydakú Biſkupie Portueńſkim, uſpokoił, y rozroźnione Purpuratow áffektá, przećiwne *vota*, y kontrádykcye, do zobopolney iednośći y miłośći, cudownie przyprowádźił. Ten Dydacus Kárdynał widzac ná iáki ſię przez diſſenſye y wnętrzne diffidencye zánośi Kośćiołowi Chryſtuſowemu niepokoy, do tey ſię udał, ktora pokoy między BOGIEM y człowiekiem uczyniłá y ználázłá.

Fa-

Facta eſt quaſi pacem reperiens, ktora z ſtráſznego Lwá: *Leo rugiet quis non pavebit.* w łáſkáwego y ſpokoynego przeminiłá Báránká. *Ecce Agnus DEI*, y iáko prawdźiwy y wierny sługá, upada przed Obrázem Niebá y źiemie Páni Nayświętſzey Pánny, gdźie rzewliwemi zálawſzy ſię łzámi; pokornym ſercem, prośi Mátki Boſkiey, áby z nieográniczonego Miłośierdźia ſwego ſupplikowáłá do Tronu Syná ſwego o Pokoy Kośćiołowi ſwoiemu, y áby tákiego podał do ſercá Elektorom Naywyżſzego Rządcę y Wikáryuſzá, ktoryby tę Łodkę Apoſtolſką wielkiemi náwáłnośćiámi Heretyckiemi ſkołátáną, w pokoiu rzadźił y ſpráwował.

Modlącemu ſię y ták ſupplikuiącemu pobożnemu Kárdynałowi Dydakowi, pokazálá ſię Nayświętſza Pánná, y onego temi łáſki pełnemi słowy ubeśpieczyłá: *Widzę ia y uznáie twoy przećiwko mnie áffekt, znam wielką w tobie do usług Syná mojego ochotę. Więc ćiebie, nie innego, ná Naywyżßa Kośćiołá uniwerſálnego wynioſę ſtolice, pámietay gdy do tey Apoſtolſkiey*

 przyi-

przyidźieß godnośći, moim Synom Kármelitom, Eliaßá Proroká Sukceßorom rzadkie Fawory, y osobliwe świádczyć bedźieß łáski. Daß im nayosobliwßy Przywiley, (albowiem táka iest wola Syná moiego) ktorym oznaymiß, y wßystkich Szkáplerzá moiego Konfratrow upewniß y ubespieczyß. Iż wßyscy, ktorzy sa Zakonu Kármelitáńskiego Synámi, álbo też z pobożnośći ku mnie w Bráctwo Szkáplerzá beda wpisáni, tych wßytkich po ześćiu ich z tego mizernego świátá, w Czyscowych mękách interceßya, usługámi, y zasługámi moiemi, rátowáć bede, áby pierwßey po śmierći swoiey Soboty, od káry Czyscowych mak, uwolnieni byli, y ták do błogosłáwieństwá y chwały Niebieskiey ßcześliwie dostáli sie. To rzekszy zniknęłá. Tándem zebráwszy się do iedności Kárdynałow Kollegium, nád spodźiewánie wszystkich tenże Kárdynał *Dydacus* zgodnie iednostáynemi głosy obrány iest ná Naywyższy Stolice Apostolskiey Urząd, ktoremu włożone Imię Jan Dwudźiesty drugi. Rok

Rok szosty *Pontificatûs sui* (iák Papieżem został) w szczęśliwym powodzeniu pędźił, gdy myślić záczął o Przywileiu WW. Oycom Kármelitom y Konfratrom Szkáplerzá Swiętego dobroczynną Nayświętszey Pánny łáską wzruszony, y będąc pámiętny zleconego sobie od Mátki Boskiey Interesu, wydał Papieżkie *Diploma*, álbo Bullę Oycom Kármelitom, ktorą názwał *Sabbathinam*, to iest Sobotnią, áby tą denominácyą ugrontował y potwierdził ten Nayświętszey Pánny Przywiley, ktorym deklárowáłá y ubeśpieczyłá Synow y Konfratrow Kármelitáńskich, iż w pierwszą Sobotę po śmierći ich, wizytowáć, ćieszyć, wspomagáć y swoiemi zasługámi rátowáć Mátká Boska ma, dusze w Szkáplerzu zostáiące, y uwolnione do chwały Niebieskiey záprowadzáć.

Jest tedy naypierwszy wszytkim Szkáplerz święty noszącym, od Nayświętszey Pánny dány Przywiley, że poważną Instáncyą y zasługámi swoiemi Nayświętsza Pánná dusze Bráći y Siostr Szkáplerzá świętego w czyscowych mękách zostáiące rátuie. y

 one

one w pierwszą po śmierći ich Sobotę uwolnia, y do niebá wyprowadza. Niech się nikt nie dźiwuie łáskáwy około swoich protekcyi Nayświętszey Pánny, y temu Przywileiowi niech nikt nie kontrádykuie, iákoby niezwyczáyne tákowey Indulgencyi pozwolenie, mnieyszą miáło dawáć wiárę, niżeli Odpustowi zupełnemu Porcyunkuli S. Fránćiszká, álbo o Bázylice S. Iáná Láteránieńskiey w Rzymie nie ludzką, ále Anielską ręką wystáwionym: álbo o S. Woyćiechu Drepeńskim, Kármelićie, ktorego w oczách ludzkich ná Exekwiách iego będących Aniołowie Swięći w Regestr Swiętych wpisánego ogłośili, ten wiersz z Psálmu śpiewáiąc: *Os justi meditabitur sapientiam.* Ustá spráwiedliwego myślić będą o mądrośći. Coż mowić o ták wielu innych, ktorzy osobliwym od BOGA, lub Nayświętszey Pánny udárowáni Przywileiem, między Wiernymi Kośćiołá Swiętego Pisárzámi y godnemi Autorámi znayduią wiárę. Nie się álbowiem Boskiey mocy, woli, y opátrznośći sprzećiwić nie może, bo to iest pospolite Filozofom y Theologom Axyomá: *DEUM posse*

posse per se ipsum, quidquid agit, cum causis secundis. A zátym y ten Przywiley Mátki Nayświętszey, ktory Synom swoim y Konfratrom Szkáplerzá świętego dáłá, y ná wybáwienie Duszę z czyscowych mąk w pierwszą sobotę po śmierći Konfratrá pozwoliłá, nie mnieyszą mieć powinien Wiárę, ktory od Nayświętszey Pánny ták dány, potwierdzony był od Naywyższego Biskupá Rzymskiego, Janá XXII. w Bulli, ktora się záczyna od słow *Sacratissimo.* Te Janá XXII. Bullę słowo w słowo, Alexánder V. Papież, przepisał, w swoiey, ktora się záczyna *Universis & Singulis, &c. Datum Romæ apud S. Mariam Majorem, Pontificatûs Nostri Annô primô.*

Tę tákże Bullę, ták wielu innych Papieżow potwierdźiło, iáko to Klemens VII. Grzegorz XIII. Pius V. ále tych opuśćiwszy dosyć nam będźie ná poźnieyszym Dekrećie Páwłá V. Papieżá, ktorego Dekretu Authentyczny Oryginał w Konwenćie Rzymskim Kármelitáńskim *S. Mariæ Virginis de Transpontina* w te słowá są: *Patribus Carmelitanis permittatur prædicare, quod populus Christia-*

ſtianus poßit piè credere de Adjutorio animarum Fratrum & Confratrum Sodalitatis Beatißimæ Virginis MARIÆ de monte Carmelo, videlicet Beatißimam Virginem animas Fratrum & Confratrum in charitate decedentium, qui in vita habitum geſtaverint & caſtitatem pro ſuo ſtatu coluerint, Officiumq; parvum recitaverint, vel ſi recitare neſcierint, Eccleſiæ jejunia obſervaverint, & Feriâ quartâ & Sabbato à carni bus abſtinuerint, niſi ubi in ijs diebus Nativitatis Domini Feſtum inciderit, ſuis intercesſionibus continuis, pijsq; Suffragijs & meritis ac ſpeciali protectione poſt earum tranſitum, præcipuè in die Sabbathi, qui dies ab Eccleſia ejusdem Beatiſſimæ Virgini dicatus eſt, adjuturam. Hæc ſunt verba Pauli Quinti, quæ ſatis per ſe clara ſunt. A po polſku ták; Pozwala ſię Oycom Kármelitom opowiádáć, áby lud Chrześćiáńſki, mogł pobożnie wierzyć, o wſpomożeniu Duſz Bráći y WſpułBráći Bráctwá Nayświętſzey Pánny MARYI Gory Kármelu, to ieſt iáko Nayświętſza Pánná Duſze Bráći y Wſpołbráći w łáſce z tego świátá ſchodzących, ktorzy zá żywotá Sukienkę Szkáplerzá nośili, y czyſtość według ſwego ſtanu záchowywáli, tákże Godźiny

dźiny máłe o Nayświętſzey Pánnie álbo Kurs odpráwowáli, álbo ieżeli odpráwiáć nie umieli, Kośćielne poſty obſerwowáli, y we ſrodę y w ſobotę od mięsnych potraw wſtrzymáli ſię (oprocz gdy w te dni Swięto Národzenia Páńſkiego przypadnie) ſwoiemi uſtáwicznemi intercesſyámi, pobożnym rátunkiem, zasługámi, y oſobliwą protekcyą, po ich z tego świátá ześćiu, oſobliwie w dźień ſobotny, ktory dźień od Kośćiołá Teyże Nayświętſzey Pánnie poświęcony ieſt, wſpomagáć, rátowáć, y wybawiáć będźie. Te ſą słowá Páwłá piątego, ktore doſyć przez ſię ſą iáſne y káżdemu do wyrozumienia bárdzo łatwe.

Jeżeli ieſzcze kto z tey Bulli niekontent, niechże słucha Kośćiołá świętego decyzyi, w Paćierzách Kápłáńſkich, ná Uroczyſtość Szkáplerzá świętego, przez świętą obrzadkow y uſtaw Kośćielnych kongregácyą położoney, ktora oczywiſtą prawdę ták elucyduie, o czym Belárminus y Pinellus. *Non in hoc tantùm ſæculo Ordinem Carmeli ſibi tàm acceptum multis prærogativis Beatißima Virgo inſignivit, verùm & in alio cùm ubiq; &*

potem-

potentia & misericordia plurimùm valeat, Filios in Scapularis Societatem relatos, qui abstinentiam modicam, precesq; paucas eis praescriptas frequentarunt, ac pro sui status ratione castitatem coluerunt, maternô planè affectu, dum igne purgatorio expiantur, solari, ac in caelestem Patriam obtentu suo quantocyus piè creditur efferre. Po polsku ták się wykłáda: Nie tylko ná tym świećie Nayświętsza Pánná Zakon Kármelu sobie ulubiony wielu prerogátywámi uczćiłá, ále też y ná innym, gdy wszędźie mocą y miłośierdźiem, wiele może Synow w Bráctwo Szkáplerzá wpisánych, ktorzy nie wielką ábstynencyą záchowáli, y máłe náznáczone im paćierze odpráwiáli, tákże według swego stanu czystość záchowáli, Máćierzyńskim zgołá áffektem, gdy w ogniu czyscowym sprawiedliwośći Boskiey wypłacáią się, zwykłá ćieszyć, y do Niebieskiey Oyczyzny (iák pobożnie wierzęmy) utrzymániem swoim wyprowadzáć.

Ná większy dowod, przywodzę tu, poważnych Doktorow cenzurę, y sentencyą. Gdy bowiem w Hiszpánij niektorzy Szkápleple-

plerzá świętego nieprzyiaćiele przeczeli temu, y mocno się opponowáli, tákowa kontrowersya y wszystká spráwá Doktorom Káthedrálnym Akádemij Sálmántyceńskiey do decyzyi dána, ktora podpisuie naypierwszy Doktor imieniem Máncyusz, w te słowá: *Ego Doctor Mantius Primarius Theologiae Cathedraticus in Universitate Salmanticensi, judico Confratres Ordinis B. M. V. de Monte Carmelo posse frui Indulgentijs, concessis à Ioanne XXII. Alexandro V. & Clemente VII. quia nec Concilium Tridentinum, nec proprius motus Pij V. obstat, quo minus non possint dicti Confratres ijs frui.* Frater Mãtius. Drugi Doktor teyże Akádemij decyduie ták: *Attentâ mente, ponderatis ijs, quae ad Privilegia Confratrum B. M. V. de Monte Carmelo spectant, quoniam in Ecclesia Catholica semper solitum fuit, imò praedicat tum posse eosdem Confratres ejusmodi uti, nec Pontifex quispiam aut Concilium derogavit, propterea censeo, ijsdem libere posse frui, sicut de Bulla Sabbathina idem plenè attestor. Ego Doctor Rodriquez.*

Y luboby dosyć káżdemu było ná powadze y decyzyi Kośćiołá Chrystusowego, iáko powinniśmy dáć wiárę Approbowáney

 od Oy-

od Oycow Swiętych, tudźiesz od *Concilium* Trydentskiego, Bulli sobotniey, przećięsz, żeby tym dostáteczniey pokazáłá się prawdá, y tym bárdźiey záiáśniał Kleynot, ná ktorym Przywiley wybáwienia Duszе Konfratrá Szkáplerzá S. pierwszey po śmierći Soboty zasługámi Nayświętszey Pánny wyryty iest, przywodzę *Authoritatem* świętobliwego Mężá, Doktorá Kárthágeny, ktory z deklárácyi Kośćiołá Swiętego temi słowy

Carthagena. wyráźił swoie świádectwo: *Christi Vicario in terris Ioanni vigesimo secundo Pontifici, Beata Virgo apparuit, ei pracipiens ut evulgaret Carmelitis Fratribus, & omnibus cum illo Scapulari sepultura traditis & purgatorij ergástulo detentis, meritis & aßiduis Interceßionibus, piisq; suffragijs, ac singulari ejusdem Virginis protectione, primo Sabbathi die, ab ipsorum obitu interveniente pœnarum integram relaxationem dandam.* Chrystusowemu Wikáryemu ná źiemi Janowi XXII. Papieżowi, Nayświętsza Pánná pokazáłá się y obiáwiłá, rozkázuiąc mu, áby ogłośił, iż Bráći Kármelitom y wszystkim w Szkáplerzu umieráiącym, á w czyscowym więzieniu zátrzymánym, zasłu-

zasługámi y ustáwicznemi intercessyámi, pobożnym rátunkiem y osobliwą tey Pánny Protekcyą, pierwszego dniá Sobotniego po śmierći nádchodzącego, zupełney kary da reláxácyą. Ktoż się tu znaydźie tákowy między wiernemi niewierny, żeby miał wielowładney potencyi przeczyć Nayświętszey Pánny? wiele może MARYA? bo czegoż nie wymoże ná swoim Synu nayukochánsza MATKA? słuchayćie Máryánskiego Oratorá: *MARIÆ potestas, quia Mater est Omnipotentiæ, nec impetrandi industria, quia Mater est sapientiæ, nec voluntas, quia Mater est misericordiæ.* Moc y władza MARYI, bo iest Mátka Wszechmocnośći, nie iest industryą uprośzenia, bo iest Mátka mądrośći, áni też wolą bo iest Mátką miłośierdźia. Dochodźćie wielowładnośći MARYI, z Iey Máćierzyństwá Syná Bożego. Doszedł tey mocy Swięty Dámáscen. *Rerum omnium conditarum Domina effecta est, cùm Creatoris Mater extitit & super omnes Creaturas primatum tenuit.* MARYA wszystkich rzeczy, stworzonych Pánią stáłá się, gdy Mátką Stworzyćielá zostáła, y nád wszytkim stwo-

S. Bernardus.

S. Damascenus.

ſtworzeniem prym otrzymáłá. Jákże nie ma beśpiecznie pod protekcyą mocney Páni zoſtawáć Máryáńſki klient! ktora oddáiących ſię Iey opiece, y ku Niey nabożnych w naywiękſzym zwykłá rátowáć niebeśpieczeńſtwie, dopieroż tych, ktorzy ſię Iey Konfraternią Szkáplerzá świętego obowiązáli, oſobliwſza usługa kontentuie.

Surius in Vit. S. Ludg. Piſze Surius w Zywoćie Swiętey Lutgárdy. Iż tey świętey Pánnie pewna Xiężniczka Filippá Krolá Fránkow Corká, po śmierći ſwoiey pokazáłá ſię, y z tym ſię oświádczyłá, że ieſt z czyſcowych mąk przez Intercessyą y zasługi Nayświętſzey PANNY wybáwiona, zá tę tylko zasługę, iż do Nayświętſzey PANNY byłá nabożną. O dáleko więkſza konſolácya Konfratrow Szkáplerzá świętego! ktorych Nayświętſza PANNA pomienionym wyżey Przywileiem áſſekurowáłá, iáko ich duſze, pierwſzey po śmierći ſoboty z czyſcowych

In Revel. S. Brigit. mąk uwalniáć, y do żywotá wiecznego ma wyprowadzáć! Obiáwiłá to S. Brygićie Nayświętſza Pánná, że Duſze w Czyſcu zoſtáiące, gdy tylko usłyſzą Imię MARYI,

nie-

nieźmiernie ſię ćieſzą y ráduią, iáko ſię ćieſzy chory, leżąc ná łozku, gdy go kto iáką rozerwie konſolácyą. A coż mowić o Duſzách Konfratrow Szkáplerzá świętego, ktore służyły ná tym świećie Nayświętſzey Pánnie, y obligácyi Bráctwá zádoŷć czyniły, iák ſię nie máią zbáwienną ćieſzyć nádźieią?

Wiedz że iák maſz eſtymowáć ten nayzacnieyſzy Kleynot Konfratrze Szkáplerzá świętego, wiedz, iák konſerwowáć Mátki Boſkiey Sukienkę, ktora ćię czáſu ſwego od upałow czyſcowych zásłániáć będźie. Możeſz ſię przed cáłym záſzczycáć świátem, w iáką ćię Nayświętſza Pánná uſtroiłá ſzátę, ktora Krolewſkie celuie ſwoią zacnośćią purpury, Ceſárſkie uſtępuią iey páludámentá, ſámemi z zasług męki JEZUSOWEY ubogácona kleynotámi, Iednemu tylko podoba ſię BOGU.

Matris erat veſtis CHRISTI reſperſa cruore,
Quem tegit hac veſtis, purpura veſtit eum.

Przeczyſtą Pánny Szátę Krew Boſka ſkropiłá,
Kto ią nośi, purpurá tego ozdobiłá.

KLEY-

KLEYNOT CZWARTY

W ktorym Cudowne łáſki Nayświętſzey Pánny Konfratrow Szkáplerzá Swiętego broniące od potępienia wiecznego wydáią ſię.

Nie przeliczone Łáſki Nayświętſzey Pánny Konfratrom Szkáplerzá Swiętego w rozmáitych przypadkách świádczone, morzem niezbrodzonym názwałbym. Boć z ſámey Ethymologiey MARYA, *Gratiarum plena MARIA*, niezgrontowáne dobrodzieyſtw, łáſkáwych faworow, y obfitego miłośierdźia ná wſzyſtkich wylewa kánáły, ták iż grontuiąc w łáſkáwych MARYI nurtách Miodopłynny Doktor, nie może miłośierdźia Nayświętſzey Pánny dośiąc *centrum* y doćiec: *Quis miſericordiæ Tuæ o Virgo Benedicta, longitudinem, latitudinem, & ſublimitatem & profunditatem, queat inveſtigare? nam longitudo ejus, usq; in diem noviſſimum invocantibus eam, ſubvenıet univerſis. Latitudo ejus replet orbem terrarum, ut Tua miſericordia plena ſit omnis terra: Sic & ſublimitas ejus Civitati Supernæ invenit reſtaurationem, & profundum ejus ſedentibus in tenebris & in umbra mortis, obtinuit redemptionem.* (S. Bernar. de Aſſ.) Ktoż może o Pánno Błogosłáwiona długośći, ſzerokośći, wyſokośći y głębokośći miłośierdźia Twego doćiec y zmiárkowáć? álbowiem długość iego, áż do dniá oſtátniego, wſzyſtkim wzywáiącym ná pomoc przyidźie. Szerokość iego wſzyſtek świát nápełnia, áby Twoie miłośierdźie wſzyſtek kray Ziemie ogárnęło, ták y wyſokość iego gorne Niebiánow reſtauruie Miáſto. Głębokość iego, w ćiemnośćiách y w śmiertelnych umbrách ſiedzącym przyniosłá odkupienie. Niech powiedzą ći, ktorzy ſię zákocháli w MARYI, iákich reſpektow y miłośierdźia doználi u tey Páni, ktora káżdemu chce świádczyć, káżdego mile y weſołym okiem do śiebie przyimuie, y wſzytkim ſkarb miłośierdźia ſwego odkrywa, ſmákuie ſobie áffekt Nayświętſzey Pánny, y záleca Konfratrom Bernárd Swięty, *Nihil auſterum (inquit) in Virgine, nihil terribile, tota ſvavis eſt & omnibus miſericordiæ ſinum aperit.* (S. Bernar. de Verb. Apoc.) Nic powiáda oſtrego, nic ſtráſznego, w Pánnie, nie

widzę,

widzę, wszytká wdźięczna y káždemu miła, wszystkim miłośierdźia swego pierśi otwiera. Nápátrzyłby się pieczołowánia y pilnego stáránia, około zbáwienia ludzkiego Nayświętszey Pánny. Iednych bowiem swemi intercessyámi u naykochánszego Syná swego, á Zbáwićielá nászego wspiera, innych do łáski BOGA promowuie, zgubiona przywraca, innych w utrapieniách y kazusách ćieszy, innych od wiecznego broni potępienia, częśćią grzesznego człowieká zasługámi swoiemi zásłániáiąc, częśćią wnętrzności swoie Synowi swoiemu pokázuiąc, áby mogłá sprawiedliwego ubłagáć BOGA, y ná złośći násze zágniewánego przeprośić Sędźiego. Pięknie S. Germánus do Nayświętszey Pánny w swoiey Orácyi wywodźi: *Quis post Tuum Filium curam gerit generis humani, sicut Tu? Quis ita nos defendit in nostris afflictionibus sicut Tu. Quis in supplicationibus adeò pugnat pro peccatoribus, sicut Tu.* Ktoż po Synu Twoim ma stáránie około Rodzáiu ludzkiego, ieżeli nie Ty? ktoż nas w nászych utrapieniách broni, y poćiechy dodáie, ieżeli nie Ty? ktoż w supplikácyách zá grze-

S. Germanuś de Zo na Dńi.

zá grzesznikámi ták się zástáwia, iáko Ty. O iák wielu z niebespieczniey toni wyrwáłá MARYA, iák wielu od wiecznego potępienia obroniłá: nie tyśiącznych, ále milianowych, ále niezliczonych trzebáby tu dowodow. Ale czemuż się dźiwowáć:(mowi Swięty Dámian Kárdynał)kiedy u MARYI nic nie iest nie podobnego, co chce, wymoże ná naykochánszym Synu swoim, y by naywiększych desperatow w nádźiei błogosłáwieństwá zostáwuie. Nie iednego Oná iuż zgubionego Theofilá w piekielnych otchłániách wynálázła, y ná droge żywotá wiecznego wyprowádźiłá: *Quid Tibi negabitur MARIA, cui negatum non est Theophilum ex ipsis perditionis faucibus revocare, infelicem animulam, totum illud, quod in te factum est, proprio charactere denegantem, de luto fecis & miseriæ sublevasti, nihil Tibi impoßibile, cui posibile est desperatos in ipsam beátitudinem elevare*, mowi tenże Purpurat Rzymski. Coż ći zábroniono będźie o MARYA, ktorey nie broniono Theofilá z sámey wieczney zguby przepáśći rewokowáć nieszczęśliwa iego duszę, wszytko to co się stáło z ćiebie iest

S. Damianus serm. 1. de Nat.

ieſt, włáſnym cyrografem piekłu zápiſánego, z błotá śmierdzącego, y mizeryi podniosłáś, nic Tobie niepodobnego, ktorey podobna ieſt, zdeſperowánych o ſwoim zbáwieniu do wiecżnego błogosłáwieńſtwá wynośić. Doktorá Anielſkiego posłuchaycie Modlitwy, iák grzeſznych zwykłá rátowáć MARYA. *Benedicta MARIA à peccatoribus, quia eos de anguſtia liberas, in periculis adjuvas & de peccatis veniam impetras.* Bądź błogosłáwiona od grzeſznikow MARYA, álbowiem ich z wſzelkiego ućiſku uwolniaſz, w niebeśpieczeńſtwách wſpomagaſz y odpuſzczenie grzechow upraſzaſz.

S. Thomas ſerm: de Angel.

Piſze Benzoniuſz o nieiákiey Białygłowie w Powiećie Lingoneńſkim, ktora gdy w grzechu śmiertelnym umárłá, porwána od czártow przeklętych do piekłá, widząc to Nayświętſza Pánná wzruſzona miłośierdźia áffektem poſzłá do naymilſzego Syná ſwego, y ſkłoniwſzy pod Tron ſubmiſſyą Máćierzyńſką upraſzáłá zá duſzą tey zmárłey, áby byłá od kary wieczney uwolniona, z tey oſobliwie przyczyny (powiáda) że tá Mátroná żyiąc ná świećie kilká Paćierzy mi codźień

Benſonius in Eccleſ. Pſ. 86. c. 10.

codźień ofiárowáłá, iáko y Szkáplerzá świętego Bráćia y Sioſtry zwykli mawiáć, nátychmiaſt przyczyną Nayświętſzey Pánny nákłoniony Pan JEZUS do ćiáłá zmárłego duſzę iuż prawie umárłą wroćił, ktora wyſpowiádáwſzy ſię ſzkárádnego grzechu w łáſce Boſkiey záſnełá. Reflektuyże ſię tu Konfratrze Szkáplerzá świętego, iák ieſt wielka protekcya MARYI, ieżeliż tym świádczy łáſki ſwoie, ktorzy nie ſą Iey obowiązáni tákowym Bráctwem, coż dopiero, ty będąc Szkáplerzá świętego ſukienką odźiany, w Księdze żywotá przez tę obligácyą zápiſány iák ſię nie maſz łáſkáwych MARYI fáworow ſpodźiewáć, iák nie maſz miec nádźieie, że ćię Mátká Boſka od ſpráwiedliwego gniewu Syná ſwoiego, y od wiecznego potępienia bronić protekcyą ſwoią będźie. Wſzákżeś ubeśpieczony (byleś tylko ſam chćiał) áſſekurácyą Mátki Bożey przy odebrániu Szkáplerzá, iáko ći ſię żádnych nie trzebá obawiáć pożarow: konfiduy tey Nayświętſzey Bogárodźicy, ktora ćię ná to w Szkáplerz ubráłá, żeby ćię w oczách Syná ſwoiego miłym prezentowáłá

 y ży-

y żywot wieczny uprośiłá. Słowá Iey ſą nieodmienne do B. Szymoná Stokcyuſzá wyrázone: *Recipe Tui Ordnis Scapulare, in quo* Loco Citato. *quis moriens æternum non patietur incendium*. Odbierz twego Zakonu Szymonie Szkáplerz, w ktorym kto umrze, wiecznego ćierpieć nie będźie ogniá. O zápewne ile ieſt z Nayświętſzey Pánny, żadenby nie zginął wiecznie, gdyby go záwźięta iego wola, y záćięta w grzechách uporczywość, gwałtem do piekłá nie wiodłá. Może ſię to *per communicationem* Nayświętſzey Bogárodźicy applikowáć, co Iey naykocháńſzemu Synowi Páweł Swięty przypiſał: *Omnes* 1.Tom.2. v. 4. *vult ſalvos fieri*. Wſzyſtkich chce y rádáby zbáwić, wſzytkim á oſobliwie Konfratrom Niebáby przychyliłá. Nikt z ſtrony Nayświętſzey Pánny nie zginął wiecznie. Y ſłuſznie Kośćioł Swięty do MARYI śpiewa, *MARIA Mater gratiæ, Mater miſericordiæ*, MARYA Mátko miłośći, Mátko wſzelákiey litośći: bo MARYA ſwoim Máćierzyńſkim áffektem Konfratrow Szkáplerzá świętego, iák kocháne dźieći do ſiebie mile przytulá. Táć to ſukienká przyſpoſobiłá nas zá wła-

ſnych Iey ſynow; izaliż kiedy kocháiąca Mátká zápomina o dźiećięćiu ſwoim, áby nie zápłákáłá nád przypadkiem dźiećięćiá, y onego nie broniłá. Pod figurą to Literá święta obiáśnia protekcyą Nayświętſzey Pánny: *At nunquid obliviſci poterit Mulier infantem ſuum, ut non miſereatur filij uteri ſui*! A czyliſz zápomnieć może Mátká Iſaiæ 49. v. 14. miłośierdźia dźieći ſwoich Szkáplerzá ſwoiego Konfratrow! y możeſzże widźieć nędzę, utrápienia, y niebeśpieczeńſtwo duſz náſzych, á niezmiłowáć ſię nád ſwoiemi! Twoiá to twoiá nayoſobliwſza Mátká Konfraternio Szkáplerzá świętego Nayświętſza MARYA. Tá ćię duchownie w łáſce Boſkiey urodźiłá y wnętrznośćiámi miłośierdźia ſwoiego wychowáłá! prawdźiwa to ieſt áſſercya Grzegorzá XIII. *in Bulla*, ktora ſię záczyna, *Ut laudes in Cælis*, ták mowiącego: *Beatiſsima Mater MARIA viſceribus ſuis Carmelum Ordinem ſpiritualiter genuit, & ad ſua* Gregorii. XIII. in ſua Bulla *ubera lactavit*. Ktoż tedy widźiał, żeby Mátká dźiećiom ſwoim źle życzyłá. Do tego, żebyś ná ſwoiey nie ſzwánkował nádźiei Konfratrze Szkáplerzá świętego pokázu-

kázuię ći w słowách Nayświętszey Pánny pewny znák zbáwienia duszneo: *Ecce signum salutis.* Oto znák zbáwienia Szkáplerzá świętego. Tym znákiem iáko u Ezechielá litera Thau náznáczyłá ćię Nayświętsza Pánná, żebyś wiecznie nie zginał: tym znákiem iáko pieczęćią nayosobliwsza przypieczętowáłá Przywiley zbáwienia twoiego. Tegoć to znáku podobno pretendował Krol Pálestyny: *Fac mecum signum in bonum.* Day mi o Pánie znák do dobrego. Tym ći to Herbem chćiáłá się pieczętowáć Dusza nabożna. *Pone me ut signaculum super cor tuum, ut signaculum super brachium tuum.* Przyćiśniey o Pánie iak pieczęć ná sercu moim, iák pieczęć ná rámionách moich. Wszákże Szkáplerz ná pierśiách y ná rámieniách wieszány nászych. *Ecce signum salutis.* Dobry iest to znák zbáwienia twoiego, byleś go ták, iák ći należy, konserwował.

Ezech: 9. v. 6.

Psal. 85.

Cant: 3.

Nie zginieß wiecznie, tylko chćiey koniecznie Cney MARYI służyć,
Oná ochroni, od zguby obroni, mußeć śmiele wrożyć.

Masz

Masz ieszcze Archikonfraternio Szkáplerzá Swiętego, w cudownych łáskách Nayświętszey Pánny iáśnieyszy, dla ćiebie w rożnych Historyách dowod, ktore ći krotko zebráwszy dla záchęcenia do Szkáplerzá Swiętego ná poćiechę wyrażam. A naprzod Sukienká Páná JEZUSOWA od wierzchu cáłodźiána rekámi Nayświętszey Bogárodźicy robiona, Szkaplerz Swięty wyrażáiaca niech będźie cudownych łask Szkáplerznych poczatkiem. Tá gdy się dostáłá po śmierci JEZUSOWEY Piłatowi Stárośćie Ierozolimskiemu, dowiedźiáwszy się Tyberyusz Cesarz o okrutnym zámordowániu Páná y Zbáwićielá nászego, że niespráwiedliwy Dekret śmierći Piłat *in favorem* záiádłych Zydow ferował ná P. IEZUSA, żárliwośćia ow Cesarz o niewinność Páńską zdięty, kazał zápozwáć przed swoy sad Piłatá, stawa Piłat przed Cesárzem w sukience owey Páná IEZUSOWEY, áż záraz z zágniewánego, w łáskáwego przemienił się, odchodźi Piłat z Páłacu, lećiał po niego Poseł, áby się názad wroćił do Cesárzá. Wraca się, y znowu cholerá Cesárzá minełá, po drugi y potrzeći

Hist.

trzeći

trzeći raz wraca, łáſkáwego ná ſiebie znáyduie Páná, áż kiedy *peremptorio termino* zápozywa Piłatá przed Ceſárzá, że nie przyſzło mu do oney Chrystusowey ſukienki, bez ktorey ná termin ſtánawſzy oſtáteczny żyćia
Philo. ſwoiego odebrał Dekret, o czym Filo Zydowin. Do tey przymawia ſię Hiſtorij S.
S. Amand. Amándus: *Quoties tunicâ CHRISTI veſtitus fuit, toties liber evaſit: ſi tunicam CHRISTI non exuiſſet nunquàm capitalem ſententiam accepiſſet.* Ile rázy ſukienka Chryſtuſowa był odźiany, tyle rázy wolnym od śmierći zoſtał, gdyby był ſukienki Chryſtuſowey niezdymował z ſiebie, nigdyby był Dekretu śmierći nie miał. Uważże tu Archikonfraternio Szkáplerzá Swiętego, w iákiey eſtymie y powadze mieć maſz y konſerwácyi Sukienkę Páná JEZUSOWĘ, ktorą ći zaſługámi niewinney męki JEZUSOWEY ubogácona oddáłá Nayświętſza MARYA Pánná. Odźiany ieſteś ta Sukienka? ſpodźiewayże ſię záwſze klemencyi Páńſkiey nád ſoba. Możeſz mowić z Pſálmiſtą Pań-
Pſ. 29. ſkim: *Si conſiſtant adverſum me caſtra non timebit cor meum.* Gdyby ſię cáłe ná mnię ruſzyły

ſzyły nieprzyiaćioł oboży, nie ulęknie ſię ſerce moie. Już tu ná ćię nie nátrze piekło, kiedy iedną częśćią plecy, á drugą pierśi álbo ſerce twoie pokrywáć będźieſz. Jeżeli záś zdeymieſz tę Sukienkę Szkáplerzá Swiętego y o nię dbáć nie będźieſz? Zginąłeś, y Dekretu śmierći (á boday nie wiecżney) ſpodźieway ſię. Czytam w Hiſto- Cæſarius l. 7. c. 46.
ryách Cezáryuſzowych o Błogosłáwionym Henryku Zakonniku Bernárdá Swiętego, ktory gdy młodo bárdzo do Zakonu wſtąpił, ták czeſto powodźił go czárt, áby ná świát wyſzedł, że ná nocne modlitwy nie mogł wſtawáć, á kiedy wſtał, ſrodze ná nich omdlewał. Záſtáwiáło ſię co razzá tym Bráćiſzkiem do Nayświętſzey Pánny cáłe Zgromádzenie, y ſam iáko mogł do niey uśilnie wzdychał. Záſnawſzy tedy czáſu iednego, widźiał przez ſen, że Nayświętſza Pánná do niego przyſzłá, y wźiawſzy kray ſwego płaſzczá, uderzyłá go w pierśi, áż ow ocknawſzy ſię, przedźiwna záraz ná ſercu ſwoim uczuł ochłodę. Y ták zá onym Páńieńſkiego płáſzczá wionieniem, przygáſzone w ſobie do świátá uznał áffekty, że od one-

onego czę∫u, zá iedyną Du∫ze ∫woiey miał rozko∫z, cáłe dni y nocy ná modlitwie trawić. Wieleby mi zábráło miey∫cá, niezliczone łá∫ki Nayświęt∫zey Pánny Szkáplerzá Swiętego wyliczáć cudá, te tylko *in Solatium* Archikonfraternij połozę, ktore *V. P. Alphon∫us* Kármelitá Bo∫∫y *in Compendium* zá ∫wego żyćia ná co ∫woiemi oczymá pátrzył, pozbierał.

1. Naprzod pewna Pánieńká z Toletu Miá∫tá, przyiąw∫zy y wpi∫áw∫zy ∫ię w Szkáplerz, zá∫łużyłá ∫obie u Nayświęt∫zey Pánny, że ią o∫obiśćie wizytowáłá, á o bli∫kiey śmierći upewniłá y o ∫zczęśliwey wiecznośći ubeśpieczyłá.

2. Człowiek ieden, ktorego czárt dla obżár∫twá y piiáń∫twá duśił, poty oczywi∫tym rátunkiem Nayświęt∫zey Pánny był broniony, poki ∫ię nie wy∫powiádał (w Szkáplerzu będąc) y kommunią przyiąw∫zy w łá∫ce Bożey umárł.

3. W Segowie Mieśćie, Niewiá∫tá z boiáźni iákieyśi z okná wy∫koczyłá, że byłá w Szkáplerzu, cudownie od Nayświęt∫zey Pánny trzymána.

Tám-

Támże inna Niewiá∫tá morduiąc ∫ię kilká dni dźiećięćiem ∫łub Nayświęt∫zey Pánnie, że Szkáplerz przyimie uczyniw∫zy, ∫zczęśliwie ie∫t rozwiązána. 4.

Támże inną chćiáno udu∫ić w Szkáplerzu będącą, lecz od Nayświęt∫zey Pánny uwolniona. 5.

W Kwerenie Mieśćie ∫ły∫záno płáczących złych duchow, że im ∫ię nie ∫zczęśći dla Szkáplerzá, ná ludźiách pobożnych. 6.

Szláchćic pewny Szláplerz ná ∫obie no∫zący, nie mogł w niebeśpiecznym rázie utonąć. 7.

Ná innego mur obáliw∫zy ∫ię dla Szkáplerzá onego nie zábił. 8.

Pewnego obwinionego y ná ∫zubienicę o∫adzonego, poki miał ná ∫obie Szkáplerz udu∫ić nie możono. 9.

Ták wielu świeckich y Duchownych O∫ob Szkáplerz święty no∫zących doznáło mocy przećiwko ∫zátáń∫kim poku∫om. 10.

W Belgium dźiećię wpádły w ∫tudnią, y tám dźiewięć dni będąc wodą zálane, obiecáw∫zy go w Szkáplerz wpi∫áć Rodźicy, zdrowym go wyciągnęli. A ktoż mo- 11.

że zráchowáć iák wielu w Szkáplerzu świętym zostáiących, lub wpisáć się prágnacych w nayniebeśpiecznieyszych rátowáłá okázyách. Niechby tu oni stáneli desperacy, ktorzy gdy sobie sztyletámi śmierć umyślili zádawáć, Nayświętsza Pánná Szkáplezem swoim, iáko woienna tárcza piersi zásłániáłá, ták że álbo zelázá w ręku swoich nieznáydowáli, álbo ie ná tey Sukience, iáko ná twárdey iákiey opoce, bez żadnego przytępiáli szwánku. Niechayże te cudowne Mátki Bożey łáski Archikonfraternio Szkáplerzá świętego bronią ćię od wszelkich ná duszy y ná ćiele kazusow. Bespiecznieysza możesz się zásczyćić obroną, iák niegdy Symbolistá ieżowi zewsząd kolczystemi szpilámi otoczonemu podpisał: *Undiq. tutus*, bo tę Pánienska ná sobie piástuiący Tárczą, nátárczywych boiáźni, áni nieprzyiaćielá duszneo náiázdow, żadnych wiecznego potępienia stráchow obawiáć ći się nie potrzebá. Drzewu láworowemu Ferus Opát podpisał Epigráphe: *Obumbrat & recreat.* Zásłánia y rozwesela. Iż láwor rozłożyłemi gáłęźiámi nie tylko okrywa źięmię,

Mūd. Sym

Ibidem.

mię, ále też chłod y rekreácyą podczás gorących upałow, swoim ćieniem czyni. Nayświętsza Pánnę przyrownał Duch Przenayświętszy do láworu: *Quasi platanus exaltata sum juxta aquam in plateis.* Co zá kompárácya MARYI do láworu? B. Amádeus dáie rácyą táką: *Virgo elegantißima orta de radice leſse ramorum ſuorum mirabili extenſione ſeſe ubiq. terrarum expandit, ut diſperſos filios Adæ ab æſtu, à turbine, & à pluvia, umbra deſiderabili protegeret.* Słusznie Nayświętsza MARYA Pánná láworowe drzewo konterfektuie, kiedy przedźiwnym rozłożystey y obszerney swoiey po wszystkim świećie protekcyi wyćiągnieniem, Adámowych synow, osobliwie iednák Szkáplerzá świętego Konfratrow od szkodliwych pároxyzmu grzechowego zásłánia y okrywa upałow: *Obumbrat & recreat.* Supplikował kiedyś Bonáwenturá Swięty o to zbáwienne Nayświętszey Pánny *umbraculum* mowiąc: *In umbra alarum Tuarum Domina requieſcam, quia delectabile eſt mihi refrigerium tuum.* W ćieniu skrzydeł Twoich o Páni niech odpocznę, álbowiem naymilszy mi iest Twoy chłodnik. Supplikuy-

Eccl. 24. v. 19.

B. Amand

S. Bonavē.

plikuymy y my Bráćia y Siostry Szkáplerzá Swiętego do Nayświętszey Pánny, o tę przed BOGIEM zasłonę, ábyśmy pod ćieniem protekcyi Máryáńskiey bespiecznie sobie wypoczęli, y tą sukienką odźiani, pożądány pokoy y zbáwienny w niebespieczeństwách sukces otrzymáli z poćiechą.

Protegit ut recreans Platanus quæ aßurgit in altũ,
Nos tegit umbris sic Virgo Beata suis.

Jáko iáwor wysoki rzeczy ćieniem kryie,
Ták w protekcyi Pánny káždy grzesznik żyie.

KLEYNOT PIATY,

Ná ktorym kondycye y Obligácye Bráći y Siostrom Szkáplerzá Swietego są záwießone.

JAko záwsze Dobrodźieiom swoim powinniśmy łáskę y zasług obligácyą, ktora tym bárdźiey poćiąga zá sobą konieczną powinność, im większe kto odbiera od Benefáktorá dobrodźieystwá, według Iurydycznego axyomá: *Datur Officium propter beneficium.* Ták y Bráctwo Szkáplerzá Swiętego wielkiemi y niezliczonemi ubogácone y

Axiom.

opátrzone od Nayświętszey P. łáskámi, osobliwym od BOGA przez Naywyższych Biskupow Rzymskich, Wikáryuszow Chrystusowych udárowáne Przywileiem, zá ták wielki łask Bożych skarb do bárdzo máłych y łatwych obligowáne iest wypełnienia kondycyi. Aże rożni rożnie rozumieią o kondycyách Szkáplerzá świętego, iedni bowiem w Szkáplerzu będący odmawiáią Koronkę Szkáplerzá, to iest siedm Paćierzy, tyle Pozdrowienia, y *Credo*, inni *Officium* Niepokálánego Poczęćia, álbo Litánią, inni, inne według pobożnego zwyczáiu odpráwuią Nabożeństwá, y ták prawdźiwych y Szkáplerzowi świętemu przyzwoitych niewiedząc kondycyi w niewiádomym zostáią błędźie. Lubo álbowiem te wszytkie Nabożeństwá według osobliwych swoich od Oycow Swiętych nádánych Indulgencyi dobrym końcem należą do Szkáplerzá S. iednák według nádánego Przywileiu Naywyższego Pásterzá Páwłá Piątego, iż nie są istotnemi Szkáplerzá świętego kondycyámi, dla tego inne, praydźiwe y włáśne Szkáplerzá świętego kłádą się kondycye.

Na-

Naprzod tedy, ktorzy z Bráći y Siostr Szkáplerzá świętego życzą sobie Przywileiu *Bullæ Sabbathinæ* (o ktorym wyżey) bydź uczęstnikámi, wpisáwszy się w Bráctwo Szkáplerzá świętego, tám gdźie od Archikonfraternij WW. Oycow Kármelitow czyli Dyskálceatow czy Mitygátow *legitimè*, álbo według porzadku Prawá wprowádzone, tę naypierwszą powinien záchowáć kondycyą.

1. Aby raz poświęcony ná sobie nosił Szkáplerz we dnie y w nocy.

2. Aby według swoiego żyiąc stanu, czystość záchował. To iest będąc w stanie Młodźieńskim, Pánieńskim, czyli Wdowim, záwsze stárał się o to, żeby czystym sumnieniem BOGU y Nayświętszey Pánnie służył, strzegąc się tego wszytkiego, coby obrażáło Máiestat Boski, to iest myśli nieczystych, słow nie uczćiwych, dopieroż szkárádnego uczynku ćielesnego, násláduiąc w tym sámey Niepokálánie Poczętey MARYI Pánny, ktora iáko iest *castarum mentium Custos & nutrix fidelissima*, czystego sercá y myśli Strażniczką y kármićielką naywiernieysza, *Mater purissima*, Nayczystsza Mátka, ták też po swoich wyćiąga tey cnoty klientách, áby iák w Pánieńskim, w Wdowim, ták y Małżeńskim stanie będący, káżdy według swoiego stanu czyste konserwował sumnienie, y ten bogáty od Mátki Boskiey Prezent, naydroższy Kleynot Szkáplerz Swięty noszący, plugáwym nieczystości nie mazał grzechem.

3. Kondycya iest, áby káżdy Brát y Siostrá umieiący czytáć y odpráwiáć *Officium parvum Beatæ Virginis*, to iest Kurs álbo Godźiny wielkie Nayświętszey Pánny zwyczáiem Kápłáńskim codźienie odpráwiał, ieżeli záś nie umie odpráwowáć, áby káżdą Srodę y Sobotę pośćił z mięsem nieiedząc, ná máślnych potráwách przestáiąc y inne posty Kośćiołá Bożego obserwowáć. To tylko trzy kondycye Archikonfraternio Szkáplerzá Swiętego, do obserwowánia Bráći y Siostrom, y do pozyskánia ták wielkich łask Boskich, ktore *ex pijs Suffragijs* Nayświętszey Pánny spływáią, wykonnotowáłá, y funduiąc się *in Diplomatibus* Oycow Swiętych Papieżow, osobliwie z Bulli Grzegorzá

S. Gregorij Bulla. gorzá XIII. ktora się záczyna temi słowy: *Vniverſis & Singulis* do wiádomośći káżdemu podáłá.

Co do pierwſzey kondycyi wyżey położoney należy, wiádoma rzecz káżdemu, iáko Brácia y Siostry, ieżeli nie noſzą ná ſwoim ćiele Szkáplerzá świętego we dnie y w nocy, nie mogą ſię ćieſzyć Przywileiem Szkáplerzowi służącym, iáko o tym Grzegorz XIII. w Bulli ſwoiey rzetelnie informuie.

Druga kondycya ták ieſt káżdemu stánowi w Bráctwie Szkáplerzá zostáiącemu do wypełnienia potrzebna; że bez niey nie może bydź uczęſtnikiem wielkich pożytkow Szkáplerzá świętego, bo iákiż ieſt párágon CHRYSTUSA do Beliálá? álbo iáka część wiernego z niewiernym? słowá ſą Doktorá Narodow: 2.Cor. 5. *Quæ eſt enim conventio Chriſti ad Belial? aut quæ pars fideli cum infideli?* Ze tedy nayniewiernieyſzy ieſt, y wiárę dobrą ſtráćił u MARYI, kto w pożadliwośćiách ćieleſnych utopiony, poświęconą ná ſobie chce nośić Sukienkę? iákże śmie odárty z cnoty poczćiwośći między święte y święta mieśćić ſię kompánią? nieczyſtym kałem

kałem oſzpecony, w piękney y czyſtey Nayświętſzey Pánny záśiádáć Kongregácyi. Tego Mátká Nayczyſtſza nie może ćierpieć rebellizuiącego Májeſtatowi Boſkiemu, ſyná, y choćiaſzby w tey Szkáplerzá Sukience Krolowy Niebá y ziemie świećił, gáśnie w ćiemnośćiách grzechowych y z łáſkáwych iáko niewdźięczny, prywuie ſię MARYI reſpektow. Ostátnia kondycya tym Bráćią y Siostry Szkáplerzá świętego obowięzuie, áby *Officium Parvum de Beata Virgine* to ieſt Kurs álbo Godźiny Nayświętſzey Pánny kto umie odpráwiáli, kto záś nie umie odpráwiáć, áby poſt od Kośćiołá náznáczony obſerwował, y od iedzenia mięſá we środy y ſoboty wſtrzymywáli ſię, co dálſzym dyſkurſem niżey obiáśni ſię. Bądźże dobrey nádźiei Konfratrze, że zá ták wielkie dobrodźieyſtwo Nayświętſzey Pánny, do bárdzo máłych obligowány będąc kondycyi, w wſzelkich niebeſpieczeńſtwách duſzy y ćiáłá wielkiey uznáieſz Nayświętſzey MARYI Protekcyi. Przeſtráſzone od drapieżnego jáſtrzebiá ptaſzętá, áby ſię mogły nástępuiącey uchronić śmierći, zwyczáynie

pod gęſtę rozłożyſtego drzewá ukrywáią ſię gáłęźie, zkąd Symboliſtá nád rozłożyſtym Drzewem podpiſał Lemma: *Tutatur ramis.* Beſpieczne w gáłęźiách wyſtáwione ieſt ná gorze Kármelowey wſzyſtkim grzeſznikom doſyć wſpániáłe y rozłożyſte Miſtyczne Drzewo, to ieſt MARYA, ktora Rychárdus *à S. Laurentio*, ták názywa: *Hæc eſt arbor pulcherrima MARIA de qua legitur Levit. 25. ſumetis Vobis fructus arboris pulcherimæ.* To Drzewo Pánienſkie obſzerna płászczá ſwoiego protekcya, ni iáką gáłęźiſtą zasłoną wſzyſtkich grzeſznikow w oſtátniey onychże potrzebie chętnie pokrywa y beſpiecznemi czyni.

Ioan, Bab.

Richard. à S. Laurēt. lib. 12. de Laud: B. V. M.

Vt ramis tegitur patulis, ſecura manebit
Ales, defendit, ſic Scapulare pios.

Drugi raz żyie ptaſzę, gdy w krzaki uchodźi
Przed jáſtrzebiem, ták Szkáplerz pokoy
ſwoim rodźi.

KLEY

KLEYNOT SZOSTY

Rozmáitemi wątpliwośćiámi y z nich Queſtyámi, doſtáteczna odpowiedźia około Szkáplerza Swiętego, y kondycyi iego pod piekna folgą oſądzony.

Wątpliwość Pierwſza.

℣. PYtánie: Zkąd to wiemy, że tylko trzy kondycye wyżey opiſáne należą do Szkáplerzá?

℟. Odpowiedź: Oto nas wyráźnie informuie Dekret Páwłá Piątego Papieżá, iákie kondycye do Szkáplerzá należą ná pozyſkánie Indulgencyi Bulli Sobotniey wybáwienia przez Nayświętſzą Pánnę z czyſcowych mąk duſze Brátá álbo Sioſtry, że nie máſz tylko te trzy, iáko maſz wyżey o tym Dekrećie pod Kleynotem trzećim.

Wątpliwość Druga.

℣. Czy záwſze Szkáplerz ná ſobie potrzebá nośić?

℟. Ták ieſt, záwſze we dnie y w nocy Szkáplerz ná ſobie mieć powinni Bráćia y Sioſtry

Siostry. Iest tá prawdá zápisána *in Bulla Clementis Septimi*, ktora się ták záczyna: *Ex clementi Sedis Apostolicæ Provisione &c. Datum Romæ apud S. Petrum Annô Incarnationis Dominicæ Millesimô Quingentesimô Trigesimô, Pridiè Idus Augusti, Pontificatûs nostri Annô septimô.* Aby codźiennie nośili we dnie y w nocy. A to czynić máią dla niebeśpieczeństwá śmiertelnego, máiąc nádźieię w Protekcyi Nayświętszey Pánny, że będącego w Szkáplerzu rátowáć ma od zguby wieczney. Co temi słowy do B. Szymoná Stokcyuszá iáśnie wyráźiłá, iáko masz wyżey pod Kleynotem pierwszym: *In eo quis moriens, æternum non patietur incendium.* W nim kto umieráiąc wiecznego nie ćierpi ogniá; ktorego gdyby ná sobie nie miał, á niespodźiewánie przyszłoby mu umieráć, o iákby żáłował, że bez tey Sukienki zbáwienney, iáko bez mocney zbroi z duszne mi potykáć mu się przyidźie nieprzyiaćiel lámi! Do tego iest to wielki znák lenistwá y nie ochoty służenia Nayświętszey Pánnie, kiedy tę zbroię, ktora ma ná znák zbáwienny, *Ecce signum salutis*, zdeymuie z siebie y wie-

Bulla Clemen. VII.

Loco Citato.

sza ná śćiánie, álbo gdźie indźiey niekiedy bierze ná się. Możeszże bydź beśpiecznym w tákowych niebeśpiecznych rázách? Szkáplerz, *Salus in periculis*: Zbáwienie w niebeśpieczeństwách; po coż tę broniącą y od wszelkiego niebeśpieczeństwá zásłániáiącą tarczą składasz z bárkow swoich? pocoż ten znák, ktorym Mátká JEZUSOWA náznáczyłá do żywotá wiecznego, iáko Order Krolowy Niebieskiey zdymuiesz z pierśi twoich? A zátym káżdemu życzę, áżeby tey Przezacney niepostponował száty, ále one we dnie y w nocy ná swoim ćiele nosząc, duszę swoię łáskáwą Protekcyą okrywał.

Wątpliwość Trzećia.

℞. Jákiego koloru Szkáplerz powinni nośić Konfratrowie?

℞. Szkáplerz powinien bydź tákiego właśnie koloru, iákiego są Hábity Oycow Kármelitow, to iest *grizei coloris*, ćiemnego y száráwego, álbo gozdźikowego koloru, álbo kásztánowátego, w iákim kolorze w Melotách, álbo skorách zwierzęcych SS. Eliasz y Elizeusz Prorocy Stározakonni Oycowie cho-

chodźili według zdánia S. Thomaſzá Doktorá Anielſkiego, S. Anzelmá, támże y innych, ktory kolor nie wiele ſię mieni od wielbłądzey śierći: Powtore, że ten zwyczay z dawnych trádycyi Oycow Swiętych, y rożnych ieſt poważnych Authorow wźięty, iáko świádczą, S. Antoni: *Ioan: Bapt: Iodoc: Bádius, Calſaneus, Iacobus, Salianus*, y ták wiele innych. A zátym ponieważ *grizeus color*; ſzáráwy, álbo káſztánowáty kolor właſny ieſt Kármelitow ná ich Hábitách y Szkáplerzách, przyzwoita rzecz Bráćią y Sioſtry máiąc kommunikácyą z temi Oycámi wſzelkich Odpuſtow y Przywileiow, tákiegoż iáko y oni do Szkáplerzow zażywáli koloru. Y lubo kolor odmienny, náprzykład, biały, niebieſki, álbo inny iáſny, nieprzeſzkadza do tey kommunikácyi, y nie ieſt do obſerwowánia bárdzo konieczny, przećięſz *ex conſilio* tego Zakonu Oycow y Promotorow ieſt przyzwoitſzy nád inne kolory.

in Epiſt: Pauli ad Hæbr. c. 11.3. p. hiſt: c. 1. t. 2. Joã. Bap. Confectius in Collat. Privil. Man. Iodoc. Badius. Mãtuant. c. 41. Calſan: 4. p. Cõn. 76. Juan. Salian: mun.

Wątpliwość Czwarta.

℣. A z iákieyże máteryi máią bydź Szkáplerze?

℞. Z kto-

℞. Z ktoreykolwiek: czy iedwábney, czy máteryálney, czyli ſukienney mogą bydź robione; ponieważ o tym áni Práwo, áni Przywileie, áni zwyczay, wſpomináią. Zdáłoby ſię iednák pobożnym Konſultorom tey Archikonfraternij, áby Szkáplerze były robione z podłey máteryi, náśláduiąc w tym pokory Nayświętſzey Pánny, ktora pokornych ſynow kocha y onych reſpektuie.

Wątpliwość Piąta.

℣. Ná ktorey ſtronie ćiáłá, powinien bydź noſzony Szkáplerz?

℞. Niemáſz o tym práwá, ále zwyczay dawny ták nas uczy, że Szkáplerz powinniśmy nośić ná ſzyi, żeby iedná część pierśi, druga bárki, álbo plecy okrywáłá, lubo może bydź ná ktoreykolwiek ćiáłá częśći noſzony z wſzelką decencyą.

Wątpliwość Szoſta.

℣. Ják wielki Szkáplerz ma bydź?

℞. Y o tym niemáſz determinácyi przyſtoyney, iednák zdáię ſię Konſultorom Archikonfraternij, ażeby ſzerokość Szkáplerzá naymniey cztery pálce, długość záś ná

ſześć

ſześć pálcow byłá, ále to do káżdego wygody, iáko ſię komu upodoba y iák Nabożeńſtwo każe zoſtáwuie ſię.

Wątpliwość Siodma.

℣. A kiedy komu Szkaplerz zginie, álbo ſię zedrze, álbo ſię z gruntu zepſuie?

℟. W tákowych przypadkách wolno káżdemu Konfratrowi inny ſobie ſporządźić, czyli nowego nábyć, czyli popſuty náprawić, tyle rázy, ile rázy potrzebá wyciąga, iednák bez wſzelkiey odwłoki, żeby bez Szkáplerzá nie chodźić.

Wątpliwość Oſma.

℣. Czy potrzebaż *de novo* benedykcyi, znowu nábytego Szkáplerzá?

℟. Jeżeli to bydź może, rzecz dobra y pobożna, áby był benedykowány, nie ieſt iednák konieczna, mowiąc *rigorosè*, bo raz ná przyimowániu Szkáplerzá benedykowány, ápplikuie ſię oſobie, ná cáłe życie, ktora ápplikácya naypierwſzego Szkáplerzá trwa wraz z oſobą, á zátym kiedy trudno o benedykcyą dáleko będąc od Promotorow Szkáplerznego Bráctwá, może nie benedykowány nośić. Wat-

Wątpliwość Dziewiąta.

℣. Jeżeli w Páráfiálnych Kośćiołách Plebáni, álbo w Klaſztorách inni Zakonnicy mogą przyimowáć, wpiſowáć, dyſtribuowáć Szkáplerze, álbo ich benedykowáć?

℟. Zadnym ſpoſobem tego czynić nie powinni, ieżeli nie máią ſpecyálnego od Oycow Kármelitow kommiſu, á niemáiąc do tego áni ordynáryiney, áni delegowáney władzy, záwodzą ćięſzko y ſwoie ſumnienie, y tych w błędźie zoſtáwuią y w wodzą, kiedy im Szkáplerz nic nie pomaga, áni też uczęſtnikámi Odpuſtow, y Przywileiow, ktore z Konfraternij Szkáplerzá Swiętego pochodzą, bywáią.

Wątpliwość Dziesiąta.

℣. Ktorzyż to mogą Szkáplerz Swięty konferowáć y w niego wpiſowáć?

℟. Oto ſámi WW. Oycowie Kármelići Mitygáći, álbo Trzewiczkowie, y Dyſkálcyaći, álbo Boſſi, ktorzy ſą Głową Archikonfraternij Szkáplerzá Swiętego, prawdźiwemi náſtepcámi Eliaſzá y Elizeuſzá Prorokow, Gory Kármelu Dziedźicámi y Inſtytu-

ſtytutorámi, w ktoych przez Nayświętſzą Pánnę, w Oſobie B. Szymoná Stokcyuſzá Ten nieoſzácowány z Niebá złożony Kleynot, deponowána w Ich weſtyárni Szkáplerzá Swiętego Sukienká. Oni tedy máiąc ták wielki Depozyt kommunikuią, y udźieláią go innym, czy Duchownym, czyli świeckim Oſobom, wpiſuiąc w Archikonfraternią, y konſeruiąc Szkáplerz z Indulgencyámi, y Przywileiámi Oycow Swiętych Papieżow, do tego uczeſtnikámi czyniąc Bráćią y Sioſtry, modlitew, Godźin, Mſzyi świętych, Kazań, ádminiſtrácyi Sákrámentow, Wigilij, ábſtynencyi, poſtow, iáłmużn, peregrynácyi, dyſcyplin, mortyfikácyi, prác, y innych cnot, y dobrych uczynkow.

Nádto, ći tákże czyli świeccy Duchowni, czyli Zakonnicy y inni mogą dyſtrybuowáć Szkáplerz, wpiſowáć, y on poświącáć, w ktorych Kośćiołách ieſt wprowádzone przez tych Oycow Kármelitow Bráctwo *vigore* konſenſu im dánego pozwolonego ták, iż cokolwiek W W. Oycowie Kármelići w ſwoich Kośćiołách, Bráći y Sioſtrom udźieláią łaſk Duchownych, Indulgencyi, y Przy-

y Przywileiow, to wſzyſtko *per Commiſsionem & communicationem* máią Promotorowie Bráctwá Szkáplerzá Swiętego, gdźie ieſt *legitimè* introdukowáne.

Wątpliwość Iedenaſta.

℣. A o záchowániu czyſtośći według ſwego ſtanu, iak ſię ma rozumieć?

℟. Sens ieſt tey kondycyi táki. Iż Bráćia y Sioſtry nie obliguią ſię tą kondycyą, nowym iákim Przykazániem, áby *votum* czynili czyſtośći ſwoiey, ále doſyć ná tym áby *propoſitum*, to ieſt tę intencyą pobożną przy przyimowániu Szkáplerzá czynili, że máią żyć w powśćiągliwośći, káżdy w ſwoim ſtanie, dla uſzánowánia Szkáplerzá świętego, iáko to w Pánienſkim ſtanie będąc Páńieńſtwo, w Wdowim wſtrzemieźliwość, w Małżeńſkim Práwo Małżeńſkie, od Kośćiołá świętego przy benedykcyi ślubu dáne, y im ogłoſzone záchowáć,(ták y o Męſzczyznách rozumieć ſię ma) á ieżeliby (czego uchoway Boże) kto z ułomnośći, lub z iákiey inney okázyi zádoſyć ſwoiey obligácyi nie uczynił, niepopełnia nowego przećiw czyſtośći grzechu, ktoryby popełnił, gdyby

votum

votum uczynił czystośći, ále tylko powinień się spowiádáć, że Boskie Przykazánia przestąpił, tym álbo owym grzechem.

Wątpliwość Dwunasta.

℣. Czy záwsze co dźień odpráwiáć mamy Kurs, álbo Officium Nayświętszey Pánny, czyli tylko we Srodę?

℞. Káżdego dniá kto umie odmawiáć Officium Nayświętszey Pánny powinień, bo to mamy wyráźnie *in Diplomatibus Pontificijs*, iáko iest Bullá Klemensá Siodmego, ktora się záczyna: *Ex clementi Sedis Apostolicæ provisione &c.* gdźie Ianá XXII. y Alexándrá V. Dyplomatá ná to pozwolone wyraża, y ich mencyą czyni. Iáśniey ieszcze z Dekretu Páwłá Piątego wydáie się iáko masz wyżey; ktorzy do codźiennego Officium Nayświętszey Pánny obliguią Konfratrow.

Bulla Clem. VII

Wątpliwość Trzynasta.

℣. W káżdąż srodę mam pośćić y od iedzenia mięsá wstrzymáć się?

℞. Ták iest nie ináczey; kto nie umie odmawiáć Officium Nayświętszey Pánny, ten powinien posty od Kośćiołá postánowione obserwowáć, y w káżdą srodę od mięsá iedzenia wstrzymáć się, oprocz tey srody, w ktorą przypádnie Swięto Bożego Národzenia, dla uczćiwośći ták wielkiego Swiętá, Kośćioł Boży dyspensuie. Tá prawdá ná wzwyż położonych funduie się Dekretách y Dyplomátách Papieżkich, ktore dobrze przeczytáwszy tę wątpliwość solwowáć sobie będźiesz.

Wątpliwość Czternasta.

℣. A czemuż w Diplomátách Papieżkich, do tey kondycyi środniey, sobotę kłádą, w ktorą nie iadamy mięsá według dyspozycyi Kośćiołá Bożego?

℞. Oycowie Swięći naprzod dla tego w tey kondycyi położyli sobotę, że w niektorych kráiách Chrześćiáńskich znáyduie się táki zwyczay z pozwolenia Rzymu, iż iedzą cáły Rok w káżdą sobotę *extremitates animalium*, to iest głowy, nogi &c. bydlęce, zwierzęce, w niektorych záś od Bożego Národzenia, áż do Oczyszczenia Nayświętszey Pánny, iedzą w káżdą sobotę mięso. Otoż támtych kráiow ludźi, upomináiąc Oycowie Swięći w tych Dekretách, áby w Brác-

ctwie

ctwie Szkáplerzá będący, nie tylko we środy, ále też y w soboty, ná część Nayświętszey Pánny, y dla większey zasługi, od mięsá wstrzymáli się. Záczym to do nas w kráiách Polskich bedacych, mniey należy, ile káżdy práwowierny Kátolik Przykazánie Kośćiołá Bożego, obserwuiac soboty pośći.

Wątpliwość Pietnasta.

℣. Kiedy mięsá się nie godźi ieść we środę, czy godźi się z niego rosoł ieść?

℟. Nie máiac o tym Przykazánia? tylko od mięsá wstrzymánie się, toc zdániem WW. Oycow Kármelitow, iáko iest Księgá pod Tytułem: *Thesaurus Carmelitarum Authore R. P. Cypriano á S. Maria*, godźi się, ile gdy tego sámá potrzebá każe pożywáć, poniewasz Bullá tylko o sámey ábstynencyi od mięsá mowi,

Thesaurꝰ Carmelit.

Wątpliwość Szesnasta.

℣. A mamże się tego skrupułu spowiádáć, kiedy nie záwsze mam ná sobie Szkáplerz, álbo nie odmowię Officium, álbo post we środę przełamię!

℟. Jáko káżde Bráctwo nie obliguie nas pod

pod grzechem żadnym, do odpráwiánia Bráckich Paćierzy y ich powinnośći, ták y to żadnego nie czyni skrupułu, ktorego się nie trzebá spowiádáć. Odpráwisz Paćierze Bráckie y wypełnisz to wszytko, co ći iest w kondycyách náznáczono? będźiesz Uczęstnikiem tych Odpustow y Przywileiow; nie odpráwisz? żadnego też zysku duszy swoiey tego dniá nie przynieśiesz, y owszem gdybyś w ten dźień zániedbánia powinnośći twoiey umárł, pewniebyś był z ták wielkiego Przywileiu wybáwienia w Sobotę po śmierći dusze twoiey z czyscá prywowány. A zátym, lepiey záwsze przez wypełnienie powinnośći Bráckiey, pewnym bydź obietnice Nayświętszey Pánny, niżeli przez swoie niedbálstwo, prywowáć się z tego fruktu.

Wątpliwość Siedmnasta.

℣. Nie umiem odpráwiáć Officium, áni też mogę pośćić środy, iákież paćierze odpráwiáć będę?

℟. Lubo tákowi, ktorzy nie umieia odpráwiáć codźiennie Officium, áni też moga pośćić ábstynencya máiac w káżda środę, procz Bożego Národzenia od iedzenia mię-

mięśá, żadnego nie zbieráią fruktu, żadnego nie máią profitu z Bulli Sobotniey, ktorą Dekretem Páweł Piąty Papież dobrze opisał, o wybáwieniu dusze z czyśćá po śmierći Konfratra w pierwszą Sobotę, wzwyż rzeczone kondycye Szkáplerzá, obserwuiącego, iednák znáiac bydź żywemi członkámi Archikonfraternij Szkáplerzá Swiętego iákiekolwiek powinni mieć Nabożeństwo do tego Bráctwá należące. Aże dawny y pobożny zwyczay, z niektorych książek, y Summáryuszow tey świętey Konfráternij był, áby codźiennie śiedm Paćierzy y tylo Pozdrowienia Anielskiego odmawiáno, ktore do codźiennego pozyskánia Odpustu (o ktorym będźie niżey) ważne były; iáko *in Bulla* pomienionego Páwłá Piątego Oycá Swiętego, ktora się záczyna: *Cùm certas unicuiq; &c.* determinácya stánęłá. Oprocz tego iáko innych *Sodalitatum* y Bractw, osobliwa iest codźień obligácya, náprzykład Bráći Rożáńcá Swiętego, u Oycow Dominikánow, Bráći Pasłá poćieszenia Nayświętszey Pánny, u Oycow Augustyniánow, Bráći Pasłá Swiętego Fránćiszká, u Oy-

Pauli V. Bulla.

Oycow Fránćiszkánow, Bernárdynow, y innych tey Reguły &c. przez ktorą stáią się żywemi członkámi swoiego Bráctwá, gdy z swoiego Nabożeństwá cokolwiek przyczyniáią do máffy cáłego Konfráternij ćiáłá, ták też w tymże podobieństwie, gdy náśi Bráćia y Siostry niemogąc zwyczáynych wypełnić Nabożeństwá kondycyi, do Szkáplerzá Swiętego náleżących, odpráwuią śiedm Paćierzy y śiedm Pozdrowienia Anielskiego, ofiáruiąc to zá grzechy swoie, zá podwyższenie Kośćiołá Swiętego, zá wykorzenienie Herezyi, Pokoy y ledność Pánow Chrześćiáńskich; dokłádáią do máffy ćiáłá Konfraternij, y żywemi znáią się bydź tego ćiáłá członkámi: A zá tym dobra y pobożna rzecz, kto nie umie Officium, y pośćić nie może we środy, żeby tákowy codźień odmawiał śiedm Paćierzy y tyle Pozdrowienia dla pozyskánia Odpustu.

Wątpliwość Osmnasta.

℣. Mam ieszcze *dubium*, ná ktorym fundáment, przy konkluzyi pytánia położę. Nayświętsza Pánná oddáiac Szkáplerz B. Szy-

M2 mo-

monowi Stokcyuszowi ubeśpieczyłá, że żá-
den, kto w Szkáplerzu umiera, wiecznie
nie zginie. *In quo quis moriens æternum non
patietur incendium.* Czemuż ták wiele w
Szkáplerzu będących potępionych?

℟. Ná to ći krоćiuchno odpowiádam; y
nim ći dam rezolucyą tey wątpliwośći, py-
tam ćię sámego wprzod: Chrystus Pan ká-
żdego wiernego, o żywoćie wiecznym upe-
Joan. 3. wnił: *Qui credit in Filium habet vitam æter-
nam.* Kto wierzy w Syná Bożego ma żywot
wieczny. Ná drugim mieyscu powiedźiał:
Luc. 7. *Fides tua te salvum fecit.* Wiárá twoiá zbá-
wiłá ćię. A czemuż ták wiele wiernych po-
tępionych? y winienże temu Chrystus Pan,
będąc prawdą, drogą y żywotem, *Ego sum
Joan. 14. v. 6. via, veritas & vita.* Ze Práwowierny, dro-
gą Przykazánia Boskiego z Dawidem nie
Psal 118. v. 32. idąc, *Viam mandatorum tuorum cucurri*, iák
Heretyk wierząc tylko, á dobrze nie żyiąc,
1. Jac. v. 26. według Apostołá: *Fides sine bonis operibus
mortua est.* Wiárá bez dobrych uczynkow
umárła iest. Zbłądźił do Niebá y minął ży-
wot wieczny! ktoż temu winień, że BOG
1. Tim. 1. v. v. oświádczył się przez Páwłá Swiętego, *Omnes
vult*

vult salvos fieri. Wszystkich chce zbáwić,
á przećię ták wielu milionámi leći do pie-
kłá? O! nie dźieie się to z strony CHRYSTU-
SA, ále z strony wiernych złośći y niezbo-
żnośći, ktorzy rozumieią, że ták sámá wiá-
rá zbáwi, y ták bespiecznie grzeszą, záży-
wáią dni dobrych, á w punkćie w piekło u-
padáią, *ducunt in bonis dies suos, & in puncto* Job. 21.
descendunt ad infernum. Słuchay Apostołá
Jákobá: *Quid proderit Fratres mei si fidem quis* Jac. c. 2.
*dicat se habere, opera autem non habeat, nunquid
poterit fides salvare eum?* Ná coż się wam
zda Brácia moi, mowi kto, że ma wiárę,
uczynkow záś nie ma, iżaliż go wiárá zbá-
wić może? ktore słowá Złotousty Doktor
explánuie: *Nunquid satis est ad vitam æter-* S. Chrisost.
nam in Filium credere? minimè non enim omnis, in Homi. 3. n. 10.
*qui dicit mihi Domine Domine intrabit in Re-
gnum Cælorum. Nam si in Patrem & Filium
& Spiritum Sanctum rectè credideris, non au-
tem rectè vixeris nulla tibi ad salutem utilitas.*
Iżaliż powiáda, dosyć iest do żywotá wie-
cznego! wierzyć w Syná Bożego? bynay-
mniey: nie káżdy bowiem, ktory mi mo-
wi Pánie Pánie wnidźie do Krolestwá Nie-
bieskie-

bieskiego; álbowiem ieżelibyś w Oycá y Syná y Duchá Swiętego dobrze wierzył, nie dobrze záś żył, nie iest ći pożyteczna do zbáwienia. Formuyże ztąd solucyą, niepotrzebną kwestyą záprzatáiący sobie głowę. Przyiąłeś ná siebie Szkáplerz, według Przywileiu Nayświętszey Pánny, spodźiewasz się nie zginąć wiecznie. *In quo quis moriens æternum non patietur incendium*, prawdá nie zginiesz: ieżeli żyć dobrze przy Szkáplerzu będźiesz. Z strony Nayświętszey Pánny Niebo ćię potka, z strony záś twoiey miárkuy się, ieżeli ná Niebo przy Protekcyi Nayświętszey Pánny robisz? masz znák zbáwienia pewnego ná sobie: *Ecce signum salutis*, że ći obiecuie pomoc swoią Instáncyą Nayświętsza Pánná do zbáwienia dusznego, ále żebyś też y ty wszelkiemi siłámi stárał
Ps. 46. się o zbáwienie, *Declina à malo & fac bonum*, chroń się złego, á czyń dobrze. Dálá ći rękę Nayświętsza MARYA, że nie zginiesz: *salus in periculis, fœdus pacis & pacti sempiterni.* Szkáplerz zdrowie w niebespieczeństwách, przymierze pokoiu, y wiecznych páktow; pámiętayże y ty o sobie, żebyś się nie pośliznął

śliznął w drodze wieczności szczęśliwey, żebyś dotrzymał páktow BOGU, ktoreś ná Chrzćie świętym uczynił, gdy ći mowiono: Jeżeli chcesz do żywotá wiecznego wniść, choway Przykazánia. A ták to *dubium* solwuiąc, ieszcze ći prawdę powiem z Augustynem Swiętym. Nie miey nádźieie w Szkáplerzu, że ćię zbáwi; ieżeli przy nim zá pomocą Nayświętszey Pánny, nie postárasz się o zbáwienie; ták o Szkáplerzu rozumiey, iák Augustyn o tobie: *Qui creavit te, sine te, non salvabit te, sine te.* Ktory ćię stworzył bez S. August: ćiebie, nie zbáwi ćię bez ćiebie. Ażebyś iednák uznał moc Szkáplerzá Swiętego, y nie omylną protekcyą MARYI, przywodzę ći iedne y drugą Historyą.

Kroniki Kármelitáńskie piszą o iednym w Pádwie Młodźiánie: ktory wolnego żyćia będąc w rozmáite rozpusty y kryminały zábrnął, ten nie dawno przyiąwszy ná się, y wpisáwszy się w Szkáplerz, pewnego dniá táka go tęsknicá wźięłá, że sam sobie zbrzydźiwszy, dla wielkośći grzechow umyślił się z desperácyi zábić. Więc dobywszy puinału, uderzył się w pierśi, odskoczył

czył od piersi puinał; drugi raz lepiey uderzy, nie może wniść w ćiáło, trzeći raz ieszcze lepiey pchnie, ow puinał hártowno ostry, zwinął się iák ołowiány, dopiero uznáiąc wielką moc Szkáplerzá, y Protekcyą Nayświętszey Pánny, pobieżał do Klasztoru Kármelitáńskiego, y tám spowiedź z wielką skruchą y płáczem uczyniwszy, odtąd złe życie porzućił.

We Flándryi dawnieyszemi czásy w obleżeniu Miástá Bredánu, Zołnierz niektory w Szarzy Chorąstwá będąc, wpisał się w Szkáplerz, y z nabożeństwem nośił go ná sobie. Przy áttákowániu Miástá, gdy gęsto z dźiał nieprzyiaćiele bili; widźi, że nieuchronna kulá leći prosto do niego, iuż ná śmierć swoię pátrzy. Aż oto cud wielki, że owá ognistá kulá wielkim impetem záwiedźiona, pada przed niego, y owey mocy, ktoraby nie iednego zá nim stoiacego zábiłá, pozbywa, dopiero poznał, że to łáská Nayświętszey Pánny Szkáplerzem go zásłoniłá, pada ná twarz, y cáłuiąc ziemię, dźiękuie zá wielką protekcyą Nayświętszey Pánnie. Przyznał to pod jurámentem ná spowie-

spowiédźi, że byłem ná ten czás w grzechu śmiertelnym, iákom powiáda widźiał bliską śmierć od owey kuli, westchnąwszy do Nayświętszey Pánny o rátunek, ábym w grzechu nie umierał. Y ták záraz moc swoię kulá zgubiłá. Tyśiącznych nie wspominam Historyi, boby mi tá máła Kśiążeczká nie wystárczyłá, ále niechay ćię záchęcą millionowe y więcey niż millionowe łáski Nayświętszey Pánny Szkáplerzney, o ktorych czytáiąc, pełne *volumina*, pełne rożnych Authorow Xięgi, y słysząc ná Kazániach żárliwych o Honor MARYI Káznodźieiow, heroicznego dodádzą ći sercá, ażebyś tę sukienkę Szkáplerzá świętego z wszelką obserwáncyą ná sobie nośił, z wielką uczćiwośćią onę konserwował, y w niey ná sąd Boży stánąwszy zá przyczyną MARYI, Niebu y BOGU się upodobał.

Ut placeas Domino, gratus summoq; Deorum,
Virgineo ornatu sis cupiasq; tegi.

Chceszli bydź wdźięcznym BOGU odźiey duszę swoię,
Szátą Nayświętszey Pánny; przyimij rádę moię.

KLEYNOT SIODMY

Ná Szkáplerzu Nayświętßey Pánny Indulgencyámi od Oycá Swiętego Páwłá Piątego bogáto ozdobiony.

DOsyć przez się dostátni spuściłá nam Nayświętsza Pánná ná ręce B. Szymoná Stokcyuszá z Niebá Prezent, Sukienkę Szkáplerzá świętego o ktorey wyżey czytáiąc, nie iednego tá godowa y godna szátá rozweseliłá serce; będąc bowiem pięknie ubrány, wstydźić się nie będźie do Nay-godnieyszego y naypięknieyszego, *Speciosus forma præ filijs hominum*, przystępowáć
Psal. 44. Páná, *ut pulcher ad pulchrum vadam.* Káżdy tu nábywszy w tey Sukience dobrey prezency, nieboy się przymowki Ewángeliczney
Math. 22. u stołu Páńskiego: *Amice quomodo huc intrasti, non habens vestem nuptialem.* Przyiaćielu iákoś tu wszedł, nie máiąc godowey száty? bo się między nayprzednieyszych mieśćić będźie gośći: *Est testis, vestis quales intus estis.* Może sobie mowić do tey Sukienki między Dygnitarzámi záśiadszy, co mowił ieden Filozof ubogi, ná bánkiet záproszony, y nie-

Przy-

Koronki, Nieszporách, &c.) w Kośćiele, czyli w Káplicy, álbo *Oratorium* pomienionego Bráctwá, iák czás każe odpráwuiących się, álbo ná schadzkách y kongregácyách publicznych lub prywatnych tego Bráctwá Szkáplerzá świętego bywáli, ubogich y pielgrzymow ludzko przyimowáli, álbo ich potrzebom, czyli w niebeśpieczeństwie grzechu zostáiącym dopomogli, lub też im doczesną, álbo duchowną iáłmużnę dáli, pokoy między bráćią, czyli innemi zgodę czynili, ábo stáráli się błądzących w Wierze ś. ná prawdźiwą drogę náprowádźić, nieumieiących Przykazánia Bożego, y tych rzeczy, ktore należą do zbáwienia, náuczyli, álbo iákikolwiek pobożny miłośći bliźniego uczynek wypełnili; ile rázy z tych pomienionych cnot y dobrych uczynkow wykonáią; tyle rázy po sto dni Odpustu zyskuią. Y ktoż się nie zbogáći z Sukienki Nayświętszey Pánny w nayfortunieysze łask Boskich obfituiąc dostátki, w niewymowne fáworow Máryáńskich rozpływáiąc się grácye, może się zászczyćić prawdźiwiey, niżeli ow Eklezyástyká we wszystko ubogi Bogacz: *Dives sum* Apoc. 3. v. 17.
& locupletatus, & nullius egeo.

Do-

Dosyć bogátym iestem, nic nie potrzebuię,
Przy Szkáplerzu w fawory, łáski obfituię.

KLEYNOT OSMY,

Indulgencyámi od Naywyższych Stolice S. Apostolskiey Rzadcow Oycow Swiętych Papieżow, ná Szkáplerzu dostátnio ubogácony.

JEst to pewna, iż kogo świát w naywiększey widźi estymácyi, tego dostátnieyszemi prowiduie honorámi y nayprzednieyszemi wszelkich preeminencyi bogáci Kleynotámi. Sámá to konformuie sentymentem swoim Prawdá Przedwieczna: *Habenti dabitur, non habenti verò & hoc quod habet aufertur.* Kto ma, ieszcze mu dáno będźie, kto nie ma, y to co ma, odbierą. Ma się czym zászczyćić Sukienká Szkáplerzá Swiętego, iákiemi kondekorowána od Nayświętszey Pánny Przywileiámi, nayosobliwszemi łáskámi, y rzadkiemi u innych faworámi, iák naydroższemi uháftowána iest Kleynotámi; ieszcze więcey poleru, y Pánieńskiey ozdoby przydawáią tey kosztowney

Luc. 19.

wney száćie, y nieoszácowánemu Kleynotowi, z skárbu Kośćiołá Chrystusowego, Naywyżsi Pásterze Oycowie Swięći, bogácac Szkáplerz święty dostátniemi Odpustow upominkámi, áby tym bárdźiey okazáłośćią swoią, Páńska prezencya, y miła oczom ludzkim demonstrácya, sercá y áffektá ludzkie do záchęcenia siebie ánimowáli, á w łáscę Boskiey przez dostąpienie niżey wyrážonych Odpustow, Klientow Máryáńskich y kultorow Szkáplerzá świętego, żeby nádánemi od świętey Stolice Apostolskiey Indulgencyámi utwierdźili: ktorych to Odpustow *Compendium* znáyduię tákowe.

Naprzod tedy Leo Papież tego Imięnia Czwarty wszytkim Chrystusowym wiernym nádał, ktorzyby Kośćioły W.W. Oycow Karmelitow (ták rozumiey y o tych, gdźie są wprowádzone Bráctwá Szkáplerzá świętego) w te Swiętá, iáko to Národzenia Páńskiego, Wielkonocne, Swiętych Apostołow Piotrá y Páwłá, w Swiatki, w Wniebowźięćia, Národzenia, Zwiástowánia, y Oczyszczenia Nayświętszey Bogárodźice Pánny, Swiętego Michałá Archánioła, Wszy-

ſtkich Swiętych, w Dwoiáka Uroczyſtość Krzyżá Swiętego, Národzenie Swiętego Iáná Krzćićielá, Swiętych Fábiáná y Sebáſtyáná Męczennikow, w Wielki Piątek, y przez Oktawy pomienionych Swiąt, iáko też Tytulárnych Pátronow, Kośćiołow wſzyſtkich rzeczonego Zakonu, y w ktorych Bráctwo Szkáplerzá świętego ieſt introdukowáne, nabożnie wizytowáli, náwiedzáli y tám modlili ſię ná intencyą Oycá Swiętego, śiedm lat Odpuſtu y tyle Quádrágen doſtępuią.

Adryan śiodmy, Stefan Piąty, y Sergiuſz Trzeći, Ian Dźieśiąty, Ian Iedenaſty, Sergiuſz Czwarty, (ktorzy Zakon WW. Oycow Kármelitow konfirmowáli) wſzyſtkim w Chryſtuſie wiernym prawdźiwie pokutuiącym, ktorzyby z ſkruchą, y żalem ſerdecżnym grzechow ſwoich wyſpowiádáwſzy ſię, pomienione wyżey Kośćioły pobożnie y nabożnie náwiedzáli, w wyżey rzeczone Swiętá, álbo w te dni, álbo ich Oktawy Konfraternią Szkáplerzá świętego przyięli, trzećią część wſzyſtkich grzechow w Pánu reláxuią y odpuſzcżáią.

Klemens Trzeći, Alexánder wtory, Grzegorz

gorz V. y Grzegorz śiodmy, w pomienione Swiętá, tey łáſki y Odpuſtu, wizytuiacym Kośćioły Bráctwá Szkáplerzá S. udźielili.

Klemens czwarty, tymże Chryſtuſowym wiernym, ktorzy ſpecyfikowáne Kośćioły, cztery rázy w Rok wizytowáli, to ieſt by we cztery (iáko wyżey) Nayświętſzey Pánny Uroczyſtośći, trzydźieśći lat y tyleż Quádrágen pobożnie pozwolił.

W Generálnym Przywileiu Lucyuſzá Papieżá, tego Imięnia trzećiego, tenże Oćiec Swięty, tymże wizytuiącym pomienione Kośćioły, powſzechne grzechy odpuſzcza, oſobliwie urázy Rodźicow, y niedbálſtwá złamánych ślubow, (ieżeli iednák tákowy kontynuował obiecáne BOGU śluby) y źle nábyte rzeczy, oddał temu, ktorego ſą włáſne, ále nie tym Kośćiołom álbo Klaſztorom.

Innocencyuſz Czwarty, y Grzegorz Oſmy, tym, ktorzyby zmowili w pomienionych Kośćiołách, Paćierz y Pozdrowienie Anielſkie, zá żywych y umárłych, pozwolił czterdźieśći dni Odpuſtu.

Honoryuſz trzeći y Mikołay czwarty

O2 Rzym-

Rzymscy Biskupi wszytkim prawdźiwie pokutuiącym, w tychże Kośćiołách wszytkich grzechow odpusżczenie obiecáli.

Honoryusz czwarty wszystkim, ktorzyby prawdźiwie pokutuiąc y spowiádáiąc się, rzeczonego Zakonu y Bráctwá Szkáplerzá świętego Kośćioły náwiedzáiącym, czterdźieśći lat y tyleż quádrágen náznáczył, osobliwie gdy te Kośćioły náwiedzáliby w Swiętá te, to iest w Swięto Pátroná tego Kośćiołá, w Wielki Piątek, w Dwoiáką Uroczystość Krzyżá Swiętego, w Národzenie, Zwiástowánie, Oczysżczenie, y w Niebowźięćie Bogárodźicy Pánny MARYI.

Benedykt Iedenasty wszystkim pokutuiącym y spowiádáiącym się, ktorzyby trzy rázy w Post wielki, to iest w Poniedźiałek, środę, y Piątek, tákże w Swiętá Pátronow Kośćiołá, tychże WW. Oycow Kármelitow y w ktorych Bráctwo Szkáplerzá świętego znáyduie się, iáko też w káżdą sobotę ná część Nayświętszey Pánny, y w Niedźielę, te Kośćioły wizytowáli, czterdźieśći lat, y tyle Quádrágen y wszystkich grzechow siodmą część, odpusżczenie miłośćiwie reláxował. Ian

Jan Dwudźiesty wtory wszystkie Indulgencye y grzechow odpusżczenie, od Naywyższych Biskupow Rzymskich, Predecessorow swoich, Zakonowi Kármelitáńskiemu dánych, potwierdźił, y czterdźieśći lat y tyleż Quadrágen, z nádáney pokuty, wszytkim wiernym, osobliwie Bráći y Siostrom Szkáplerzá świętego, ktorzyby w Uroczystośći Nayświętszey PANNY Národzenia, Zwiástowánia, Oczysżczenia y w Niebowźięćia náwiedzáli pomienione Kośćioły łáskáwie pozwolił.

Urban szosty, Mikołay piąty, Sixtus czwarty, Klemens siodmy, y inni ostatnieyszego wieku Biskupi Rzymscy náwiedzáiącym rzeczone wyżey Kośćioły, y tám z skruchą y żalem grzechow swoich spowiádáiącymi się, pozwolili Indulgencye te, ktore stolice Rzymskie máią, ktore Odpusty Pius piąty konfirmował y ápprobował.

Nád to Grzegorz trzynasty Papież chćiał, áby tym Indulgencyi exemplárzem, ręką publicznego Pisárzá Apostolskiego, y Nayprzewielebnieyszego Oycá Generałá Kármelitáńskiego, podpisánym, dána byłá wsze-

wſzędźie wiárá, iákoby ſámym oryginálnym.

To też trzebá wiedźieć, iż rzeczone Indulgencye od rożnych Papieżow nádáne, máią ſię tym tylko ápplikowáć, ktorzyby Kośćioły W W. Oycow Kármelitow, álbo te, ktore máią Introdukowáne Bráctwo Szkáplerzá świętego náwiedzáli, y modlili ſię ná intencyą Oycow Swiętych Papieżow, to ieſt zá Kośćioł Swięty, y podwyżſzenie iego, zá wykorzenienie Herezyi, zá pokoy y zgodę Pánow Chrześćiáńſkich, ktore to wſzytkie Indulgencye, Páweł piąty Papież Naywyżſzy Biſkup, Roku Páńſkiego 1609. dopuśćił drukowáć w ſwoiey Kámerze Apoſtolſkiey, y one publikowáć.

Náſtępuią inne Indulgencye, áliás Odpuſty od Sixtuſá piątego Kármelitom Boſſym, *à conſequenter* Konfratrom Szkáplerzá świętego pozwolone, ktore też do innych wiernych Chryſtuſowych rozćiągáią ſię.

Ile rázy w dźień czwartkowy w Kośćiołách Kármelitáńſkich byłby kto, ná Mſzy świętey, ktora z wyſtáwieniem Nayświętſzego SAKRAMENTU, zwykłá bywáć, zyſkuie ſto dni Odpuſtu.

Kto-

Ktoby ná Kazániách, álbo ná czytániu słowá Bożego, ktore w wieczor y z ráná o godźinie piątey w tychże Kośćiołách bywáią, był przytomnym tyle rázy, drugie ſto dni Odpuſtu otrzymywa.

Ktoby do pomienionych Oycow Kármelitow Kośćiołow modlić ſię wſtąpił, tyle rázy dni pięćdźieśiąt Odpuſtu miewa.

Ktorzyby we Czwarki ſpowiádáli ſię, w Kośćiele Oycow Kármelitow Boſſych, y nabożnie Kommunią świętą przyimowáli, trzy látá y tyleż Quádrágen Odpuſtu zyſkuią.

Tym, ktorzy witáiąc ſię z kim w drodze czyli w domu, lub ná iákim mieyſcu ſwoim, czyli łáćińſkim ięzykiem pozdrawiáli ſię. *Laudetur IESVS Chriſtus.* Niechbędźie pochwalony JEZUS Chrystus, y tym, ktorzyby odpowiádáli Amen, álbo ná wieki wiekow Amen, pięćdźieśiąt dni Odpuſtu obádwá zyſkuią.

Ile rázy Imię Nayſłodſze JEZUSA wſpomniałby kto z uczćiwośćią, dwádźieśćiá y pięć dni, tákże ile kroć Imię nayukocháńſzey Mátki JEZUSOWEY MARYI wymowił z uczćiwośćią, dwádźieśćiá y pięć dni Odpuſtu otrzymuie.

Ieżeli

Ieżeli zaś byłby kto w Artykule śmierći, á wymowił JEZUS MARYA, wzywáiąc tych Naysłodszych Imion, álbo ieżeli nie może wymowić, przynaymniey sercem westchnąć, iáko miał zwyczay przed tym, ták wzywáć tych Swiętych Imion, tedy zupełnego grzechow swoich odpuszczenia dostępuie, choćiaszby mu nie przyszło wyspowiádáć się.

Notandum, tá Indulgencya, rożni się od támtey, iáko się wyżey, o wzywániu w Artykule śmierći Náysłodszego Imienia JEZUS námieniło, ponieważ tám do dostąpienia zupełnego Odpustu, należy w niebespieczeństwie śmierći będacemu, spowiádáć się y Kommunią świętą przyiąć, tu záś y bez Swiętych Sákrámentow, byleby miał przedtym zwyczay, nabożnie wzywáć Naysłodszych Imion IEZUS, MARYA, y przynaymniey sercem westchnał, dostępuie zupełnego Odpustu.

Ile rázy Litánią do Naysłodszego Imienia IEZUS, niżey położoną kto zmowi, trzystá dni Odpustu ma.

Ile rázy Litánią Nayświętszey Pánny, tákże ni-

że niżey położoną odpráwi, dwieśćie dni Odpustu odbiera.

Te specyfikowáne Indulgencye, są *in Bulla Sixti Quinti*, WW. Oycom Kármelitom Bossym dáney, ktora się záczyna od tych słow: *Reddituri &c.* Roku Páńskiego 1587. Pánowánia Roku trzećiego. Ktore Indulgencye nie nárusżone od innych Nástepcow Oycow Swiętych zostáią, y owszem od Klemensá osmego y Páwłá piątego Nayważszych Biskupow ápprobowáne; ponieważ ták ie obwárował Syxtus piąty, y wiecznym Dekretem umocnił, że ich żaden z Oycow Swiętych Papieżow nie może rewokowáć, suspendowáć, ográniczáć, álbo derogowáć, ktorego Dekretu *Series* táka *in Bulla*: *Decernentes præsentes Literas nullô unquam tempore, per quascunq; alias Literas Apostolicas revocari, suspendi, aut limitari seu illis derogari posse. Et si de illis aliquando derogari, aut suspendi vel revocari aut limitari contigerit, in genere vel in specie, statim in pristinum & eum in quo, ante præmissa erant statum restitutas, repositas & plenarie redintegratas esse* Bulla Sixti V. Anno 1587.

& censeri debere, revocationibus, suspensionibus, limitationibus, derogationibus, aut alijs in contrarium facientibus quibuscunq; non obstantibus.

Opuszczam inne, iák generálne ták y pártykulárne Bráctwá Szkáplerzá świętego, od rożnych bliższego wieku Oycow S. nádáne (dla szczupłośći mieyscá) Indulgencye, ktore iáko łáskámi Boskiemi z Skárbu Chrystusowego nápełnione, ták z nieskonczonych niewinney Męki JEZUSOWEY, z nieográniczonych Nayświętszey MARYI MATKI Syná Bożego, z wielkich, Tryumfuiącego Kośćiołá Swiętych Páńskich zasług, nieoszácowáne ná Sukience Nayświętszey Pánny Szkáplerzá S. w naydroższych Kleynotách świecą się, y tym bárdźiey w swoiey ozdobie iáśnieią, im więcey prawdźiwych Imięnia Máryáńskiego Kultorow y Bráctwá Szkáplerzá S. klientow znáyduią.

S. Izid: L. 16. C. 12. Wspomina S. Izydor że w sámych tylko Indyách osobliwa znáyduie się perłá, ktora rożne w sobie reprezentuie kolory, nie dosyć ná tym że przez się iest ozdobna, ále ognistego náwet kárbunkułu, prawdźiwa w sobie zámyka iásność, oprocz tego świętna ámetystu

tystu

tystu połyskuie się Purpura, álbo y śliczna Smárágdowa wydáie z siebie źieloność. *Opalus distinctus diversarum colore gemmarum. Est enim in eo carbunculi tenuior ignis, amethysti fulgens purpura, Smaragdi nitens viriditas.* Záczym dla ták wysokich Prerogátyw, pomienioney Perle, dowćipny *Lucarius* tákowa zápisał Epigráphe. *Et nitor & color pretiosissimarum.* Y iásność y kolor z naydroższych. Mund: Sym. L. 12. C. 26 Lemma. Aleć kosztownieysze, dáleko Nayśw: Pánny Szkáplerzá świętego Szátá, zámyka w sobie prerogátywy, ktorych Bogárodźicá PANNA z Niebieskiego ná przyozdobienie, Teyże zbáwienney Sukienki dobyłá Skárbu, áby ná wszystek świát *pretiosos beatitudinis Thesauros*, wysokie á te rozmáite łáski Bożey y Iegoż błogosłáwieństwá z siebie wydawáłá bogáctwá. O czym rzetelniey w tym punkćie uczony Sylveirá *(Carmelitanis dat Sanctissima Virgo Sacrum Scapulare, ut protectionem & favorem gratiam, ac auxilia quæ à Filio Suo IESV eis impetrabat manifestaret ac exteriùs exornando in omnium oculos produceret.* S ylveira. Dla tego (powiáda) Kármelitom rozumiey y Konfratrom) Nayświętsza Pán-

ná dáłá Szkáplerz święty, áby protekcyą swoię, y fáwory, łáskę y pomoc ktore u Syná Swego JEZUSA im uprośiłá, iáwnie okázáłá y w szátę Szkáplerzá powierzchownie ustroionych, wszytkich oczom prezentowáłá y zászczyćiłá. Wezmiećieſz tedy ná uwagę Duchowney reflexyi tę ták kosztowną y bogátą Szátę Szkáplerzá św: á uznaćie, że wszytkie by nay wyższe świátá tego przeważy *pretia*, z sámymi Niebá skárbámi. *Simile eſt Regnum Cœlorum theſauro*, álbo naykosztownieysza u Máteuszá S. ználeźioną Perłą w ekwał y párágon idźie.

Omne procul pretium terræ! procul eſte valores,
Sola DEI Matris, pondera veſtis habet.
Precz z złotą swoią ceną, niech świát ustępuie
Droższa nam się MARYI Szátá pokázuie.

KLEYNOT DZIEWIĄTY

Koronka Szkáplerzá Swietego ad Normam Rozáńcá de novo reſtaurowána iáśnieiacy.

Piesn Przed záczęćiem Koronki.

Bądź pozdrowioná Pánienko MARYA,
Ciebie wzywáią wszyscy grzeszni y ia,
Boś

Boś Ty iest Mátka Synowi Bożemu,
A ztąd poćiechą káżdemu grzesznemu.
Do Ciebie PANNO, my grzeszni wołamy,
Łzy wylewáiąc serdecznie wzdychamy,
Rátuy nas rátuy, w tym nászym frásunku
Niechay doznamy Twoiego rátunku.
Bo nieprzyiaćiel, ná to się usádźił,
By sługi twoie z Oyczyzny wygłádźił.
Przyczyń się PANNO, á Twoią obroną,
Pokaż łáskę swą nád Polską Koroną.
Polská Koroná srodze utrapiona,
Niechay nie będźie nigdy wypuszczona,
Z Twoiey opieki Przezacney przyczyny
Syn Twoy Kochány niech odpuśći winy.
Grzechy to násze słusznie zásłużyły,
Plagę ták wielką ná się powabiły.
Niechże iuż koniec tego utrapienia
Będźie o PANNO záżyi użalenia.
Niech nam ná pomoc przybędą Posłowie,
Ku nam przychylni Swięći Aniołowie,
Niech nas iuż doydźie szczęśliwa nowiná
Maćie iuż pokoy od Moiego SYNA.
A my Cię zá to z Twym Synem społecznie,
Będźiem wychwaláć, ná wiek wiekw wiecznie. Amen.

W Imię

W Imię Oycá ✠ y Syná ✠ y Duchá Swiętego ✠ Amen.

RAcz przyiść Duchu Swięty, á Sercá wiernych Twoich rácz nápełnić, y w nich ogień miłośći swey rácz zápalić, ktoryś roznośćią Językow zgromádźił narody wszytkie do iednośći wiáry, Amen.

Táiemnicá Pierwsza

PANA IEZUSOWA.

W ktorey rozpámiętywamy wylana Krew przy Obrzezániu Páná IEZUSOWYM.

Tu mowic Pierwsze Oycze nász, &c. po skończeniu záś

MODLITWA.

O Pánie IEZU Chryste przez Twoię boleść, ktoraś miał przy Obrzezániu, odetniy w nas kochánia złe, y námiętnośći, Amen.

Táiemnicá Pierwsza

Nayświętszey PANNY.

W ktorey rozpámiętywamy Rádość Nayświętszey Pánny MARYI, gdy Syná Bożego w żywoćie swym poczęłá.

HYMN.

HYMN.

Nayświętsza Mátko, w nieźmiernych rádośćiách
Gdyś BOGA w czystych poczęłá wnętrznośćiách,
Day prośim począć szczęśliwe godźiny
Z Twoiey przyczyny.

Tu mowić dźieśięć Zdrowáś Márya y Chwałá Oycu.

MODLITWA.

O Pánno nayczystsza y Mátko Boża Nayświętsza MARYA, prośiemy Cię przez onę niewymowna rádość Twoię, ktoraś miáłá, kiedyś Syná Bożego poczęłá, przyczyń się zá námi, áby Pan nász IEZUS Chrystus, przez swoie bolesne y niewymowne obrzezánie, raczył nas oczyśćić od grzechu pychy, á przyozdobić cnotą pokory, y umocnić Dárem Duchá Swiętego Boiáźni Pánskiey, Amen.

Táiemnicá Druga P. IEZUSA.

W ktorey rozpámiętywamy Pot krwáwy w Ogroycu Páná IEZUSA.

Tu mowić Oycze nász, &c.

MODLITWA.

O Pánie IEZU Chryste prośiemy Cię przez Twoy krwáwy pot w Ogroycu wylany, Day,

day, áby to rozpámiętywánie Męki Twoiey, było źrodło obfitych łez wylánia, Amen.

Táiemnicá Druga Nayśw: Pánny.

W ktorey rozpámiętywamy Rádość Pánny MARYI, gdy Elzbietę Swięta náwiedzáłá.

H Y M N.

Gdyś náwiedzáłá Dom Swiętey Elzbiety,
Náwiedzáiąca wniosłáś Pokoy święty,
Náwiedz z Pokoiem prośim y z Obroną
Polskę strapioną.

Tu mowię dźieśięć Zdrowáś Márya y Chwałá Oycu.

MODLITWA.

O Pánno ze wszech naypokornieysza y Mátko Boża naygodnieysza, prośięmy Cię przez onę niewymowną rádość Twoię, ktoraś miáłá, gdyś Elzbietę Swięta náwiedzáłá, przyczyń śię zá námi grzesznemi do Syná swego naymilszego, áby przez krwáwy pot w Ogroycu wylány, ráczył nas oczyśćić od grzechu łákomstwá, á przyozdobić cnotą świętego ubostwá, umocnić Dárem Duchá Swiętego pobożnośći, Amen.

Táie-

Táiemnicá Trzećia P. JEZUSA.

W ktorey rozpámiętywamy ubiczowánie Páná IEZUSA. Tu mowić Oycze nász.

MODLITWA.

O Pánie IEZU Chryste Synu BOGA żywego, przez okrutne y srogie Ciáłá Twego Nayświętszego biczowánie, day nam w nlnieyszym żywoćie zá grzechy násze, Oycowskie Twoie karánie, y popráwę żywotá nászego, A.

Táiemnicá Trzećia Nayś: Pánny.

W ktorey rozpámiętywamy Rádość Nayświętszey Pánny przy porodzeniu Syná Boskiego.

H Y M N.

Dla poćiech Mátko z Národzenia Syná,
Prośim niech Twoiá spráwi to przyczyná,
By śię rodźiło Synow dobrych wiele,
W Swiętym Kośćiele.

Tu mowic dźieśięć Zdrowáś Márya y Chwałá Oycu.

MODLITWA.

O Pánno Nayczystsza, Mátko Bożá naygodnieysza, prośiemy Cię przez onę niewymowną Rádość Twoię, ktoraś miáłá, gdyś

Syná

Syná Bożego porodźiłá, przyczyń śię zá námi grzeſznemi, áby Iego okrutne biczowánie, raczyło nas oczyśćić od grzechu nieczystośći, y przyozdobić Cnotą świętey czystośći, y umocnić Dárem Duchá Swiętego wstrzemięźliwośći, Amen.

Táiemnicá Czwarta P. IEZUSA.

W ktorey rozpámietywamy Cierniem ukoronowánie Páná IEZVSA.

Tu mowić Oycze náſz, &c.

MODLITWA.

O Pánie JEZU Chryſte Synu Boga żywego, prośiemy Cię przez okrutne ná Głowę Twoię korony ćierniowey przyćiśnienie, wpoy w ſercá náſze ustáwiczne męki Twoiey rozmyślánie, Amen.

Táiemnicá Czwarta Nayświ: Pánny.

W ktorey rozpámiętywamy Rádość, ktora miáłá ná ten czás, gdy Swięći Trzey Krolowie dáry Synowi Iey ofiárowáli.

HYMN.

Gdyś zgodne Sercá Trzech Krolow widźiáłá
Dáiących Dáry z tegoś rádość miáłá,
Niechay tá rádość ſpráwi zgodę w Pánach
Y w Chrześćiánách.

Tu mowić dźieśięć Zdrowáś Márya, y Chwała Oycu.

MODLITWA.

O Pánno Nayczyſtſza y Mátko Boża Nayświętſza, prośiemy Cię przez onę niewymowną Rádość Twoię, ktoraś miáła, gdy śię Swięći Trzey Krolowie Synowi Twemu kłániáli, y Dáry mu ofiárowáli; przyczyń śię zá námi, áby przez boleſne Iego koronowánie raczył nas oczyśćić od grzechu zazdrośći, obdárzyć Cnotą łáſkáwośći, y umocnić Dárem Duchá Swiętego umieiętnośći, Amen.

Táiemnicá Piąta P. IEZUSA.

W ktorey rozpámiętywamy Obnáżenie z ſzat Zbáwićielá náſzego Páná IEZVSA Chryſtuſá. Tu mowić Oycze náſz, &c.

MODLITWA.

O Pánie IEZU Chryſte Synu Boga żywego, przez one wstydliwe y boleſne z ſzat twych obnáżenie, gdyś do Krzyżá miał bydź okrutnie przybity, day nam grzeſznym złe námiętno-

tnośći wyzuć y ſzátę miłośći rzeczy źiemſkich złożyć, ábyśmy śię ſwey woli włáſney záprzeli, Amen.

Táiemnicá Piąta Nayśw: Pánny.

W ktorey uważamy Rádość Pánny MARYI, ktora miáłá, gdy Syná ſwego w Kośćiele ználáзłá.

H Y M N.

Z Ználezionego Syná ućieſzona,
Prośiemy Mátko, niech ma opuſzczona
Mátká Kośćioł náſz rádość á ſzczepionych
Synow wroconych.

Tu mowic dźieśieć Zdrowáś Márya y Chwałá Oycu.

MODLITWA.

O Pánno Nayłáſkáwſza y Mátko Boża Nayczyſtſza wybrána, prośiemy ćię przez onę niewymowną rádość Twoię, ktoraś miáłá ználáźſzy Syná Twego w Kośćiele między Doktorámi, przyczyń śię, áby przez ſromotne z ſzat Iego obnáżenie, raczył nas oczyśćić od grzechu obżárſtwá, á przyozdobić cnotą wſtrzemięźliwośći, y dárem Duchá Swiętego Prawdy, Amen.

Táie-

Táiemnicá Szoſta P. IEZUSA.

W ktorey rozpámiętywamy przybićie ná krzyż P. IEZVSA. Tu mowić Oycze náß, &c.

MODLITWA.

O Pánie IEZU Chryſte Synu Boga żywego, Odkupićielu świátá, przez ſrogie Ciáłá Twego Przenayświętſzego przybićie, przybij miłośćią ſwoią ſercá náſze, ábyśmy Cię poſpołu z Duſzą ſerdecznie kocháli, Amen.

Táiemnicá Szoſta Nayśw: Pánny.

W ktorey uważamy Rádość Nayświętſzey Pánny, ktora miáłá przy Zmartwychwſtániu Páná IEZVSA.

H Y M N.

Przez tę poćiechę, ktorą w Zmartwychwſtánie
Synowſkie miáłáś; prośim o zjednánie;
Aby grzeſznicy w złośćiach zákámiáli
Z grzechu powſtáli.

Tu mowić Dźieśieć Zdrowáś Márya, y ná końcu Chwałá Oycu, &c.

MODLITWA.

O Pánno Nayłáſkáwſza, Mátko Boża Nayśláche-

ślachetnieyſza, prośiemy Cię przez onę niewymowną Rádość, ktoraś miáłá, gdyś Syná ſwego Zmartwychwſtáłego widźiáłá, przyczyń ſię zá námi grzeſznemi, áby przez Iego okrutne krzyżowánie, byliśmy oczyſzczeni od grzechu gniewu, á przyozdobieni Dárem Duchá Swiętego ſtáteczności, Amen.

Táiemnicá Siodma P. IEZUSA.

W ktorey rozpámiętywámy włocznią przebićie Nayświętſzego Boku Páná IEZVSA.

Tu mowić Oyćze náß, &c.

MODLITWA.

O Pánie IEZU Chryſte, Synu BOGA żywego, przez przebodzenie Boku y Sercá Twego Przenayświętſzego, day ſercom náſzym uſtáwiczne y gorące Ciebie śię zámiłowánie, Amē.

Táiemnicá Siodma Nayśw: Pánny.

W ktorey uważamy Rádość, ktora miáłá Pánná Przenayświętßa przy ſwoim Wniebowźięćiu.

HYMN.

Krolowa Polſka gdyś iuż z BOGIEM w Niebie
Weś

Weś nas prośiemy, ſług twoich do ſiebie,
Niech z Tobą Pani ſtániem po prawicy
My służebnicy.
A my Cię zá to Pánno nád Pánnámi,
Wychwaláć będźiem ſercem y uſtámi,
Z Oycem y z Synem y z Duchem ſpołecznie
Ná wieki wiecznie.

Tu mowić Dźieśiec Zdrowáś Márya, y ná końcu Chwałá Oycu, &c.

MODLITWA.

O Pánno Nayświętſza, Mátko Naypokornieyſza, prośiemy Cię przez onę Rádość Twoię, ktorąś miáłá, gdyś do Niebá z Duſzą y z Ciáłem wźięta byłá, przyczyń śię zá námi grzeſznemi do Syná Twego, áby przez ſwoie boleſne y okrutne Boku ſwego otworzenie raczył nas oczyśćić od grzechu leniſtwa, á dáć Cnotę Nabożeńſtwá, y umocnić Dárem Duchá Swiętego madrości, Amen.

Chwałá bądź BOGU w Troycy Iedynemu,
Oycu, Synowi, Duchowi Swiętemu,
Temu, ktory ieſt w Perſonach Troiáki,
W Boſtwie Iednáki.
Y Mátce Iego bez grzechu poczętey,
Pánience Swiętey.

Tu mowić Wierzę w Bogá Oycá, &c.

OFIAROWANIE KORONKI.

RAcz przyiać Pánie, tę Koronkę Swiętą,
Ktoryś oświádczył miłość niepoiętą.
Otoć zá grzechy ſwe ofiáruiemy,
Zá Kośćioł Swięty, y pokoy dáiemy,
Zá Heretykow też wykorzenienie,
Zá Bráćią, Siostry, y nas przewinienie,
By przez poważną Mátki Twey przyczynę,
Odpuśćiłeś nam grzechow náſzych winę.

Litánia o Nayświętſzey Pánnie, iáko niżey.

HYMN po KORONCE.

O Mátko ukochána, Dźiewico wybrána,
Od wiekow przeźrána, MARYA modl ſię
dźiś zá námi, Márya modl ſię, &c.
Ciebie nád Seráfiny, bez zmázy Ewiny,
Chćiał mieć BOG Iedyny, Marya modl ſię &c.
Ciebie przy niewinnośći, Pánnę przy płodnośći,
Obrał Syn wiecznośći, Márya modl ſię dźiś zá.
Grzeſznych Orędowniczko, Niebieſka Dźiedźiczko,
Łaſk Boſkich Skárbniczko, Márya, &c.
Stworcęś ſwego nośiłá, Bez bolu powiłá,
Nas ſmutku zbáwiłá, Márya modl ſię &c.

Uproś

Uproś z grzechow powſtánie, Łáſki pozyſkánie,
Zdrowe pomieſzkánie, Márya modl ſię, &c.
Bądź przy ſądźie Obroną, Szkáplerzá zasłoną,
Nam w Niebie Koroną, Márya modl ſię, &c.

P I E S N

Po Koronce Szkáplerzá S. ſpiewána w Kośćiele Strawczyńſkim.

TY, ktoraś pięknie dni ſwoie ſkończyłá,
Y w Páleſtynie ſzczęśliwie záſnęłá,
Day dobrze ſkonáć bez grzechu poczęta
Pánienko Swięta,
A kiedy przyidźie oſtátnia godźiná,
Uproś nam łáſkę u ſwoiego Syná,
Y żal zá grzechy bez grzechu poczęta
Pánienko Swięta.
Kiedy nam ięzyk śmiertelność ſkrępuie,
Y myśli náſze rozum rozwięzuie,
Uproś nam ſkruchę bez grzechu poczęta
Pánienko Swięta.
Twoy Syn, á BOG náſz był przy ześćiu Twoim,
Gdy będźiem konáć, Swiętym Ciáłem ſwoim
Niech nas pośili, bez grzechu poczęta
Pánienko Swięta.

R

Tobie dwánaśćie Kápłánow służyli,
Prośiemy żeby y ći z Tobą byli
Przy nászey śmierći, bez grzechu poczęta
Pánienko Swięta.
Jozef Pánieństwu Twemu poślubiony,
Ty z iedney, á on tákże z drugiey strony,
Niech przy nas będźie, bez grzechu poczęta
Pánienko Swięta.
Ziemi śmiertelne ćiáło leguiemy,
W godźinę śmierći duszę oddáiemy
Do ręku Twoich, bez grzechu poczęta
Pánienko Swięta.
Ciebie do Niebá z Tryumfem Duchowie
Záprowádźili, wespoł Aniołowie,
Nam też dopomoż, bez grzechu poczęta
Pánienko Swięta.
Szczęśliwaś, ktorey, Pánieńskiego Ciáłá,
Okrutna śię śmierć dotykáć nie śmiáłá,
Broń nagłey śmierći, bez grzechu poczęta
Pánienko Swięta.
Przez boleść Twoię, ktoraś w on czás miáłá,
Gdy Syn Twoy konał, Tyś pod Krzyżem stałá,
Uproś dobrą śmierć, bez grzechu poczęta
Pánienko Swięta.
Aże przy Tobie dáno Ray Łotrowi,

Zá Twą przyczyną, y mnie grzesznikowi
Niech Niebo dádzą, bez grzechu poczęta
Pánienko Swięta.
Szczęśliwyś Łotrze, że z litośći swoiey
JEZUS z MARYĄ był przy śmierći Twoiey
Uproś lekką śmierć, bez grzechu poczęta
Pánienko Swięta.
A ći, ktorzy iuż dni swoie skończyli,
Y ten strásliwy termin odpráwili,
Niech máią pokoy, bez grzechu poczęta
Pánienko Swiętá.

KLEYNOT DZIESIĄTY,

Litánią y inszym Nabożeństwem ku Nayświ: Pánnie nieoszácowány.

KYrie eleyson, Chryste eleyson, Kyrie eleyson.
Chryste usłysz nas. Chryste wysłuchay nas.
Oycze z Niebá BOZE, Zmiłuy śię nád námi.
Synu Odkupićielu świátá BOZE, Zmiłuy śię.
Duchu Swięty BOZE, Zmiłuy śię nád námi.
Swięta TROYCO Iedyny BOZE, Zmiłuy śię.
Swięta MARYA, modl śię zá námi.
Swięta Boża Rodźićielko, modl śię zá námi.

Swięta Pánno nád Pánnámi, modl ſię zá námi.
Mátko Chryſtuſowá, modl ſię zá námi.
Mátko łáſki Bożey, modl ſię zá námi.
Mátko nayczyſtſza, modl ſię zá námi.
Mátko nayślicznieyſza, modl ſię zá námi.
Mátko niepokalána, modl ſię zá námi.
Mátko nienáruſzona, modl ſię zá námi.
Mátko ukochána, modl ſię zá námi.
Mátko przedźiwna, modl ſię zá námi.
Mátko Stworzyćielá, modl ſię zá námi.
Mátko Odkupićielá, modl ſię zá námi.
Pánno nayroſtropnieyſza, modl ſię zá námi.
Pánno czći godna, modl ſię zá námi.
Pánno wsławiona, modl ſię zá námi.
Pánno można, modl ſię zá námi.
Pánno łáſkáwa, modl ſię zá námi.
Pánno wierna, modl ſię zá námi.
Zwierćiádło ſpráwiedliwośći, modl ſię zá námi.
Stolico mądrośći, modl ſię zá námi.
Przyczyno náſzey rádośći, modl ſię zá námi.
Naczynie Duchowne, modl ſię zá námi.
Naczynie czći godne, modl ſię zá námi.
Naczynie dźiwnego Nabożeńſtwá, modl ſię zá.
Rożo Duchowna, modl ſię zá námi.
Wieżo Dawidowa, modl ſię zá námi.

Wie-

Wieżo z kośći słoniowey, modl ſię zá námi.
Domie złoty, modl ſię zá námi.
Arko przymierza, modl ſię zá námi.
Forto Niebieſka, modl ſię zá námi.
Gwiazdo záránna, modl ſię zá námi.
Uzdrowienie chorych, modl ſię zá námi.
Ućieczko grzeſznych, modl ſię zá námi.
Poćieſzyćielko utrapionych, modl ſię zá námi.
Wſpomożenie Wiernych, modl ſię zá námi.
Krołowa Anielſka, modl ſię zá námi.
Krolowa Pátryárchow, modl ſię zá námi.
Krolowa Prorokow, modl ſię zá námi.
Krolowa Apoſtołow, modl ſię zá námi.
Krolowa Męczennikow, modl ſię zá námi.
Krolowa Wyznáwcow, modl ſię zá námi.
Krolowa Pánieńſka, modl ſię zá námi.
Krolowa Wſzytkich Swiętych, modl ſię zá n.
Krolowa Korony Polſkiey, modl ſię zá námi.
Orędowniczko Szkáplerzá Swiętego, modl ſię.
Orędowniczko náſzá, modl ſię zá námi.
Báránku Boży, ktory gładźiſz grzechy świátá,
Przepuść nam Pánie.
Báránku Boży, ktory gładźiſz grzechy świátá,
Wysłuchay nas Pánie.
Báránku Boży, ktory gładźiſz grzechy świátá,
Zmiłuy ſię nád námi.

Chryſte uſłyſz nas. Chryſte wysłuchay nas. Kyrie eleyſon, Chryſte eleyſon, Kyrie eleyſon, *Oycze náß, &c. Zdrowáś Márya, &c.*

ANTYFONA.

POd Twoię Obronę ućiekámy ſię Swięta Boża Rodźićielko, náſzemi prośbámi nie rácz gárdźić w potrzebách náſzych, ále od wſzelákich przygod, rácz nas záwſze wybawiáć, PANNO Chwalebna y Błogosłáwiona, Páni náſzá, Orędowniczko náſzá, Pośredniczko náſzá, z Synem Twoim nas poiednay, Synowi Twoiemu nas zálecay, Twoiemu Synowi nas oddaway.

℣. Modl ſię zá námi Swięta Bogárodźico,
℟. Abyśmy ſię ſtáli godnemi obietnic Páná Chryſtuſowych.

Modlmy ſię.

BOZE, ktory Naybłosłáwieńſzey záwſze Pánny y Mátki Twoiey MARYI, oſobliwym Tytułem Kármelu Zakon ozdobiłeś; użycz miłośćiwie, ábyśmy, ktorzy wſpomnienie Iego Uroczyſtośćią obchodźiemy, Szkáplerzá Swiętego obroną uzbroioni, do wiecznego wesela przyść záſłużyli. Ktory żyieſz y kroluieſz z BOGIEM Oycem y z Duchem S. ſpołecznie ná wieki wiekow. Amen.

MODLITWA

Do Nayświętßey Pánny MARYI y Pátronki Zakonu Kármelitánſkiego.

PRoſzę Cię o Naychwalebnieyſza, Błogosłáwiona Pánno MARYA, Mátko Zbáwićielá náſzego przez ſiedmiorákie wylanie Krwie Iego, y przez one ſiedm Rádośći Twoich, przyczyń ſię zá mną weſpoł ze wſzyſtkiemi Swiętemi Zakonu tego, áby Syn Twoy Naymilſzy JEZUS Chryſtus, raczył mi bydź y tym wſzytkim, zá ktorych ia tę Koronkę odpráwiłem miłośćiw: ták, iż o cokolwiek go prośić będźiemy, záwſze od niego wysłucháni bydź mogli, y to otrzymáli, żebyśmy żyiac zá pomocą Iego, we wſzelákich pobożnych cnotách ſkończyć, tákże w łáſce Iego mogli; y po śmierći ná Twarz Iego weſpoł z drugiemi w Wierze Kátolickiey zmárłemi pátrza-

pátrzáli. Ktory żyieſz y kroluieſz ná wieki wiekow. Amen.

Modlitwá Swiętego Grzegorzá Názyánſkiego, Doktorá Kośćielnego, z Greckich wierſzow ná Polſkie przełożona.

WItáy Pánienko wſzelką łáſką nápełniona,
Bogárodźico Pánno, BOGU ulubiona,
Sliczność/ią Twą iáśnieieſz Pánno nád Pánnámi,
Wywyżſzona nád Niebá, władaſz Aniołámi,
Wielmożna Páni świátá, koſztowny kleynoćie,
Utrapionych poćiecho iedyna w kłopoćie.
Niech zna przyiaźn y łáſkę kto ſię do obrony
Twey uda, á ia przez ćię niech będę zbáwiony.

Modlitwá do Nayświętſzey Pánny, z rozmáitych Doktorow SS. złozona.

NIebieſka Perło, Morze MARYA miłośći,
Wonna Rożo z Lilią Pánieńſkiey czyſtośći.
O roſkoſny Ogrodźie BOGA Wſzechmocnego,
Pełen Kwiećia y pełen Owocu Rayſkiego.
Tyś przedni cel zamysłow Przedwieczney Mądrośći,

Y niepoięte dźieło Boſkiey Wſzechmocnośći.
Tyś Pánno w żywoćie Twym BOGA przyodźiáłá
Ze Krwie Pánieńſkiey ſzátą śmiertelnego ćiáłá,
Kochánie Troyce Swiętey, Skárbnico mądrośći:
Weſele ludźi ſmutnych, Anielſka rádośći.
Ty, ktora Anná Swięta, bez zmázy poczęłá,
Spraw by mię Boſka ręká, do łáſki przyięłá, Am.

MODLITWA.

DO NAYSWIĘTSZEY PANNY, Swiętego Dámáſcená Doktorá Kośćielnego, ná Polſki ięzyk przełożona.

NIepokálána Mátko, ſámá Stworzyćielá godna, Niebo żywe, z ktorego Słońce ſpráwiedliwośći wyniknęło. Perłowa Máćico morzá świátá tego, ktoraś Niebieſkim ſpoſobem z świátłośći Boſkiey w Zywoćie poczęłá, y porodźiłá nieoſzácowána Perłę CHRYSTUSA! O Corko Joáchymá y Anny nád Aniołámi pánuiąca. O Naypięknieyſza y Nayſłodſza Corko! O Lilio między ćierniem, z Nayſzláchetnieyſzey y przewyborney krwie Dawidowey zrodzona! O Roża z ćiernia Zydowſkiego narodu

rodu pochodząca y Boską wonnośćią wszystek świat napełniáiąca! O Corko Adámá y Mátko BOGA! O Nayświętsza Corko Joáchymá y Anny, ktoraś byłá skryta przed Księstwy y Mocárstwy piekielnemi, y ognistemi postrzałámi czártá złośliwego, ktoraś w pokoiu Duchá przemięszkiwáłá y niepokálána záchowána zostáłáś się Oblubienicą BOGA. O Corko Náyświątobliwsza, strászna rebellizántom Boskim! O BOGU miła Corko! z zacnośći Rodzicow, ktorą wszystkie narody, iákoś sámá prawdźiwie przepowiedźiáłá, błogosłáwią! O Corko BOGA Godna! sliczności nátury ludzkiey, pierwszey Mátki Ewy náprawo: álbowiem ktora byłá upádła, przez Národzenie Syná Twego, iest podnieśiona! O Nayświętsza Corko! płci Białogłowskiey ozdobo! O Corko záwsze Pánno! zacnieysza nád wszystko stworzenie: Z Ciebie bowiem sámey, Naywyższy on Sprawcá, wźiął cząstkę pierwiastki ćiáłá nászego, Ciáło Iego z Ciáłá Twego, y Krew ze Krwie Twoiey y Mleko z pierśi Twoich ssał BOG, y Ustámi Twemi cáłowáłáś Ustá Boskie. O niepoięte y niewypowiedźiáne cudá! Ciebie przeyźráwszy BOG wszystkiego stworzenia Godną umi-

umiłował, umiłowáną przeznáczył, y ostátecznych czásow ná świát wprowádźił, y Mátkę BOGA, Słowá, y Syná swego z Tobą spolnego, kármićielkę pokazał. O naywdźięcznieysza y potrzykroć przebłogosłáwiona Białogłowo! Błogosłáwionaś Ty między niewiástámi, y Błogosłáwion Owoc żywotá Twego. O Białogłowo Dawidá Krolá Corko! y BOGA Krolá wszystkiego Mátko! O żywy BOGA Wizerunku! Wszystká iesteś pokoiem Duchá Swiętego, morzem wszelákich łask. Wszystká piękna, wszystká bliska BOGA. Przeszłáś Cherubiny, y nád Seráfiny wywyższona, BOGA iesteś nayblizsza. O Pánno łáski Bożey pełna! Kośćiele poświęcony Bogu, w ktorym spokoyny Krol Sálomon, Duchownie go zbudowáwszy, przemieszkiwał. Mátko BOGA, przepáśći cudow, Krynico wszystkiemu świátu zbáwienna. Pozdrawiam Cię MARYA, Naysłodsza Corko Anny Swiętey, Godny BOGA Páłácu. Słusznie Cię wszystkie narody błogosłáwią, iáko przewyborną rodzáiu ludzkiego godność. Tyś chwałá Kápłánow, nádźieiá Chrześćian, buyny szczep Pánieństwá: álbowiem przez Cię látorostki Pánieństwá szeroko się krzewią. Bło-

gosławionaś Ty między niewiástámi, y Błogosławion Owoc żywotá Twego. Ktorzy Cię wyznawáią bydź Bogárodźicą, niechay będą błogosłáwieni: á ktorzy nie wyznawáią, przeklętemi. O Joáchymá y Anny Corko y Páni! przyimij modlitwę od grzesznika; wszákże iednák goraco Cię miłuiacego y chwalacego y Ciebie sámę nádźieię rádości máiacego, Przewodniczkę żywotá y do Syná Twego Pośredniczkę, pewny zadátek zbáwienia. Złoż ze mnie brzęmię grzechow y ćiemnośći dusze moiey y ziemską grubość rospadz. Pohámuy pokusy, y żywot moy spráwuy świątobliwie y ręką Twą prowadz mnie do gornego Błogosłáwieństwá. Dáruy pokoy świátu, y wszystkim Krolestwá tego obywátelom, wesele doskonáłe, y wieczne zbáwienie, Amen.

Zdrowáś łáski pełna Pan z Tobą, błogosłáwionaś Ty &c.

Krotkie Westchnienie do Nayświętszey PANNY w Obrázie Iásney Gory Częstochowskiey Naycudownieyszym

szym od Klemensá XI. Papieżá R. P. 1717. Dniá 8. Septembrá solennie koronowáney.

Niebá y Ziemie od wieku obrána Krolowa, Nayświętsza Bogárodźico MARYA, teraz záś od Swiętey Rzymskiey Stolice, zá niezliczone Máćierzyńskie Dobrodźieystwá Twoie, cáłemu świátu w iego ostátnich potrzebách wyświádczone, w naycudownieyszym Częstochowskim Obráźie, ukoronowána; ia nabożny sługá Twoy, Twoiey Páńskiey Protekcyi iuż dáwno zálecony, dźiśiay śię Twemu Krolewskiemu Páństwu y Máiestatowi osobliwię oddáię; y dálszey opiece y protekcyi Twoiey, żyćie moie, serce moie, duszę moię: y owszem Swięty Kátolicki Kośćioł, także teráźnieysze przećiwko niewiernym Chrześćiáńskie oręźá polecam, Amen.

Troiste Winszowánie
NAYSWIĘTSZEY PANNIE.

Winszuięć Nayświętsza Pánno tey minuty, ktoraś

ktoraś miáłá, kiedyś ſię w Zywoćie Anny Swiętey poczęłá, á przez tę ſzczęśliwą minutę, rácz mnie poćieſzyć w tym, o co Cię proſzę. *Zdrowáś Márya,* &c.

W Inſzuięć Nayświętſza Pánno tey minuty, ktoraś miáłá, gdyś w Zywoćie ſwoim Pańieńſkim poczęłá Syná Bożego, á przez tę ſzczęśliwą minutę, rácz mnie poćieſzyć w tym, o co Cię proſzę. *Zdrowáś Márya,* &c.

W Inſzuięć Nayświętſza Pánno tey minuty, ktoraś miáłá, gdyś z Duſzą y Ciáłem do Niebá wźięta byłá, á przez tę ſzczęśliwą minutę, rácz mnie poćieſzyć w tym, o co Cię proſzę. *Zdrowáś Márya,* &c.

DROGIE NOSZENIE
Ná Száćie Szkáplerzá Swiętego záwießone, álbo Nabożeńſtwo do IOZEFA Swiętego mniemánego Oycá Páná IEZUSOWEGO, Oblubieńcá Nayświętßey Pánny MARYI,

Pátroná Nayoſobliwßego Konáiacych, iáko też Hymny do Swiętych Męczennikow Klemenſá Papieżá y Felicyßymá Dyakoná, ktorych Relikwie w dwoch znácznych Pártykułách do Kośćiołá Stráwczyńſkiego R.P. 1733. Dniá 3. Máiá ſolennie wprowádzone.

LITANIA S. JOZEFA
Oblubieńcá Nayświętßey PANNY,
(y od Biſkupá Gándeńſkiego) złożona z Piſmá Swietego y Doktorow Swietych, R. P. 1618. ápprobowána.

Kyrie eleyſon, Chryſte eleyſon, Kyrie eleyſon.
Chryſte usłyſz nas. Chryſte wysłuchay nas.
Oycze z Niebá BOZE, Zmiłuy ſię nád námi.
Synu Odkupićielu świátá BOZE, Zmiłuy ſię.
Duchu Swięty BOZE, Zmiłuy ſię nád námi.
Swięta TROYCO Iedyny BOZE, Zmiłuy ſię.
Swięta MARYA, modl ſię zá námi.
Swięta Boża Rodźićielko, modl ſię zá námi.
Swięta Pánno nád Pánnámi, modl ſię zá námi.
Ioan: 1. Mátko IEZUSOWA, modl ſię zá námi.

Oblu-

Mat. 1. Oblubieńco Iozefá S. modl ſię zá námi.
Swięty IOZEFIE, modl ſię.
Oblubieńcze MARYI, modl.
S. Hier. Karmićielu IEZUSA, modl.
S. Bern. Mężu według ſercá Boożego, modl.
Idem Wierny y roſtropny Sługo, modl.
S. Damas. Stróżu Pánieńſtwá MARYI, modl.
S. Baſili. Swiádku Pánieńſtwá MARYI, modl.
S. Berna. Pomocniku podobny MARYI, modl.
S. Hiero. Towárzyſzu y poćiecho Máryi, modl.
S. Chryz. Ktoryś naywiękſzey łáſki przez Márya doſtąpił, modl.
Tenże. W Pánieńſtwie nayczyſtſzy, modl.
S. Bern. W pokorze nayglębſzy, modl.
W miłośći naygoręţſzy, modl.
Tenże. W bogomyślnośći nawyżſzy, modl.
Mat. 1. Ktoryś Mężem ſpráwiedliwym ſámym Duchá Przenayświętſzego świádectwem potwierdzony, modl ſię zá n.
Támże. Ktoryś o Nayświętſzey Słowá Wćielonego Táiemnicy z Niebá wyuczony, m.
Luc. 2. Ktoryś do Betleem z Márya záślubiona ſobie Małżonką ćiężárna poſzedł, modl.
Támże. Ktory mieyſcá nienáláżſzy w goſpodźie, w ſtáyni ſkłoniłeś ſię, modl ſię zá.

Kto-

Támże. Ktory Chryſtuſowi Národzonemu y położonemu w złobie przytomnym bydź záſłużyłeś, modl ſię zá n.
Támże. Ktory Chryſtuſá Obrzezánego Imieniem JEZUS miánowałeś, modl ſię.
Támże. Ktory Dźiećię Páná JEZUSA z Márya w Kośćiele Pánu prezentowałeś, modl.
Mat. 2. Ktory z nápomnienia Anielſkiego wźiąwſzy Dźiećię y Mátkę Jego do Egyptu ućiekałeś, modl ſię zá námi.
Támże. Ktory po śmierći Herodá z Dźiećięćięm y Mátka Iego do źiemie Izráelſkiey wroćiłeś ſię, modl ſię zá námi.
Luc. 2. Ktory pozoſtáłe Dźiećię JEZUSA w Ieruzalem z Márya Mátka Iego boleſny ſzukałeś, modl ſię zá námi,
Támże. Ktory po trzech dniách śiedzącego między Doktorámi JEZUSA z weſelem ználazłeś, modl ſię zá námi.
Támże. Ktory Páná nád Pány, poddánym ſobie ná źiemi miałeś, modl ſię zá námi.
Mat. 1. Ktorego chwałá ieſt w Ewángelij, żeś był Mężem Máryi, z ktorey ſię národźił JEZUS, modl ſię zá námi.
Prokurátorze náſz, Rátuy nas Swięty Jozefie.

T Pátro-

Pátronie nász, Rátuy nas S. Jozefie.
We wszystkich nászych ućiskách. Rátuy nas S.
W godźinę śmierći nászey, rátuy nas S. Iozefie.
Przez wieczną przewyborność twoię. Rátuy n.
Przez nayczystsze záślubienie twoie. Rátuy n.
Przez wszystkie prace y trudy twoie. rátuy n.
Przez wszystkie Cnoty twoie, rátuy nas S. Io.
Przez wszytkie zasługi twoie, rátuy nas S. Io.
Przez wszytko błogosłáwieństwo twoie, rátuy.
My słudzy Twoi, Prośiemy Cię wysłuchay nas.
Abyś nam od nayukochánszego twoiego JEZUSA grzechow nászych odpuszczenie uprośić ráczył, prośiemy ćię wysłuchay.
Abyś wszystkim Pánnom y nietykánym czystość swoię uprośić raczył. Prośiemy ćię wy.
Abyś wszytkim Małżonkom niezmázáne łoże y święta zgodę uprośić raczył, prośiemy.
Abyś wszytkim Rodźicom w Chrześćiáńskiey dźieći swoich Edukácyi pomoc raczył, prośiemy ćię wysłuchay nas.
Abyś wszytkim Bráctwom osobliwie ku tobie nabożnym sprzyiáć raczył, prośiemy ćię w.
Abyś wszystkich twoiey opiece ufáiacych záwsze y wszędźie bronić raczył, prośiemy.
Abyś wszystkich wiernych zmárłych intercessyą

cessyą y zasługámi swoiemi rátowáć raczył. Prośiemy ćię wysłuchay nas.
Oblubieńcze Nayświętszey MARYI Pánny, prośiemy ćię wysłuchay nas.
Piástunie JEZUSOW, prośiemy ćię wysłuchay.
Báránku Boży, ktory gładźisz grzechy świátá, Przepuść nam Pánie.
Báránku Boży, ktory gładźisz grzechy świátá, Wysłuchay nas Pánie.
Báránku Boży, ktory gładźisz grzechy świátá, Zmiłuy się nád námi.
Chryste usłysz nas. Chryste wysłuchay nas.
Kyrie eleyson, Chryste eleyson, Kyrie eleyson,

ANTYFONA.

IOzefie Synu Dawidow nieboy się wźiąść Máryą zá Małżonkę sobie, álbowiem co się w Niey národźiło, z Duchá Swiętego iest.

℣. Modl się zá námi Swięty Iozefie,

℟. Abyśmy się stáli godnemi obietnic Páná Chrystusowych.

MODLITWA.

WSzechmogacy y Nayłáskáwszy BOZE, ktoryś Błogosłáwionego Jozefá sprawie-

dliwego Syná Dawidowego, Nayświętszey MARYI Pánnie, Mátce Twoiey zá Oblubienćá przeźráłeś, y sobie Piástunem obrałeś, day prośiemy, áby zá iego prozbámi y zasługámi, Kośćioł Twoy w pokoiu zostawał, y do poćiech wiecznego widzenia Twego był przyprowádzony. Ktory żyiesz y kroluiesz z Bogiem Oycem, w iednośći Duchá Swiętego, BOG ná wieki wiekow, Amen.

HYMNY O SWIĘTYM JOZEFIE, PIERWSZY,

Ná te Note, iák: Będę ćię wielbił moy Pánie. *álbo też:* O Gospodzie uwielbiona.

KLeynoćie Swiętych Korony
Jozefie Błogosłáwiony,
Nádźieio życia bespieczna,
Swiátá Podporo skuteczna.
Niech przez Cię násze śpiewánie,
Przyimie JEZUS Twe kochánie,
Prezentuy mu násze pienia,
A uproś

A uproś pewność zbáwienia.
Twemu stárániu y pieczy,
Stworzyćiel wszelákich rzeczy,
Zlećił Pánnę z czystym wieńcem,
Abyś ley był Oblubieńcem.
Ciebie BOG nád swym kochánym
Synem, Oycem dał mniemánym,
Tyś mu pokármu był Dawcá,
Tyś zbáwienia świátá Sprawcá.
Tyś w stáience świátá Páná,
Położył ná garśći siáná,
Tyś się z Nim ćieszył, z Nim gadał,
Ná kolánáś przed Nim padał.
Krol Krolow y Pan nád Pány,
Ktoremu świát iest poddány,
Ktoremu się Niebo kłánia,
Twego słuchał rozkazania.
Niech będźie Chwałá wiecznemu
W Troycy BOGU Jedynemu,
Ze Cię Iozefie w swey chwale,
Ukoronował wspániále.
Proś zá Twe Jozefie sługi,
Niech zgłádźi BOG násze długi,
A przez Twoich zasług wiele,
Niech da Niebieskie wesele.
Dru-

D R U G I.

Ná tę Note: O Márya Cna Dziewicá.

WZywamy Cię Jozefie Swięty,
Ktorego zwał Oycem ná źiemi
Chrystus z Pánny poczęty.
Twey Oycowskiey dáiemy Opiece,
Dusze násze przyimij ná Twe ręce,
Teraz y przy śmierći.
Konáiących wielki Pátronie,
Twey pomocy świętey żądamy,
Pomnij ná nas przy zgonie.
Niech to z Twoiey łáski otrzymamy,
W obecnośći niech Twoiey konamy,
Serdecznie Cię prośiemy.
Ná Twe ręce, co piástowáły
Tego Páná, ktory odkupił
Smiercią swoią świát cáły.
Zdrowie násze y żyćie kłádźiemy,
To wiemy, że się nie záwiedźiemy,
Gdy się Tobie oddamy,
O Kochánku wielki JEZUSA,
Niech nie gába w godźinę śmierći,
Nas szátáńskı pokusá.
Ziednay lekkie twym sługom skonánie,
A po

A po śmierći BOGA ogladánie,
Zá to násze śpiewánie.

T R Z E C I.

Ná tę notę iák: **Kto się w opiekę poda Pánu swemu.**

NIech Cię Jozefie Duchy Swięte sławią,
Twą chwałą niech się wszyscy ludźie báwią
Tyś pełen Cnoty będąc stał się Czystym
Mężem MARYI y Strożem wieczystym.
Gdyś uyźrał Swiętym ćiężárną plemieniem
Twoię Małżonkę, zdięty zádumieniem
Zostałeś; lecz Cię Anioł uweselił,
Toć głoszać: że się w MARYI BOG wćielił.
Ty piástowałeś zrodzonego Páná
Ná ręku, Tyś z Nim przed gniewem Tyráná
W Egypt ućiekał; Tyś Go zgubił, ále
Potym ználazłeś, w rádość mięniąc żale.
Po śmierći inni dopiero Swiętemi
Zostáią w chwale y BOGA godnemi
Oglądáć, á Tyś ná źiemi iák w Niebie
Zył, gdyś IEZUSA záwsze miał u siebie.
Odpuść nam TROYCO niepoięta grzechy
A przez

A przez zasługi Iozefá, uciechy
W Niebie day záżyć; gdźie ćię przy zbáwieniu
Náſzym, wychwaláć będźiem w słodkim pieniu.

PROTESTACYA
álbo zálecenie ſiebie ſámego
SWIĘTEMU JOZEFOWI.

O Jozefie Swięty mniemány Oycze y Opiekunie Páná y Zbáwićielá náſzego JEZUSA Chryſtuſá kochány Oblubieńcze Mátki Iego, Pánny Przenayświętſzey MARYI. Ia NN. ſobie dźiś Ciebie zá oſobliwego moiego Pátroná Oycá y Opiekuná obieram y ſtánowię mocno záwſze y wſzędźie, honor y Chwałę Twoię, przed wſzyſtkiemi głośić: proſzę Ciebie pokornie, ábyś mnie zá sługę Twoiego przyiął y mnie przez wſzytkie dni żywotá moiego Oycem y Opiekunem był, we wſzyſtkich potrzebách moich, duſzy y ćiáłá mego rátował, od wſzyſtkich nieprzyiaćioł widomych y niewidomych bronił. Od wſzelkiego niebeſpieczeńſtwá nieſzczęśćia y złego przypadku záchował, á miánowićie w godźinę śmier-

nę śmierći moiey, przybyway mi Oycem, Opiekunem y Pátronem duſzy moicy z IEZUSEM y MARYĄ. Co day Chryſte JEZU, ktory żyieſz y kroluieſz z BOGIEM Oycem y z Duchem Swiętym ná wieki wiekow, Amen.

ANTYFONA
DO
SWIĘTEGO JOZEFA.

Witay Pátryárchow Ozdobo y Kośćiołá Bożego Száfárzu, ktoryś Chleb y Pokarm wybránych Bożych záchował.

℣. Modl ſię zá námi S. JOZEFIE.

℟. Abyśmy ſię ſtáli godnemi obietnic &c.

MODLITWA.

PAnieński Strożu y Oycze Iozefie Swięty, ktorego wierney ſtraży, ſámá niewinność Chryſtus IEZUS y Pánná nád Pánny Nayświętſza MARYA ná źiemi polecona byłá; Ciebie przez Naymilſzy Twoy upominek JEZUSA y MARYI pokornie proſzę, y obowiązuię Cię, ábyś mnie od wſzelkiey nieczyſtośći záchowánego náuczył, iák mam niezmázáną myślą, niewinnym ſercem y czyſtym ćiáłem

V Iezu-

Iezusowi y Máryi záwsze nayczystszey służyć. Przez tegoż Páná nászego IEZUSA Chrystusá, ktory z Bogiem Oycem y z Duchem Swiętym żyie y kroluie ná wieki wiekow, Amen.

JEZUS MARIA JOZEF wam oddáię serce y duszę moię.

LITANIÆ
AD
IESUM MARIAM & IOSEPH,
in modum Trinitatis de Eorum Excellentijs.

Kyrie eleyson. Chryste eleison. Kyrie eleison. Christe audi nos. Christe exaudi nos.

Pater de Cælis Deus, Miserere nobis.
Fili Redemptor mundi Deus, Miserere nobis.
Spiritus Sancte Deus, Miserere nobis.
Sancta TRINITAS unus Deus, Miserere nobis.
IESU Fili Dei vivi, Miserere nobis.
Iesu Fili MARIÆ Virginis, Miserere nobis.
Iesu Fili Ioseph Putative, Miserere nobis.

Maria Filia Dei Patris, Ora pro nobis.
Maria Mater Dei Filij, Ora pro nobis.
Maria Sponsa Ioseph, ora pro nobis.
Ioseph Electe præ cæteris à Deo Patre, ora pr.
Ioseph Sponse Virginis Mariæ, Matris Dei Filij, ora pro nobis.
Ioseph Iesu Christi Pater dicte, ora pro nobis.
Iesu, Maria, Ioseph, admiranda venerandaq; Trinitas, miserere nobis.
Iesu Maria Ioseph Trinitas, quam conjunxit in terra Divinitas, charitatis concordia, misere.
Iesu Maria Ioseph Nomina dulcissima ac Divina, miserere nobis.
Iesu Maria Ioseph Nomina dulcissima omni gratiâ plena, miserere nobis.
Iesu, Maria, Ioseph, sacra & vera societas, mise.
Iesu, Maria, Ioseph, Societas Inseparabilis, quam nunquam potuerunt separare labores, miserere nobis.
Iesu, Maria, Ioseph, Individua societas & amor spiritualis, miserere nobis.
Iesu, Maria, Ioseph, Familia Dei Immaculata, miserere nobis.
Iesu, Maria, Ioseph, Genus Electũ, Regale Sacerdotiũ, Gens sancta, Populе acquisitionis, mis.

Iesu, Maria, Ioseph, Laudabilis Popule, Quem Dominus Exercituum benedixit, miserere n.
Iesu, Maria, Ioseph, Dilecti Deo & hominibus, miseremini nobis.
Iesu, Maria, Ioseph, Hæredes Dei, cujus & Nomen, hæreditatem & virtutes sortiti estis, miseremini nobis.
Iesu, Maria, Grex Immaculatorum tener, mis.
Iesu, Maria, Ioseph, veri pauperes spiritu, miser.
Ioseph Flos candide, Maria Lilium candidius, Iesu Liliũ candidissimum, miseremini nobis.
Maria & Ioseph Virgines Integerrimi & in æternum Benedicti, Orate pro nobis.
Maria & Ioseph Virgines à Deo electi, ac inter cæteros magis Dilecti, orate pro nobis.
Maria & Ioseph, ultimi Patriarchæ Legis Antiquæ, orate pro nobis.
Maria & Ioseph, primi Patriarchæ Legis novæ, orate pro nobis.
Maria & Ioseph Patriarchæ omnibus Deo Gratiores, orate pro nobis.
Maria & Ioseph Parentes Domini, Dominorum Felicissimi, orate pro nobis.
Maria & Ioseph Dei Parentum Nominibus Honorati, orate pro nobis.

Maria

Maria & Ioseph ante mundi constitutionem ad hunc honorem, & ad hoc Officium Prælecti, orate pro nobis.
Maria & Ioseph amabiles valdè super amorem mundi, orate pro nobis.
Maria & Ioseph Indicibilis amor & sanctissime, orate pro nobis.
Maria & Ioseph Cor unum & Anima una, orate.
Ioseph & Maria, Quorum Desponsatio, Virginitatis confirmatio fuit ac roboratio, orate.
Ioseph & Maria inter Quos, omnimoda fuit Integritas, & utriusq; mansit incorruptio, orate pro nobis.
Ioseph & Maria, Quorum contrahentium Paranymphus fuit Spiritus Sanctus, orate pr.
Ioseph & Maria, Quorum fuit verum & castissimum Matrimonium, orate pro nobis.
Ioseph & Maria, cohabitatio svavissima mutuæ Dilectionis, orate pro nobis.
Maria & Ioseph, Quorum dignitas & puritas nec antea similem visa est, nec habere sequentem, orate pro nobis.
Maria & Ioseph Inceptores status Virginitatis Viris & fæminis communis, orate pro nobis.
Maria & Ioseph primi semperq; Virgines

Con-

Conjugati, orate pro nobis.
Maria & Ioseph Patroni ac Doctores Virginitatis, cujus præmium fuit Jesus, Quem possidetis, orate pro nobis.
Maria & Ioseph ambo rarum speculum vitæ conjugalis, orate pro nobis.
Maria & Ioseph speculum continentiæ solutis & conjugatis, orate pro nobis.
Maria & Ioseph specula magna castitatis, orate.
Maria & Ioseph Lilia castissima, Rosæ charitatis flagrantes, virgines Deum amantes, orat.
Maria & Ioseph vernantes Gemmæ, Violæq; castissimæ, orate pro nobis.
Maria & Ioseph Corda Dei amore ardentia, ora.
Maria & Ioseph Corda Spiritu S. plena, orate p.
Maria & Ioseph Spiritus S. Organa in Dei ministerium sanctificata, orate pro nobis.
Maria & Ioseph Gratiâ & Spiritu S. pleni, orat.
Maria & Ioseph sine macula ante Thronum Dei, orate pro nobis.
Maria & Ioseph mutuò obsequium & adjutorium, orate pro nobis.
Maria & MIoseph ontes aromatum super quos fugit Divinus Infans, orate pro nobis.
Maria & Ioseph Throni Regalis Filij Dei Altissi-

mi, orate pro nobis.
Maria & Ioseph Popule Dei Electe, orate pro.
Maria & Ioseph Popule Electe in Hæreditatem Filij Dei, orate pro nobis.
Maria & Ioseph Beata Gens cujus est Dominus Deus Ejus, orate pro nobis.
Maria & Ioseph Hæreditatis Dei Israel, orate p.
Maria & Ioseph veri sectatores sacrorum vestigiorum Iesu Christi, orate pro nobis.
Maria & Ioseph veri pauperes spiritu, orate p.
Maria & Ioseph prima Christi victima, orate p.
Maria & Ioseph primi mundi Christiani, orate.
Maria & Ioseph primi Christi Discipuli, orate.
Maria & Ioseph Domus Electa & sanctificata ac in cunctis nationibus nominata ac prædicata, orate pro nobis.
Maria & Ioseph Tabernacula Dei Altissimi, ora.
Maria & Ioseph Habitacula Spiritûs S. orate pr.
Maria & Ioseph in Quorum Tabernaculo requievit tota Trinitas, orate pro nobis.
Maria & Ioseph in Quorum Domo Gloriæ & Divitiæ sunt multæ, orate pro nobis.
Maria & Ioseph sanctuarium Dei quod formaverunt manus Ejus, orate pro nobis.
Maria & Ioseph sanctuarium Dei, in Cujus me-

medio Ipse habitavit, orate pro nobis.
Maria & Ioseph Duæ Gemmæ Cælestes, orate.
Maria & Ioseph duo Luminaria magna Cæli, or.
Maria & Ioseph Duo Luminaria, Divinitus ante Deum Lucentia, orate pro nobis.
Maria & Ioseph Duo Candelabra lucentia ante Deum, orate pro nobis.
Maria & Ioseph Generatio quærentium Dominum Iesum, orate pro nobis.
Maria & Ioseph Principes Ecclesiæ Sanctæ Dei, orate pro nobis.
Maria & Ioseph nostræ militiæ Duces, orate pr.
Maria & Ioseph Cælestis aulæ milites, orate pro.
Maria & Ioseph Fideles Advocati peccatorum, orate pro nobis.
Agnus Dei, qui fugisti in Ægyptum à persecutione Herodis, cum MARIA Matre Tua & Ioseph, Parce nobis Domine.
Agnus Dei, qui vixisti in Ægypto septem annis cum Maria Matre Tua & Ioseph, Exaudi nos Domine.
Agnus Dei, qui existi de Ægypto defuncto Herode & venisti in Terram Israel, & habitâsti in CivitateNazareth cum Maria Matre Tua & Ioseph & eras subditus illis, misere nobis. Christe

Christe audi nos, Chiste exaudi nos.
Kyrie eleyson, Chryste eleison, Kyrie eleyson.
Pater noster, Ave Maria, &c.

Oremus.

ADjuvet nos, quæsumus Domine JESU Christe, Gloriosa intercessio Beatissimæ Virginis Matris Tuæ, & Sanctissimi Ioseph Sponsi Ejus, Quem in terris, Patris quoq; nomine honorasti: ut dum Eorum merita recolimus, patrocinia sentiamus. Qui vivis & regnas cum Deo Patre, in unitate Spiritus Sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum, Amen. Gloria JESU Filio, Gloria MARIÆ Matri, Gloria JOSEPH Sponso, utriq; amantissimo.

AD
SANCTUM JOSEPHUM
ANTIPHONA.

SAlve Patriarcharum Decus, & Ecclesiæ Sanctæ Dei Oeconomus, Qui Panem vitæ & frumentum Electorum conservasti.
℣. Ora pro nobis Castissime Ioseph,
℟. Ut digni efficiamur promissionibus Christi.

Oremus.

VIrginum Custos & Pater S. Ioseph, Cujus Fideli Custodiæ, Ipsa Innocentia Christus IESUS & Virgo Virginum MARIA] in Terris comissa fuit, Te per utrumq; Sacratissimum Pignus Tuum IESUM & MARIAM obsecro & obtestor, ut me ab omni immunditia præservatum, mente intaminata, puro corde & casto corpore, IESU & MARIÆ semper facias castissimè famulari. Per Dominum JESUM Christum, qui cum Patre & Spiritu Sancto vivit & regnat DEUS, per omnia sæcula sæculorum, Amen.

VOTIVA
AD EUNDEM SANCTUM.

SAnctissime Ioseph, MARIÆ Matris Dei & Virginis Sponse, periclitantium & agonizantium Advocate mi, Ego N. Te hodie coram JESU & MARIA Sponsa Tua, in Dominum Patronum & Advocatum, pro tota vita mea & morte eligo, firmiterq; statuo ac propono,

pono, me nunquam Te dirclicturum, neq; contra Te aliquid unquam dicturum, neq; permissurum, ut a meis subditis, aliquid contra Tuum honorem unquam agatur. Suscipe ergo in servum Tuum & me MARIÆ Sponsæ Tuæ in perpetuam protectionem & in æternas JESU misericordias commenda: adsis mihi in omnibus actionibus meis, quas omnes offero in perpetuum ad majorem JESU & MARIÆ & Tuam Gloriam, nec me deseras in hora mortis, ad quam Te nunc Sanctum Patronum invito, ut tunc quod possibilitas mea non obtinet, Tua mihi intercessione donetur. Per JESUM DEUM animæ meæ.

Gratias Tibi DEUS meus, pro omni Donorum thesauro, quem in JESUM, MARIAM & Sanctum Josephum effudisti.

Gratias Tibi ago Dulcissime JESU, & Tibi Sanctissima Virgo MARIA pro omni amore & benevolentia ac honore, quo Sanctum Josephum complexi estis.

Gratias Tibi Sancte Ioseph pro omnibus laboribus & doloribus, quos pro IESU & MARIA, libentissimè sustinuisti.

Gratias Vobis omnes Sancti & Sanctæ DEI,

quæ peculiari ſtudio, JESUM, MARIAM, JOSEPHUM coluiſtis, adeſte mihi Vos omnes unà cum JESU, MARIA, Joſepho ſemper, ſed potiſſimum hinc migranti. Per merita Agni Immaculati JESU Chriſti, ex quo eſt Fons omnis puritatis & per Immaculatam Conceptionem, Sanctiſſimam Virginitatem & Innocentiſſimam Puritatem, Beatæ ſemper Virginis Matris DEI MARIÆ & interceſſionem caſtiſſimi Sponſi Ejus Joſephi, emundetur & immaculatum conſervetur cor & corpus meum. In Nomine Patris, & Filij, & Spiritus Sancti, Amen.

H Y M N Y

Ná Proceßyą przy Introdukcyi Relikwij Swiętych Męczennikow KLEMENSA Papieżá y FELICYSSYMA Dyakoná do Kośćiołá Páráfiálnego Strawczynſkiego ſpiewáne.

PIER-

P I E R W S Z Y
SWIĘTEGO KLEMENSA
Ták ſię ſpiewa, iák: A kiedy przyidźie oſtátnia &c.

BOZE cáłego świátá Krolu, Pánie!
Wáleczny Twoich Zołnierzow Hetmánie,
Tyś im zgotował zá żyćia utrátę
Wieczna zapłátę.

My, ktorzy Swiętych Twoich wychwalamy,
Niechay od grzechow duſze wolne mamy
Spraw, áby náſze uſtá wdźięczno brzmiáły,
Ná ich pochwały.

Naywyżſzy Biſkup Klemens Oćiec Swięty,
U Ciebie, tákże y u ludźi wźięty,
Zá Twoie Imię, w morſkich wodách ginie
Cudámi słynie.

Gdy był zá morze od Pogan wygnány,
Ná wieczna támże niewola ſkazány,
Záſtał tám wielu Chrześćian robiacych
Wody prágnacych.

Klęknał modlić ſię z Boſkiey opátrzności

Uy-

Uyźrał Báránká, ktory do lytośći,
Ná boku gory otworzywszy zdroie
Ochłodźił zdrowie.
Tym Cudem wielu Pogan się okrzćiło,
Do Prawdźiwego BOGA náwroćiło,
Cesarz to widząc utopić go kazał
Kotsę przywiązał.
Co żywo záraz Klemensá uczćiło,
Morze ná mil trzy mieyscá ustąpiło,
Anielska ręká Kośćioł wystáwiłá,
Ciáło złożyłá.
Rzym się dowiedźiał, potym y Swiętego
Wźiąn ná Wátykán Relikwie Jego,
Nam ich udźielił, byśmy w káżdą stronę
Mieli Obronę.
Dla Iego tedy zasługy przyczyny,
Prośiemy BOZE odpuść nasze winy,
A między Twoie wmieść nas Domowniki,
Zá te okrzyki.
Miey Chwałę Oycze, ktory Syná rodźisz,
Y Duchu, ktory z Obudwu pochodźisz
Trzech Person BOZE, w Náturze iednáki
Ná czás wszeláki.

DRU-

DRUGI

SWIĘTEGO FELICYSSYMA,

Ták się śpiewa iák: Gwiazdo Morza, ktoraś &c.

NAyszczęśliwszy Męczenniku w wierze nieprzełamány,
Cnego żyćia, Tyś ná przykład od BOGA nam podány.
Głowne Cnoty záłożyły piękne mieszkánie w Tobie,
Wiárá, Miłość y Nádźieiá, dom miáły w Twey Osobie.
Zwyćiężyłeś Twych morderców sercem niezwyćiężonym,
Zá to żyiesz w Niebie z Boskim Synem Jednorodzonym.
Przez Twe zasługi Męczeńskie, przez trudy, prace, poty,
Niech nam BOG miłośćiw będźie, niech da Pokoy czás złoty.
Od wszelkiego złego Polskę, rácz obronić swobodę,

Uproś Pokoy Kośćiołowi, Pánom iedność
serc, zgodę.
Herezye odszczepieństwo Męczeńskim wpięń
żeláżem.
Wytnij, ná kray świátá, wszystko złe od nas
wypadz rázem.
Jużeś stárgał tego żyćia skáżytelnego pętá,
Już w nadgrodę zasług Twoich wieczność ći
dána Swięta;
My, ktorzy ztąd do Niebieskiey podroż czy-
niem kráiny,
Niech Twey Swiętey Męczenniku, doznáie-
my przyczyny.
Wyiednay nam po tey drodze wieczną w Nie-
bie Gospodę,
Po trudách, pracách, y troskách, wieczną
w Ráiu ochłodę.
Niech ma chwałę nieustánną Oćiec Syná
rodzący,
Od Obudwu Przenayświętszy Duch tákże
pochodzący.
Zá Twą Swięty Felicyśmie przyczyną wie-
lowłádną,
Niechay ná nas wszystkie szczęśćia y Dáry
Boskie spádną, Amen.

PAS

PAS KAWALIERSKI.

Rycerstwá Milicyi Máryánskiey, Sukienkę Szkáplerzá Swiętego opásuiący, álbo Informácya przyimowánia w Bráctwo Szkáplerzá Swiętego, y JOZEFA Swiętego ná Konkluzyą Fortunney Zdobyczy Konfratrom, Oboygá Bráctwá Ofiárowány.

De modo recipiendi ad Sacratissimum Scapulare.

Tá Osobá, ktora się ma wpisowáć w Bráctwo Szkáplerzá Swietego, powinná się wyspowiádáć wprzod y Kommunia Swieta nabożnie przyiać, áby byłá w łásce Bożey, to iest bez grzechu śmiertelnego, czynić to, częśćia

X dla

dla tego, żeby sposobnieysza była do przyięćia Szkaplerza Swietego, á przy nim łask y Przywileiow iego, częśćia aby zupełnego grzechow swoich odpuszczenia dostapiłá. Klęknać tedy ma przed Ołtarzem, gdźie Xiadz Promotor wpisuie w Bráctwo, trzymáiac sobie w ręku Szkaplerz. Promotor záś w komzy y w stule mowi niżey położone Orácye:

ANTIPHONA.

Suscepimus DEVS misericordiam Tuam in medio Templi Tui, secundum Nomen Tuum DEVS, sic & laus Tua in fines Terræ justitia plena est dextera Tua. *Tempore Paschali:* Alleluia.

Psalmus 47.

MAgnus Dominus & laudabilis nimis in Civitate DEI nostri: in Monte Sancto Ejus.

Fundatur exultatione universæ terræ Mons Sion: latera Aquilonis Civitas Regis magni.

DEUS in domibus ejus cognoscetur: cum suscipiet eam.

Quoniam ecce Reges terræ congregati sunt: convenerunt in unum. Ipsi

Ipsi videntes, sic admirati sunt: conturbati sunt, commoti sunt, tremor apprehendit eos.

Ibi dolores ut parturientis: in spiritu vehementi conteres Naves Tharsis.

Sicut audivimus, sic vidimus in Civitate DEI nostri: DEUS fundavit eam in æternum.

Suscepimus DEUS misericordiam Tuam: in medio Templi Tui.

Secundum Nomen Tuum DEUS, sic & laus Tua in fines terræ: justitia plena est dexterâ Tuâ.

Lætetur Mons Sion & exultent Filiæ Judæ: propter Judicia Tua Domine.

Circumdate Sion & complectimini eam: narrate in turribus Ejus.

Ponite corda vestra in virtute ejus: & distribuite Domos ejus, ut enarretis in progenie altera.

Quoniam hic est DEUS, DEUS noster in æternum & in sæculum sæculi: Ipse reget nos in sæcula.

Gloria Patri, & Filio, & Spiritui Sancto, Sicut erat in principio, & nunc, & semper, & in sæcula sæculorum, Amen.

Repetatur Antiphona: Suscepimus, &c.

Kyrie eleyson, Christe eleison, Kyrie eleison.

Pater noster, &c. X2 Et

℣. Et ne nos inducas in tentationem,
℟. Sed libera nos à malo.
℣. Salvum fac servum Tuum, (*si plures sint,*
℟. Deus meus sperantem in Te. (*dicatur in plurali.*
℣. Mitte ei Domine auxilium de Sancto.
℟. Et de Sion tuere eum.
℣. Nihil proficiat inimicus in eo.
℟. Et filius iniquitatis non apponat nocere ei.
℣. Domine exaudi orationem meam,
℟. Et clamor meus ad Te veniat.
℣. Dominus vobiscum,
℟. Et cum Spiritu tuo.

Oremus.

SUscipiat Te CHRISTUS in numero fidelium suorum, & ego licet indignus Te suscipio, in Orationibus nostris; concedat Tibi DEUS per unigenitum suum Mediatorem DEI & hominum, tempus benè vivendi, locum benè agendi, constantiam benè perseverandi, & ad æternæ vitæ hæreditatem feliciter perveniendi: Et sicut nos hodie, fraterna charitas spiritualiter jungit in terris, ita Divina pietas quæ dilectionis est auctrix & amatrix nos cum fidelibus suis, conjungere dignetur

tur in Cælis. Per eundem Christum Dominum nostrum, Amen.

Oremus.

ADesto Domine supplicationibus nostris, & hunc famulum Tuum, quem in Tuo Sancto Nomine, ad participationem omnium bonorum spiritualium, & fraternitatem recipimus hujus Sacræ Religionis, Beatæ Genitricis Tuæ, Virginis & Matris MARIÆ, specialiter dedicare benedicere ✠ digneris. Præsta, ut Te largiente devotus in Ecclesia persistere valeat cum augmento virtutum, atq; suffragijs hujusmodi Sacri Ordinis adjutus, vitam percipere mereatur æternam. Per Christum Dominum nostrum, ℟. Amen.

Deinde conversus ad Habitum dicat.

℣. Ostende nobis Domine misericordiam Tuam,
℟. Et salutare Tuum da nobis.
℣. Domine DEUS virtutum converte nos,
℟. Et ostende faciem Tuam & salvi erimus.
℣. Domine exaudi Orationem meam,

℟. Et clamor meus ad Te veniat.
℣. Dominus vobiscum,
℟. Et cum Spiritu Tuo.

Oremus.

SUppliciter Te Domine rogamus, ut super hunc Habitum servo Tuo imponendum, Bene ✠ dictio Tua benigna descendat, ut sit Benedictus ✠, atq; Divina virtute, procul pellantur hostium nostrorum visibilium & invisibilium tela nequissima, Amen.

Oremus.

CAput omnium fidelium DEUS & humani Generis Salvator, hunc habitum, quem propter Tuum, Tuæq; Genitricis Virginis MARIÆ de Monte Carmeli amorem atq; devotionem, servus Tuus est delaturus, Dexterâ Tuâ Sancti ✠ fica & hoc quod per illum mysticè datur intelligi, Tuâ semper custodiâ, corpore & animô servetur, & ad remunerationem perpetuam, cum Sanctis Omnibus felicissimè perducatur. Qui vivis & regnas in sæcula sæculorum, Amen.

Ore-

Oremus.

CReator & Conservator & Salvator omnium Largitor humanæ salutis DEUS, & Dator Gratiæ spiritualis: Benedi ✠ ctionem Tuam, super hunc Habitum immitte, ut qui eum gestaverit, cælesti virtute munitus, fidem integram, spem firmam & charitatem desideratam teneat, atq; à Te nunquam separari permittas. Qui vivis & regnas in sæcula sæculorum, Amen.

Deinde aspergatur aquâ benedictâ, & postea imponatur Personæ Recipienti dicendo:

Accipe Vir devote (si est fæmina) mulier Devota, hunc Habitum benedictum precantes Sanctissimam Virginem, ut ejus meritis, illum perferas sine macula, & Te ab omni adversitate defendat, atq; ad vitam perducat æternam, Amen.

Deinde dicat Sequentia.

EGo ex potestate mihi tradita concessa suscipio

ſcipio ac recipio Te, ad participationem omnium Orationum, diſciplinarum, precum, ſuffragiorum, eleemoſinarum, jeiuniorum, vigiliarum, Miſſarum, Horarum Canonicarum, & cæterorum bonorum ſpiritualium, quæ paſſim die, noctuq;, cooperante miſericordia JESU Chriſti ac Religioſis totius Iſtius Sacræ Religionis peraguntur. In Nomine Patris ✠, & Filij ✠, & Spiritus ✠ Sancti, Amen.

Poſtea Signo Crucis benedicens Perſonam recipientem dicat.

BEne ✠ dicat Te Conditor Cæli & Terræ DEUS Omnipotens, qui Te eligere dignatus eſt, ad Beatiſſimæ Virginis MARIÆ de Monte Carmeli Societatem & Confraternitatem, quam precamur, ut in hora obitus tui, conterat caput ſerpentis, qui Tibi eſt adverſarius, & tandem, tanquam Victor, palmam, & Coronam ſempiternæ hæreditatis conſequaris. Per Chriſtum Dominum noſtrum, Amen.

Deinde aſpergatur Perſona recipiens aquâ benedictâ. NB. Si mulier recipienda ſit, vel plures ſimul recipiendi ſint, mutetur Genus & Numerus. Mo-

Modus Recipiendi in Confraternitatem S. JOSEPH SPONSI B. V. MARIÆ.

Sacerdos indutus Cottâ & Stolâ albi coloris, accedit ad Altare S. JOSEPH, ibiq́ Proteſtationem dicit cum Inſcribendis genu flexis.

O JOZEFIE Swięty, Mniemány Oycze y Opiekunie Páná y Zbáwićielá náſzego, JEZUSA Chryſtuſá, kochány Oblubieńcze Mátki Jego Pánny Przenayświętſzey MARYI. Ja NN. ſobie dźiś Ciebie zá oſobliwego moiego Pátroná Oycá y Opiekuná obieram, y ſtánowię mocno, záwſze y wſzędźie, Honor y Chwałę Twoię przed wſzyſtkiemi głośić. Proſzę Ciebie pokornie, ábyś mnie zá

 ſługę

sługę twoiego (vel służebnicę twoię) przyiał, y mnie przez wszystkie dni żywotá moiego Oycem y Opiekunem był, we wszytkich potrzebách moich, Duszy y ciáła moiego rátował. Od wszytkich nieprzyiaciół widomych y niewidomych bronił. Od wszystkiego niebespieczeństwá, nieszczęścia y złego przypadku záchował, á miánowicie w godzinę śmierci moiey, przybyway mi Oycem Opiekunem y Patronem duszy moiey z JEZUSEM y MARYĄ. Co day Chryste JEZU, ktory żyiesz y krolu iesz z BOGIEM Oycem y z Duchem Swiętym ná wieki wiekow, Amen.

Subjungit Sacerdos.

℣. Adjutorium nostrum in Nomine Domini,
℟. Qui fecit Cælum & Terram.
℣. Sit Nomen Domini benedictum,
℟. Ex hoc nunc & usq; in sæculum.
℣. Salvos fac servos tuos & ancillas tuas,
℟. DEUS meus sperantes in Te.
℣. Mitte eis auxilium de Sancto,
℟. Et de Sion tuere eos. *vel* eas.
℣. Nil proficiat inimicus in eis.
℟. Et filius iniquitatis non apponat nocere eis.

Ora-

℣. Ora pro eis Beatissime Pater Joseph,
℟. Ut digni efficiantur promissionibus Christi,
℣. Domine exaudi Orationem meam,
℟. Et clamor meus ad Te veniat,
℣. Dominus vobiscum,
℟. Et cum Spiritu Tuo.

Oremus.

Sanctissimæ Genitricis Tuæ Sponsi quæsumus Domine meritis adjuvemur, ut quod possibilitas nostra non obtinet, ejus nobis intercessione donetu. Debitum Tibi nostræ reddimus servitutis, ut suffragijs Beati JOSEPH Sponsi Genitricis Filij Tui Domini nostri JESU Christi, in Nobis Tua munera tuearis, ob cujus veneranda merita (hos Tibi famulos vel famulas,) in perpetuum obsequium præsentamus. Adesto igitur misericors DEUS supplicationibus nostris, ut hos famulos & famulas, quos vel quas, ad Confraternitatem Sancti JOSEPH suscipimus, perpetua tribue firmitate corroborari, ut perseveranti proposito in omni sanctitate Tibi valeant famulari. Bene ✠ dicat vos Conditor Cæli & Terræ DEUS Omnipotens, qui vos eligere dignatus est, ad Con-

fra-

fraternitatem Sponſi Genitricis Unigeniti Filij ſui, Quem precamur, ut in hora obitus veſtri, dignetur vobis adeſſe, vosq; poſt mortalis vitæ curſum ad æternæ hæreditatis coronam, ſuis ſuffragijs valeat perducere. Per Chriſtum Dominum noſtrum, Amen.

Deinde aſpergat inſcribendos aquâ benedicta & moneat ut eliciant actum doloris & Contritionis in Ordine ad conſequendam Indulgentiam plenariam & ſubjungat.

EGo Authoritate, quâ fungor, & mihi conceſſa, recipio vos ad Confraternitatem Sancti JOSEPH Sponſi Beatiſſimæ Virginis MARIÆ, & inveſtio, ac participes vos facio, omnium bonorum ſpiritualium Ejusdem Confraternitatis. In Nomine Patris ✠, & Filij ✠, & Spiritus ✠ Sancti, Amen.

Mox inſtruet Conditiones, Obligationes, Feſtivitates, Privilegia, Indulgentias. Poſtea Nomina cum Cognominibus Albo Confraternitatis inſcribet.

Kon-

Kondycye y Obligácye wpiſánych w Bráctwo JOZEFA Swiętego, ktore nie odpráwione nie obliguią pod żadnym grzechem.

Pierwſza. *Káżdego dniá odmawiáć będą ſiedm Paćierzy y tyle Pozdrowienia Anielſkiego, przydáiąc zá káżdym Pozdrowieniem:* Chwałá Oycu, y Synowi, y Duchowi Swiętemu, Jáko byłá ná początku, &c. *Na pámiątkę ſiedmi Rádośći y Boleśći Swiętego IOZEFA. Ofiáruiąc te Paćierze zá Kośćioł Swięty y podwyżſzenie iego. Zá wykorzenienie Herezyi, za Pokoy y iedność Pánow Chrześćiáńſkich.*

Druga. *W káżdą Srodę Mſzy Swiętey Wotywy o Swiętym IOZEFIE ſłucháć będą, tám gdźie ieſt Bráctwo Swiętego IOZEFA: ieżeliby zás Wotywy nie záſtáli, tedy ná tę Intencyą inney mogą słucháć, álbo ieżeli nie mogą słucháć Mſzy Swiętey w tym Kośćiele, gdźie ieſt Bráctwo Swiętego IOZE-*

FA

FA, tedy ná te Intencyą, w ktorymkolwiek Kościele wypełnia te obligácyą. Náostatek ieżeliby w żadnym Kośćiele nie przyszło wysłuchác Mszy Swietey we Srode, tedy stáráć się będą o táki dobry uczynek: iáko to mortyfikácya, jałmużne, Nabożeństwo, &c. ná Cześć Swiętego IOZEFA; álbowiem w ten dźień śrzodni zyskuią Odpustu dni sześćdźiesiąt.

Trzećia. Przy w prowádzeniu Brąctwá Swiętego IOZEFA, obieráią sobie Bráćia y Siostry czterý Swiąt Uroczystych, álbo też Niedźiel do Roku; w ktore, y káżda z osobná pozwala Swięta Stolicá Apostolska w swoim Indulćie Odpustu siedm lat y tyle kwádrágen. W nászym Kośćiele Stráwczyńskim obráne y náznáczone są cztery Niedźiele do Roku, to iest: Pierwsza przed Swiętem Swiętych Apostołow Szymoná y Iudy, w ktora byłá tego Brąctwá Introdukcya. Druga Niedźielá po Bożym Národzeniu naybliższa. Trzećia po Swięćie Záślubienia Nayświetszey MARYI Pánny nástępuiąca. Czwarta po Swiętych Filippá y Iákubá Apostołow Uroczystości bliska. W te tedy Niedźiele, lub Bráckie Swiętá, iáko też w Swięto Swiętego IOZEFA 19. Márcá przypadáiące, w Swięto káżde Nayświetszey Pánny Oblubienice Swiętego IOZEFA Urocz stość, w Niedźielę

dźielę

dźiele trzećia po Wielkieynocy, w ktorą Opieki Swiętego IOZEFA Uroczystość przypada. W Swięto Seráfickiey Pánny Swiętey Teresy Dniá 16 Páźdźierniká przypadáiące, powinni się Bráćia y Siostry spowiádáć, nabożnie Kommunią Swiętą przyimowáć, modlac się zá Kośćioł Swięty, wykorzenienie Herezyi, Pokoy y iedność Pánom Chrześćiáńskim.

Czwarta. Obraz Swiętego IOZEFA przy sobie mieć będą, álbo przynaymniey w Domu swoim ná oczách, ábytym prędzey się pobudźił do wzywánia S. IOZEFA w káżdych nieszczęśliwych przypadkách y okázyách. Ile rázy w tákich utrapieniách, chorobách, dolegliwośćiách czyli pokusach czártowskich lub ćielesnych, tráfi się bydź, wzywáć powinni Nayslodszych Imion, w Ewángeliy Swiętey u Máteuszá Swiętego Matt: 1. wyrázonych: IEZVS MARYA IOZEF.

Piąta. Ná Elekcyi Roczney Generálney Officyálistow tego Bráctwá bywáć powinni. Item Ile kroć ná Schadzki Bráckie Generálne, czyli Pártykulárne, dla tákiey obrády, lub porządku w Bráctwie uczynienia będą wzywáni, powinni bydź w Osobách swoich przytomnemi, ná ktorych Sessyách ráda zdrowa, czyli łáskáwa dobroczynnośćia, lub y pobo-

pobo-

pobożna largicya, albo na potrzeby Brackie do skrzynki prowidencya, promowowáć, świádczyć, y Honor Swietego IOZEFA, Oblubienice tákże tego Nayświetszey Pánny MARYI wynosić y ná káżdym mieyscu utrzymowáć są obligowáni.

Sposob udźielania Generálney Absolucyi umieráiącym Bráći y Siostrom Szkáplerzá Sw. w Artykule śmierći.

Cùm Sacerdos pro generali absolutione ingressus fuerit infirmi cubiculum dicat.

℣. Pax huic Domui,

℟. Et omnibus habitantibus in ea.

Deinde impositâ more Solitô Stolâ collo, asperget ægrum, in modum Crucis aquâ benedictâ, & postmodum circumstantes, dicens Antiphonam.

Asperges me Domine hysopo & mudabor, lavabis me & super nivem dealbabor. ℣. Miserere mei DEUS, secundum magnam misericor-

ricordiam tuam. Gloria Patri, & Filio, &c. *Et repetitâ Antiphona:* Asperges me, &c. *Sacerdos versâ ad infirmum facie, dicit.*

℣. Salvum fac servum tuum,

℟. DEUS meus sperantem in Te.

℣. Nihil proficiat inimicus in eo,

℟. Et filius iniquitatis non apponat nocere ei.

℣. Mitte ei auxilium de Sancto,

℟. Et de Sion tuere eum.

℣. Domine exaudi Orationem meam,

℟. Et clamor meus ad Te veniat.

℣. Dominus vobiscum,

℟. Et cum Spiritu tuo.

Oremus.

EXaudi nos Domine Sancte Pater Omnipotens æternæ DEUS, & mittere digneris Sanctum Angelum Tuum de Cælis, qui custodiat, foveat, protegat, visitet atq; defendat omnes habitantes in hoc habitaculo. Per Christum Dominum nostrum, Amen.

Deinde genu flexus cum omnibus adstantibus, dicet Litanias Beatissimæ Virginis, ut infra.

Kyrie eleiſon, Chriſte eleiſon, Kyrie eleiſon.
Chriſte audi nos, Chriſte exaudi nos.
Pater de Cælis DEUS, Miſerere ei.
Fili Redemptor mundi DEUS, Miſerere ei.
Spiritus Sancte DEUS, Miſerere ei.
Sancta TRINITAS unus DEUS, Miſerere ei.
Sancta MARIA, Ora pro eo.
Sancta DEI Genitrix, ora pro eo.
Sancta Virgo Virginum, ora pro eo.
Mater Chriſti, ora pro eo.
Mater Divinæ gratiæ, ora pro eo.
Mater Puriſſima, ora pro eo.
Mater Caſtiſſima, ora pro eo.
Mater Inviolata, ora pro eo.
Mater Intemerata, ora pro eo.
Mater Amabilis, ora pro eo.
Mater Admirabilis, ora pro eo.
Mater Creatoris, ora pro eo.
Mater Salvatoris, ora pro eo.
Virgo prudentiſſima, ora pro eo.
Virgo veneranda, ora pro eo.
Virgo prædicanda, ora pro eo.
Virgo potens, ora pro eo.
Virgo clemens, ora pro eo.
Virgo fidelis, ora pro eo.

Speculum juſtitiæ, ora pro eo.
Sedes ſapientiæ, ora pro eo.
Cauſa noſtræ lætitiæ, ora pro eo.
Vas Spirituale, ora pro eo.
Vas honorabile, ora pro eo.
Vas Inſigne devotionis, ora pro eo.
Roſa Myſtica, ora pro eo.
Turris Davidica, ora pro eo.
Turris eburnea, ora pro eo.
Domus aurea, ora pro eo.
Fœderis Arca, ora pro eo.
Ianua Cæli, ora pro eo.
Stella matutina, ora pro eo.
Salus infirmorum, ora pro eo.
Refugium peccatorum, ora pro eo.
Conſolatrix afflictorum, ora pro eo.
Auxilium Chriſtianorum, ora pro eo.
Regina Angelorum, ora pro eo.
Regina Patriarcharum, ora pro eo.
Regina Prophetarum, ora pro eo.
Regina Apoſtolorum, ora pro eo.
Regina Martyrum, ora pro eo.
Regina Confeſſorum, ora pro eo.
Regina Virginum, ora pro eo.
Regina Sanctorum Omnium, ora pro eo.

Agnus Dei, qui tollis peccata mundi,
Parce ei Domine.
Agnus Dei, qui tollis peccata mundi,
Exaudi eum Domine.
Agnus Dei, qui tollis peccata mundi,
Miserere ei.
Christe audi nos, Christe exaudi nos.
Kyrie eleison, Christe eleison, Kyrie eleison.
Pater noster, &c. Ave Maria, &c.
dicitur secreto, deinde subjungit

ANTIPHONAM.

SUb Tuum præsidium confugimus Sancta DEI Genitrix, nostras deprecationes ne despicias, in necessitatibus nostris, sed à periculis cunctis, libera eum, semper Virgo gloriosa & benedicta. Domina nostra, Mediatrix nostra, Advocata nostra. Tuo eum Filio reconcilia, Tuo eum Filio recommenda, Tuo eum Filio repræsenta.

℣. Ora pro nobis Sancta DEI Genitrix,
℟. Ut digni efficiamur promissionibus Christi.
℣. Domine exaudi orationem meam.
℟. Et clamor meus ad Te veniat.
℣. Dominus vobiscum,
℟. Et cum Spiritu tuo. Ore-

Oremus.

PRotege Domine Famulum Tuum subsidijs pacis, & Beatæ MARIÆ semper Virginis patrocinijs confidentem, à cunctis hostibus redde securum.

Sanctissimæ Genitricis Tuæ Sponsi quæsumus Domine meritis adjuvemur, ut quod possibilitas nostra non obtinet, ejus nobis intercessione donetur.

Omnipotens & misericors DEUS, qui humano generi & salutis remedia & vitæ æternæ subsidia contulisti: respice propitius famulum Tuum, infirmitate corporis laborantem, & animam refove, quam creasti, ut in hora exitus illius, absq; peccati macula, Tibi Creatori suo, per manus Sanctorum Angelorum repræsentari mereatur.

DEUS infirmitatis humanæ singulare præsidium, auxilij Tui, super famulum Tuum, ostende virtutem, & sic eum gratia Tua confirmare digneris, ut in hora mortis ejus, non prævaleat contra eum adversarius, sed cum Angelis Tuis, transitum habere mereatur ad vitam.

Omnipotens sempiterne DEUS, qui Mon-
tis

tis Carmeli Ordinem, gloriosæ Virginis Matris MARIÆ, Sacratô Titulô insignitum, Tuorum Eliæ, Angeli, Cyrilli, Alberti, Theressiæ & aliorum plurimorum meritis decorâsti, tribue ei quæsumus, ut per eorum merita, & suffragia, ab instantibus animæ & corporis malis, liberetur & à pravis cogitationibus, in mente mundetur. Per Dominum nostrum JESUM Christum, &c.

Forma Absolutionis plenariæ à pœna & à culpa danda in articulo mortis Confratribus S. Habitus B. V. MARIÆ de Monte Carmelo Dicto: Confiteor. *ab infirmo, si potest, vel ab alijs, vel ab ipso Confessario. Dicto:* Misereatur Tui Omnipotens, &c. Indulgentiam, &c.

DOminus noster JESUS Christus, DEI Filius, qui omnia mirabilia tormenta pro peccatoribus subijt, ut eos ad vitam revocaret, qui salvat omnes, & neminem vult perire; nec mortem peccatorum, sed vitam semper inquirit: Ipse nunc suâ pijssimâ misericordia te respiciat, avertat omnem iram, & indignationem

nem, atq; per indulgentissima misericordiæ suæ viscera, tibi remittat universa delicta, iniquitates tuas, & quascunq; pænas ex rigore justitiæ suæ debitas. Ego autem Ipsius Domini nostri IESV Christi indignus famulus & Minister, ex Authoritate Sanctorũ Apostolorũ Petri & Pauli ac Romanæ Ecclesiæ, & ex Privilegijs per Summos Pontifices concessis, Fratribus & Confratribus Sanctissimæ Matris MARIÆ de Monte Carmelo, inquantum possum & debeo, declaro te consequi Indulgentiam plenariam & remissionem omnium peccatorum tuorum, si tamen hac vice, è vita migraveris; alias eandem tibi reservo, Indulgentiam pro ultimo articulo mortis tuæ. In Nomine Patris ✠, & Filij ✠, & Spiritus ✠ Sancti, Amen.

Item. Invocatis Augustissimis Nominibus JESU & MARIÆ, ore aut corde, & suffragantibus meritis, ac intercessionibus eorum, necnon Omnium Sanctorum atq; Sanctarum Dei. Eadem Authoritate ego dispenso tibi super omni negligentia, si quam contraxisti, istum sacrum Habitum deferendo, & declaro ac significo te Creaturam Dei, fore absolutam, hic & ante Tribunal Domini nostri JESV Christi, ab omni-

omnibus pœnis tibi in purgatorio, debito propter peccata, quæ contra bonitatem DEI vivi & veri, commisisti; Teq; manifesto restitutam illi innocentiæ, quâ in Baptismo per sacrum Salvatoris lavacrum induta fuisti. In Nomine Patris, & Filij, & Spiritus Sancti, Amen.

Oremus.

DOminus noster JESUS Christus, Pater misericordiarum & consolator peccatorum, qui dixit: nolo mortem peccatoris, sed magis, ut convertatur & vivat, nec venit vocare justos, sed peccatores ad pænitentiam, Ipse ineffabili misericordiâ & solitâ pietate, ad veram cordis contritionem te vocet, & gratiam devotæ pœnitentiæ inspiret, ut dignè remissionem negligentiarum tuarum acquirere, & Indulgentias hujus Sacri Carmelitici habitûs obtinere, atq; cum electis ejus ad æterna gaudia valeas feliciter pervenire. Qui cum Patre & Spiritu Sancto vivit & regnat in sæcula sæculorum, Amen.

Oremus.

ADesto Domine supplicationibus nostris, & istâ CreaturâTuo proprio Sangvine redemptam, Tuâ

Tuâ ineffabili providentiâ conservatam, gubernatam, custoditam, & salvatam, quam nos in Tuo Sancto Nomine, ad participationem omnium bonorum Spiritualium, & Fraternitatem recepimus benedicere digneris, & præsta ut Te largiente, devote Te diligat, Te quærat, Te inveniat, ad Te tendat, & suffragijs hujus sacri Ordinis Beatissimæ Virginis MARIÆ adjuta, vitam percipere mereatur æternam. Per Christum Dominum nostrum. Amen.

MARIA Mater gratiæ, Mater misericordiæ, Tu hanc creaturam ab hoste protege, & hora mortis suscipe.

℣. Ora pro nobis Sancta DEI Genitrix,

℟. Ut digni efficiamur promissionibus Christi.

Oremus.

DEfende quæsumus Domine, Beata MARIA semper Virgine intercedente, istam ab omni adversitate creaturam tuam, & totô corde Tibi prostratam ab hostium propitius tuere clementer insidijs. Per Christum Dominum nostrum, Amen. In omni tribulatione & angustia, succurrat nobis Pia Virgo MARIA, Amē. In Nomine Patris & Filij & Spiritus Sancti, Amen.

 OD-

ODPUSTY ZUPEŁNE,

Od Naywyższego Biskupá Rzymskiego INNOCENTEGO XII. Wszytkim w Chrystusie wiernym chociaszby w żadnym Bráctwie nie byli,

NADANE.

W Swiętá Páná nászego JEZUSA Chrystusá: Národzenia Páńskiego, Swietych Trzech Kroli, Zmartwychwstánia y W Niebowstąpienia IEZVSOWEGO, w Swiatki, w Swieta Troycę y Boże Ciało.

W Swięta Nayświętszey MARYI Pánny. Oczyszczenia álbo Gromniczney, Zwiástowánia, W Niebowzięcia y Národzenia Nayświetszey Pánny.

W Swiętá Swiętych Páńskich. Národze-

rodzenia Swietego Iana Krzćićielá, Swiętych Apostołow Piotrá y Páwłá, w każda Vroczystość Apostolska y w Swięto Wszystkich Swietych. W te specyfikowáne Swietá, w ktorymkolwiek Kościele, dla dostąpienia zupełnego Odpustu, máia mowić Koronke Nayświętszey Pánny, álbo Rozániec, lub iego Cząstkę, álbo Officiũ Diviniũ, to iest pácierze Kápłáńskie, álbo Officium Parvum, to iest Kurs Nayświętszey Pánny, álbo Godźinki o Niepokalánym Poczęćiu Nayświetszey Pánny, álbo Officium zá umártych, álbo śiedm Psálmow Pokutnych, álbo Psálmy Gráduálne, álbo w więźieniu bedacych náwiedźić máia, álbo ubogim iálmużnę dádza, álbo Mszy Swiętey słucháć bedą, lub będac Kápłánámi odpráwia. Ieżeli prawdźiwie pokutuiacy, Kápłánowi ápprobowánemu wyspowiádałby się, y Nayświętszą Kommunia nabożnie przyiałby, y modlitby się zá Wiáry Swiętey rozszerzenie, zá potrzeby Kośćioła Kátolickiego Rzymskiego y podwyższenie iego. Zá Pokoy y zgode Panow Chrześćiáńskich

áńskich. Zá wykorzenienie Heretykow y Schizmátykow. Odpuśtu Zupełnego grzechow swoich dostepuie.

MODLITWY
Dla Dostąpienia Odpustu Zupełnego.

Zá Kośćioł Swięty.

WSzechmogący wieczny Boże, ktoryś chwałę Twoię, wszystkim w Chrystusie Narodom okazał: racz strzedz dźieł miłośierdźia Twoiego, áby Kośćioł Twoy po cáłym świećie rozszerzony, mocną Wiárą trwał w wyznawániu Twoiego Imięnia. Przez Tegoż Páná nászego JEZUSA Chrystusá, ktory z Tobą y z Duchem Swiętym żyie y kroluie ná wieki wiekow, Amen.

Przećiwko Prześládownikom Kośćiołá.

ZEtrzey Pánie moc nieprzyiaćioł Kośćiołá Twoiego, y rosprosz ich mocą swoią, áby

áby poználi, że nie iest inszy, ktoryby się bił zá nas, tylko Ty BOZE nász.

KOśćiołá Twoiego prośiemy Pánie, modlitwámi ubłagány przypuść: áby popsowáwszy przećiwnośći y wszytkie błędy; bespieczną ći służył wolnośćią. Przez Páná nászego JEZUSA Chrystusá, ktory z Tobą żyie y kroluie w iednośći Duchá Swiętego BOG, ná wieki wiekow, Amen.

Zá Oycá Swiętego.

BOZE wszystkich wiernych Pásterzu y Rzadzco, ná Sługę Twego N. ktorego Pásterzem Kośćiołá swoiego chćiałeś mieć, miłośćiwie spoyźrzyi: day mu, prośiemy, ażeby słowem y przykładem, nád ktoremi zwierzchność ma, postąpił; áby do żywotá wiecznego z trzodą sobie powierzoną dostał się. Przez Páná nászego JEZUSA Chrystusá, ktory z Tobą żyie y kroluie w iednośći Duchá Swiętego BOG ná wieki wiekow, Amen.

Zá Pokoy y zgodę Pánow Chrześćiáńskich.

BOZE

BOZE Dawco pokoiu y Kochánku miłośći, day sługom Twoim Krolom y Xiążętom Chrześćiáńskim prawdźiwą z Wolą Twoią zgodę, áby oddaliwszy woyny, niezgody y wszelkie zámieszánia, bespieczną Ci służyli wolnośćią. Przez Páná nászego, JEZUSA Chrystusá, ktory z Tobą żyie y kroluie w iedności Duchá Swiętego Bog ná wieki wiekow, Amen.

Zá wykorzenienie Herezyi y Odszczepieństwá.

WSzechmogący wieczny BOZE, ktory zbáwiasz wszystkich, y żadnego niechcesz zguby; weyźrey ná dusze diabelską zdrádą zwiedźione; áby wszelka złość Heretycka złożywszy błądzących sercá upámiętáły się, y do iedności prawdy Twoiey powroćiły. Przez Páná nászego JEZUSA Chrystusá, ktory z Tobą żyie y kroluie w iedności Duchá Swiętego, Bog ná wieki wiekow, Amen.

Ná Odpuszczenie Grzechow.

BOZE, ktoremu własna iest, zmiłowáć się záwsze y odpuszczáć, przyimi prozbę nászę; áby

áby nas y wszystkie sługi Twoie, ktorzyśmy łáńcuchámi grzechow są związáni, miłośierdźie dobrotliwośći twoiey, łáskáwie rozwiązáło.

BOZE, ktory się grzechem obrażasz, á pokutą nam się ubłagáć dopuszczasz; racz weyźreć miłośćiwie ná prośby ludu Twego do Ciebie supplikuiącego, á plagi gniewu Twego, ktoreśmy dla grzechow nászych zasłużyli, racz od nas odwroćić.

Zá Pokoy.

DAy Pokoy Pánie, we dni násze, álbowiem nie mász innego, ktoby się bił zá nas, tylko Ty BOZE nász.

℣. Niech się stánie pokoy w mocy Twoiy.
℟. A obfitość w Wieżách Twoich.

MODLITWA.

BOZE, od ktorego święte żądze, dobre rády, y pobożne spráwy pochodzą: rácz opátrzyć sługi Twoie, tákim pokoiem, iákiego świát dáć nie może; áby y sercá násze Przykazániu Twemu były poddáne, y po oddaleniu trwogi nieprzyiaćielskiey czásy násze zá Twoią obroną były spokoyne. Przez Páná nászego JEZUSA Chrystusá, ktory z Tobą żyie y kroluie ná wieki wiekow, Amen.

KON-

KONKLUZYA
Albo
ZAMKNIECIE
Tey Fortunney Zdobyczy.

JUż tedy zebrána y zábrána z Skárbu Kármelitáńskiego w drogich Kleynotách Szkáplerzá Swiętego, mamy Fortunna Zdobycz Archi-Konfraternio Szkáplerzá Swiętego, ćieszmysz się w Pánu, tym szczęśćięm; dźiękuymy Nayświętszey PANNIE zá wielkie bogáctwá, ktoremi ubogáćiłá Zakonu Kármelitáńskiego Synow, y Bráći Szkáplerzá Swiętego; Innym Bráctwom ták wielkiey nie zazdroszczac Fortuny. Nie wiedźiałeś podobno Konfratrze, coś zá szárę ná sobie nośił? Purpurać to Krolewska ná tobie się świeći, nie z iákiey nayprzednieyszey máteryi, nie z złotego, baiecznego Jázoná, álbo Mistycznego Gedeonowego, ále z niewinnego Báránká, ktory gładźi grzechy świátá, urobiona Runá

Runá, nieskończonemi Naydroższey Krwie JEZUSOWEY ufárbowána zásługámi, naywybornieyszym miłośći Boskiey utkána złotem, y nieoszácowánemi Łask y Przywileiow uháwtowána Kleynotámi. O teyći Száćie dáie świádectwo Chryzostom Swięty, ktorego cytuie Ludovicus de Arcones: *Tunc enim primum Regalis Indumenti tela texebatur de vellere, quod dabat Agnus, qui tollit peccata mundi, texebatur autem Regium Indumentum, quod in purpureum fulgorem, Cruor tingeret Paßionis.* W ten czás álbowiem Nayświętszey Száty Krolewskiey Máterya robiono z wełny, ktora dáwał Báránek, ktory gládźi grzechy świátá, robiona zás Krolewską Szátę Krew Nayświętszey Męki JEZUSOWEY purpurowa iásnośćia fárbowáłá. Ktoż tę bogátą Krolewską robił Sukienkę? ieżeli nie ręce Niepokaláne Nayświętszey PANNY. Otoż nie z źiemskiego iákiego, ále Niebieskiego tá Szátá Szkáplerzá Swiętego wyszłá Skárbu y nam niegodnym konferowána. *Hoc Sacrum Scapulare non solum ex cælico afflatu descendit, sed etiam manibus Sanctißimæ Virginis* MARIÆ *est*

Ludov. in Cap. 2. Isai.

Joan Syl. ve. Tom. 6. Lib. addit: in D. Luc.

est compositum & datum, Słowá są Prácowitego Sylveiry. Wielkiemi tá Sukienká umocniona Prerogátywámi: ktorey żadna moc szátáńska, żadne siły widomych y niewidomych szkodźić nie mogą nieprzyiaćioł. Plutarchus(*in vita Alex.*)pisze, że Alexánder wielki miał táką szátę, ktorey się ognistá nie ięłá kulá, áni by nayhártownieysze szkodźić iey nie mogło oręże, tey rzeczy *fides penes* Authorem. Prawdźiwiey o Sukience Nayświętszey PANNY zápewne trzymam, że oná iest w ćięszkich niebespiecznych terminách nieomylna wszystkich obrona y zasłona: *Fortitudo & decor indumentum ejus.* Niechay swoim nieszczęśliwym przypadkiem, á potym miłą czytáiącym konsolácyą, zámknie tę fortunną Zdobycz iedná y druga Historya. Niechay o tym Neápolitáńscy powiedzą Kupcy, ktorzy gdy w kupie stoiąc o swoich tráktowáli hándlách, áliśći niespodźiánie piorun pięrnastu z nich ná mieyscu położył, onych tylko zdrowo zostáwiwszy, ktorzy tą Swiętą przyodźiani byli Sukienką. Niechże znáią y oni Wenetowie, ktorzy dopływáiąc do portu

Prov. 31 v. 25.

tu, w iednym oká mgnięniu wszyscy potoneli; Ci tylko co ná sobie, tę Szkáplerza Swiętego mieli Sukienkę, ták szczęśliwie wypłyneli, że ná nich naymnieysza nie zmokłá nitká. Niech ná ostátek wyzna y oná Niewiástá w pośrodku ogniá zostáiąca, ktorey gdy dla płomięniá wielkiego trudno było rátowáć, więc sámá, ni ze snu iákiego porwáwszy się zdrowo z podźiwieniem wszystkich pátrzących wyszłá. Zálszczycał się Stározákonny Biskup Aáron, Kápłáńska Száta, ręką Máryi Siostry swoiey robiona, że w niey ubrány będąc, szemráiących przećiwko Moyżeszowi, Zydow ogniem z Niebá palił, ná przyśćie Jego záraz ustał, y owá ćięszka plagá więcey ludźi nie trapiłá, *Et plaga cessavit.* Większey iest Prerogátywy Páńieńska Szkáplerzá Swiętego Sukienká; álbowiem oná nie tylko od doczesnych, ále też od wiecznych broni pożarow. Uczony Catherinus ná pomienione Pismá Swiętego mieysce kommentuie: *Quod flamma venerata est Pontificia Indumenta, utpotè ex Cæli afflatu ordinata, si illis vestibus habuit ignis venerationem, cùm ex Cælo essent disposi-*

Num. 16

Catherinus in loco 10.

te, quanto magis habebit venerationem huic Sacro Scapulari, cùm ex Cælo, ac ex manibus Virginis sit datum. Ze ogień uczćił Biskupią szátę, iáko tę, ktora byłá ordynowána z Niebá; ieżeli tę Szátę uczćił ogień, że byłá dysponowána z Niebá, á iákoż bárdźiey nie uczći Tey Szkáplerzá Swiętego Száty, ktora z Niebá y z rąk Pánieńskich nam dána. Więcey iesżcze dokłáda Prácowity Syl: in D: loc. Q. 9. Sylveirá, iák o niey pisżą: *Illa miracula ediderunt pro certo & determinato tempore; ad Marianum Scapulare per omne tempus usq; ad finem sæculi. Illa prodigia in hoc sæculo; at Virginis Scapulare in hoc sæculo & in futuro.* On Cud stał się w czáśie pewnym y determinowánym; lecz Nayświętszey MARYI Pánny Szkáplerz, przez wszystek czás áż do końcá wieku cudá czyni. Ow cud stał się ná tym świećie, Nayświętszey PANNY záś Szkáplerz, ná tym y ná támtym świećie słynie cudámi y broni od wiecznego ogniá. Przyznayćież teraz P. M. zá Fortunną Zdobycz w Kleynotách nieoszácowáną Szátę Szkáplerzá Swiętego, Bierzćie się co żywo do niey: wszyscy á wszyscy w Chrystusie Pánu

Pánu wierni, tę Krolewską Purpurę bierzćie nabożnie ná siebie, żebyśćie przy tey fortunuey Zdobyczy y z nieprzyiaćioł dusznych tryumfowáli, y wiecznego szczęśćia godnośći Krolewskiey dobieżeli. A ia Wam lubo cudzym ápplauduiąc wierszem:

Omnes Virgineam populi desumite vestem; Andreas Karp: in suis Con.
Augusti Reges conficit Illa Poli.

Wszyscy Szkáplerzną bierzćie ná się Szátę,
Nikt nie nárzekał, ná swey Duszy strátę,
Bo Oná Krolmi wszystkich w Niebie robi,
W Niey się szczęśliwey korony dorobi.

Uprzeymym sercem káżdemu życzę, áby Sukienká Szkáplerzá Swiętego ná strásznym sądźie Boskim nágość nászę okryłá, od gniewu Boskiego zásłoniłá y Fortunną w Niebie Zdobyczą Konfratrow Szkáplerzá Swiętego y Klientow Máryáńskich, prawdźiwych Nayświętszey PANNY Kultorow, kontentowáłá. Amen.

Ad M. D. G. B. V. M. & OO. SS. PP. NN. C. & V.

REGESTR

Synoptyczny, Fotunney Zdobyczy Kleynotow, y innych Ornámentow, w tey Kśiążeczcze położonych.

Kley-

REGESTR.

Approbatio Censoris Ordinarij.

O*Pusculum cui titulus*: Zdobycz Fortunna &c. *ab Illustri & Admodùm Reverendo Domino M.* Josepho Antonio Olszewski, *Philosophiæ in Alma Universitate Cracoviensi Doctore & olim Professore, Cureloviensi Custode, Malogostensi Decano, Strawczynensi Præposito, &c concinnatum legi; quod, cùm nihil Orthodoxæ Fidei, & bonis moribus contrarium in se contineat, imò ad devotionem singularem erga Beatissimam VIRGINEM MARIAM summoperè excitet, ideò ut nomen, & honor, hujus Sanctissimæ Virginis, majori cultu, & pluribus celebretur, approbandum esse duxi, prout approbo & ut detersâ typi sepiâ, quantociùs in lucem publicam prodire queat, concedo facultatem. Datum Cracoviæ in Collegio Majori, 4tò Nonas Septembris 1736to.*

M. MARTINUS WALESZYNSKI, S. Th. Doctor & Professor, Collegij Majoris Senior Pater, Canonicus Cathedralis Cracoviensis, Studij Generalis Universitatis Cracoviensis Procancellarius, Premycoviensis & Montis S. GEORGIJ in Scepusio Præpositus, Librorum per Diœcesim Cracoviensem Ordinarius Censor.

